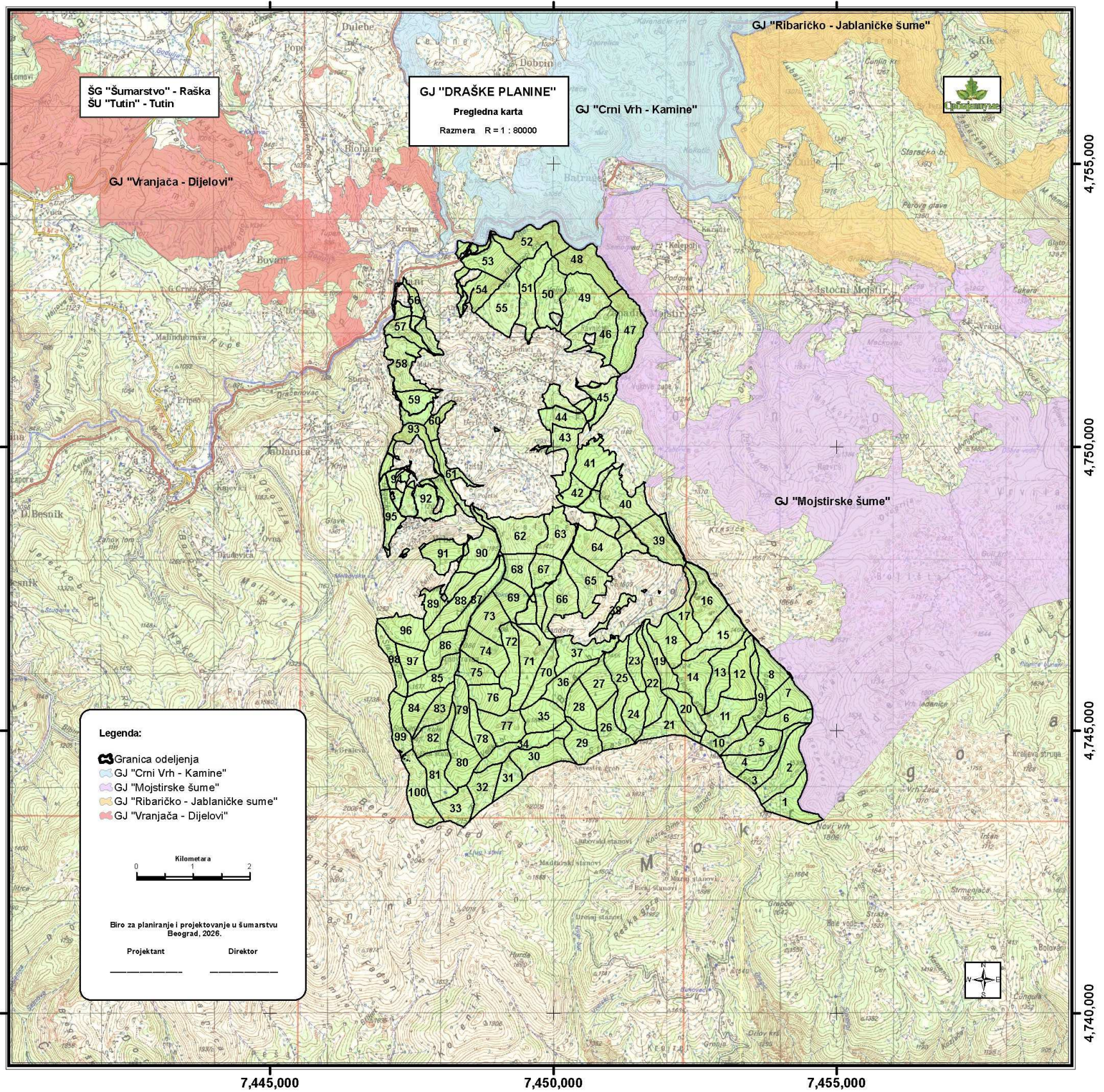

ПД „СРБИЈАШУМЕ“, БЕОГРАД
ШГ „Шумарство“ - Рашка
ШУ Тутин

Привредно друштво за газдовање шумама
„Србијашуме“ д.о.о. Београд
БИРО ЗА ПЛАНИРАЊЕ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ
У ШУМАРСТВУ - БЕОГРАД
Број: 444
Датум: 27. 08. 2026. год.

ОСНОВА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА
ЗА
ГЈ „ДРАШКЕ ПЛАНИНЕ“
(2027 - 2036)

Биро за планирање и пројектовање у шумарству
Београд, 2026.

1.0. УВОД

1.1. Основне информације о газдинској јединици

Газдинска јединица "Драшке планине" налази се у саставу Горњеибарког шумског подручја, којим газдује Шумско газдинство "Шумарство" - Рашка, преко Шумске управе "Тутин" у Тутину.

Шуме и шумско земљиште газдинске јединице "Драшке планине" територијално припадају Југозападној шумској области - Горњеибарском шумском подручју.

Ово је осмо уређивање састојина ове газдинске јединице, а урађена је на основу таксационих података прикупљених у у лето и јесен 2025. године, од стране Бироа за планирање и пројектовање у шумарству - Београд. Ова основа се доноси за период 01.01.2027 - 31.12.2036. године, а следи претходној, која је усвојена 2016. године. Основа ступа на снагу даном доношења акта о давању сагласности од стране надлежног Министарства.

Ова основа је урађена је у складу са Законом о шумама (СЛ. гл. РС., бр.30/10; 93/12; 89/15; 95/18 – др. закон) у даљем тексту Закон, Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници (Сл. гл. РС, бр.18/2024), у даљем тексту Правилник и Закона о заштити природе (СЛ. Гл. РС., бр. 36/09; 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018 – др. закон и 71/2021).

Основа газдовања шумама садржи два дела:

- Базу геореференцираних података (у даљем тексту: база основе),
- Текстурални део.

1.2. Општи опис просторног и поседовног стања

1.2.1. Топографске прилике

1.2.1.1. Географски положај

Газдинска јединица "Драшке планине" простире се у југозападном делу Горњеибарског шумског подручја на територији општине Тутин, катастарске општине Драга и катастарске општине Западни Мојстир.

По географском положају простире се између 18° 00' и 18° 07' источне географске дужине (од Париза) и 42° 40' и 42° 55' северне географске ширине.

У привредном смислу ова газдинска јединица припада Рашком округу.

1.2.1.2. Границе

Северну границу ове газдинске јединице представља река Ибар, на чију десну обалу се она наслања. Источна граница је граница са газдинском јединицом "Мојстирске шуме", на југу се граничи са општином Исток, док се на западу граничи са Републиком Црном Гором.

Источна граница газдинске јединице почиње на десној обали реке Ибар на надморској висини од 800 m и протеже се правцем север - југ, дуж увале која се зове Драшка Суховара. Граница се затим наставља увалом названом Пољански До. Источна граница ове газдинске јединице је и граница између КО Западни Мојстир и КО Драга. Ова граница се завршава у тачки која представља тромеђу КО Драга, КО Западни Мојстир и КО Црнче у општини Исток. Ова тачка се налази на надморској висни од 1.700 m. Јужна граница креће правцем исток - запад из тачке која је назначена као тромеђа КО Западни Мојстир, КО Драга и КО Црнче. Протеже се гребеном који прати границу са општином Исток преко коте 1.842 m назване Црвене воде, затим коте 1.929 m назване Невестин Гроб све до коте од 2.154 m назване Поглед, која уједно представља и највишу тачку газдинске јединице.

Западна граница иде правцем север - југ и прати границу између Републике Србије и Републике Црне Горе, а део границе се наставља на приватни посед села Врба. Северна граница једним делом прати реку Ибар, њену десну обалу, а једним делом се наслања на приватни посед село Драга. На овој граници се налази и најнижа кота ове газдинске јединице од 760 m.

Спољна граница према другим газдинским јединицама и унутрашње границе (границе одељења), као и део граница према приватном поседу ове газдинске јединице обновљене су током претходног уређивања.

1.2.1.3. Површина

Табела 1. Стање површина према врсти земљишта (начину његовог основног коришћења)

Општина		Шуме и шумско земљиште				Остало земљиште			Укупна површина	Укупно обрасло	Укупно необрасло
		Шуме	Шумске културе	Шумско земљиште	Свега	Неплодно	За остале сврхе	Свега			
Тутин	ha	3.235,47	0,0	256,39	3.491,86	63,41	76,99	140,40	3.632,26	3.235,47	396,79
	%	89,1	0,0	7,1	96,8	1,7	2,1	3,9	100,0	89,1	10,9

Површина газдинске јединице износи 3.632,26 ha, шуме и шумско земљиште заузимају 3.491,86 ha (96,8%) површине, а остало земљиште заузима 140,40 ha (3,9%) укупне површине.

Укупно обрасло земљиште заузима 3.235,47 ha (89,1%) површине, док необрасло земљиште заузима 396,79 ha (10,9%).

1.2.2. Имовинско правно стање

1.2.2.1. Државни посед

Површина газдинске јединице „Драшке планине“ је 3.632,26 ha. Овом површином обухваћене су шуме и необрасло земљиште у државној својини на територији општине Тутин, које су додељене на управљање и коришћење ПД „Србијашуме“ – Београд, део ШГ „Шумарство“ – Рашка, шумска управа „Тутин“.

Површина газдинске јединице утврђена је на основу поседовних листова који се воде код Службе за катастар.

За парцеле број: 310/4 и 2429/3 у катастарској општини Драга утврђено је сувласништво са физичким лицима. За ове две парцеле формирани су посебни одсеци и у њима је планирано прелазно газдовање и покренут је поступак физичке поделе парцела (развргнуће).

1.2.2.2. Приватни посед

У границама газдинске јединице „Драшке планине“ нису регистроване парцеле у приватном поседу.

1.2.2.3. Површина катастарских општина

Газдинска јединица „Драшке планине“, налази се на територији општине Тутин и њена укупна површина износи 3.632,26 ha. Рекапитулација по катастарским општинама дата је у Табели 2.

Табела 2. - Рекапитулација површина ГЈ „Драшке планине“ по катастарским општинама

Редни број	Општина	Катастарска општина	Површина		
			ha	ar	m ²
1	Тутин	Драга	3628	73	36
2	Тутин	Западни Мојстир	3	52	30
Укупно ГЈ „Драшке планине“			3632	25	66

Списак катастарских парцела из ове газдинске јединице, на територији општина Тутин, налазе се у поглављу „Други значајни подаци и прилози“.

1.3. Еколошке основе газдовања шумама

1.3.1. Релјеф и геоморфолошке карактеристике

Газдинска јединица "Драшке планине" налази се на северним падинама Мокре Горе која чини североисточни огранак Проклетија. У овој газдинској јединици је заступљена крашка површина на надморској висини од 1700 - 1800 m са неколико врхова изнад 2.000 m. Ова планина има карактеристичан карсни релјеф.

Најизраженији гребени су према западу Поглед - Белег који савија према југу и преко села Драга силази у реку Ибар, а према истоку главни гребенски венац Поглед - Црвена Вода - Пољана. Унутрашњи гребен од Погледа преко Осматрачнице (1.867 m.n.v.), Орлоседа и Заборића силази у Драшку Суховару. Сви гребени испресецани су плићим или дубљим вртачама.

Најчешће заступљена експозиција је северна са овим локалним експозицијама преко истока и запада. Цела газдинска јединица је углавном преко хиљаду метара надморске висине. Најизраженији врхови су: Веља глава 1232 m.n.v, Занога 1327 m.n.v, Осоје 1342 m.n.v, Муша 1505 m.n.v, Смаилова кула 1947 m.n.v, Црвене воде 1842 m.n.v.

Највиши врх ове газдинске јединице је Поглед (2.154 m.n.v) – 33. одељење, а најнижа тачка је на висини од 760 m – 52, одељење.

1.3.2. Геолошка подлога и типови земљишта

1.3.2.1. Геолошка подлога

Геолошки састав је веома хетероген. Јављају се разноврсне стене, скоро све формације од палезоика до квартара. Њихова заступљеност је неједнака.

Палеозојски седименти су на свом простору у компактној целини. Палеозоик је представљен шкриљцима, пешчарима, филитима, агрилошистима.

Палеозојски шкриљци доњег и горњег карбона састоје се од плочастих зелених филита, глинаца, глинастих шкриљаца и пешчара. Ови шкриљци показују одличну шкриљавост, релативно брзо се распадају и земљишта се на њима лако обнављају. Материјал који дају распадањем може бити песковит или глиновит. Погодна су подлога за шуму и траву.

Кречњаци, тријаски, кредни па и палеозојски представљају грађу планине Мокра Гора. Тријарски кречњаци су масивни, али могу бити и плочасти. На њима су изражени карсни облици, али су шкарпе плитке и има их мало. Пропустљивост кречњака је велика, чак и у акумулативним депресијама самих вртача и увала.

1.3.2.2. Типови земљишта

У овој газдинској јединици највише је заступљено хумусно силикатно земљиште - рендзина на кречњаку, смеђе-кисело земљиште, литосол и др.

Рендзине се појављују у разним фазама развоја. На огољеним кречњацима, нарочито где је ерозија нешто развијенија преовлађује иницијална фаза - сирозем - рендзина. На таквим теренима огољене површине заузимају преко 60%, а плитко земљиште је измешано са пуно одломака кречњака.

На раздробљеном кречњаку као и највећим масивима једрог кречњака среће се и стадијум црне распршене рендзине, чији профил није дубљи од 5-10 cm. Типична (мулрендзина) доминира на заравнима и благим нагибима, а потом у вртачама и увалама, где је слој земљишта дубок 15-25 cm, ређе и до 45 cm.

Покривеност кречњака земљиштем на таквим теренима је већа, али ретко где 50-70% површине. Под буквом и четинарима, нешто ређе под храстом, изнад А хоризонта нагомилава се недовољно разложена простирка (модеррендзина).

Рендзина припада класи земљишта А - С профила. Под шумом она има профил А₀ - А₁ -Sc. На раздробљеном кречњаку има А - AC - С профил.

По текстури спада у тешку иловачу, а знатно мање крупног песка. Воду добро упија, али и добро пропушта. Аерација је добра, подложна је ерозији.

Реакција зависи од развојне фазе. У плитким (до 10 cm) већином је неутрална, а у дубљим слабо до средње кисела. Рендзина је у овом крају погодна за шуму и пашњаке. На огољеном кречњаку има (А) – С профил, а велике површине кречњака огољене су и на површини избија С - хоризонт.

Посмеђена рендзина се у овој газдинској јединици налази на десној обали Ибра између села Драге и Врбе. Ово су плитка земљишта са литичним контактом и тада имају профил А - R типа. А хоризонт је обично дубљи од 25 cm и најчешће има зрнасту структуру (молични хоризонт), а у прелазном AC хоризонту може бити и видљивих знакова илувијације CaCO₃. Рендзина под природном вегетацијом садржи у нижим регионима 5-

10 % хумуса, а у вишим појасевима и до 20 %. Концентрација хранљивих елемената (Н.П.К.) је средња до висока, али је њихова укупна количина ограничена ако је профил плитак. Ова рендзина спада у тежу иловачу или лаку глинушу. На овом земљишту расту пашњаци, ређе расте шума.

Смеђе кисело земљиште на пешчару се може наћи на неколико локалитета. У овој газдинској јединици је то на десној обали Ибра, преко села Драге до Врбе. Првобитну вегетацију на овом земљишту чинила је на нижим теренима храстова шума, а на вишим деловима буква.

На вишим деловима се и данас срећу четинари док су многе површине претворене у ливаде и пашњаке. Развиле су се две фазе овог земљишта - плитка и неразвијена која се налазе на висини и стрмим теренима и дубља и развијена која је ређа и налази се на нижим теренима са блажим рељефом. Плитка и неразвијена земљишта спадају у лаку, а дубља и средња у тешку иловачу. Скелета има просечно 25% у разним профилима (3-39%).

Камењар (литосол) је настао уништавањем биљног покривача и одношењем ситне земље услед ерозивних процеса, дејством воде или ветра.

То је неразвијено тло, састављено претежно од растрошеног скелета чија дубина није већа од 20 цм, а затим прелази у компактну или слабо раздробљену стену. Педогенеза није унапредовала због младости тла, јаке ерозије или непогодних климатских услова.

Скелета - камењара има на више места у долини реке Ибра, као и Драшкој Суховари.

1.3.3. Хидрографске карактеристике

Рељеф ове газдинске јединице има све одлике карстног рељефа тако да је газдинска јединица "Драшке планине" веома сиромашна изворима и воденим токовима.

У току године повремено у време великих киша и топљења снега имају воде, али та вода врло брзо понире.

У газдинској јединици имају само два потока која имају повремено проточну воду а то су: Драшка Суховара који горњим и средњим током има суво корито, а у доњем току се јавља повремено проточна вода која на више места понире. Расаха својим горњим и средњим током има суво корито.

Почиње испод Погледа у 33. одељењу у доњем току, извире тек у 59. одељењу и протиче око 1.500 m до уливања у реку Ибар.

Сви остали потоци имају воду само у току пролећа после топљења снега, али и тада вода врло брзо понире, што указује да је подлога целе газдинске јединице кречњачког карактера.

Ова јединица је сиромашна изворима. Извори који не пресушују током године су у делу газдинске јединице названом Косово раван (86. одељење) и делу газдинске јединице названом Црвене Воде (10. одељење) где има пар извора. Оба поменута извора су активна само у пролеће када почиње нагло топљење снега са ових делова газдинске јединице.

1.3.4. Климатски услови

Клима подручја зависи од географског положаја, надморске висине, рељефа, вегетације и других чинилаца, а она је важан чинилац у педогенези земљишта и одлучујући фактор за развој одговарајућих биљних заједница и врста дрвећа. Клима и шума се налазе у најтешњијем међусобном утицају јер се и шума као целина појављује као снажан посредан биолошки чинилац.

Према климатској реонизацији Србије подручје где је распрострањена ова газдинска јединица припада III климатском рејону односно IIIе подрејону. Даћемо пар карактеристика климе III реона:

Овај рејон, захвата највећи део Србије. Одликује се климом која има најизразитије континенталне карактеристике. Међутим и у њему се не ради о правој континенталној клими, с обзиром да се осећа комбиновани утицај Средоземног и Јадранског мора и Атлантског океана. Овај утицај се постепено смањује од југа према северу и од запада према истоку. Годишња амплитуда температуре која се краће између 21°C и 23°C. Ова вредност условљена је доста топлим летима и умерено хладним зимама. Средња температура јуна претежно је у границама између 20°C и 23°C, а средња температура јануара између +0,5 и -1,5°C. Пролеће је у већем делу области, а нарочито на северним деловима, нешто топлије од јесени или има приближно исте температурне услове (април је топлији од октобра око 1,5°C). Међутим и у овом реону има доста великих делова и то углавном у јужним и планинским областима у којима је јесен топлија од пролећа (октобар топлији од априла до 1,5°C).

Трајање периода са средњом температуром $\geq 5^{\circ}\text{C}$, је у већем делу овог рејона између 250 и 265 дана.

Као што је напоменуто, лета су топла и у њима се могу јавити обично краћи жарки периоди, у којима максимум температура достиже 38°C па чак и 40°C. Ово потврђује и средња учесталост дана у којима је максимум температуре био $\geq 30^{\circ}\text{C}$, а која се у већем делу креће између 30 и 45 дана, са изузетком западних и планинских делова. Овако летњи температурни услови последица су мале облачности, која у овом годишњем добу достиже минимум и захваљујући чему су услови за примање сунчеве енергије веома повољни.

Зимски температурни услови су нешто сложенији, нарочито у погледу дужине периода са мразем и честине мразних дана. Захваљујући таквим временским ситуацијама апсолутни минимум имају доста ниске вредности и нису нигде више од -20°C, а чак су местимично и нижи од -30°C.

Средња годишња количина падавина креће се између 1000 - 1600 mm идући од запада према истоку и од планинских рејона према равници, али местимично је и нижа од наведене доње границе.

Падавине нису најравномерније распоређене, нарочито у источним деловима, али с обзиром да цео рејон има континентални режим падавина са летњим или пролећним максимумом и зимским минимумом, задовољен је основни услов за развој вегетације у току вегетационог периода.

Газдинска јединица припада IIIе подреону.

Услед утицаја надморске висине, облика рељефа и смањеног трајања сунчевог сјаја (1750-1950 часова) температуре су у овом подручју ниже. Средња јануарска температура креће се од -1°C до -4°C, а средња јулска од 17°C до 21°C. Средње трајање периода са температуром $\geq 5^{\circ}\text{C}$ је од 200 до 250 дана. Број дана са минималном температуром $< 0^{\circ}\text{C}$ је 90-120, а ≤ -10 је 10-20 дана.

Услед појаве мраза у касно пролеће и рану јесен, средње трајање периода без мраза не прелази углавном 190 дана, а у вишим деловима је смањена чак на 150 дана.

Падавине представљају главни извор влажности земљишта из кога биљке узимају хранљиве материје. Средње месечне суме падавина показују приличну варијабилност месечних сума, али са изразитим максимумом у пролеће и јесен, с тим што је пролећни по количини падавина већи од јесењег.

Са повећањем надморске висине нормално је да настају и промене у режиму падавина. Тако највиши делови газдинске јединице добијају у укупној годишњој суми више талоба него подножја газдинске јединице. Овом чињеницом може се закључити вертикална распрострањеност шумске вегетације. Август месец је најсувљи тј. има најмање количине падавина (талоба). Највећа количина падавина (талоба) падне у виду снега.

За високопланинске регионе карактеристична је честина јављања талоба током године у виду снега. Тако се осмогодишњи период времена констатује 42-49 дана са падавинама у виду снега. Просечно се 82 дана јавља снег у виду падавина што је само један дан већа вредност од честине јављања кише. Просечно задржавање снега у овом појасу је од 156-204 дана.

Поред количине падавина релативна влажност ваздуха представља веома значајан елеменат за оцену климатских прилика неког подручја. Релативна влажност ваздуха се јавља као опредељујући фактор распрострањења шума као и условљавајући фактор транспирације биљака и површинског испаравања. Релативну влагу ваздуха треба сматрати чиниоцем који највише одлучује о влажности земљишта.

Клима је важан чинилац у педогенези земљишта и одлучујући је фактор у развоју одговарајућих биљних заједница и врста дрвећа како преко температурних показатеља, преко расподеле воденог талоба, струјања ваздуха тако и других компонената који утичу на распрострањење биљних заједница и врста дрвећа.

На основу климатских карактеристика газдинска јединица "Драшке планине" припада региону у коме влада тип континенталне климе.

За анализу метеоролошких елемената, коришћене су нормале синоптичких станица РХМЗ - Србије за период 1991-2020. година.

Метеоролошка станица која је просторно најближа газдинској јединици "Драшке планине" је метеоролошка станица у Сјеници.

Табела 1. ПРОСЕЧНЕ МЕСЕЧНЕ, ГОДИШЊЕ И ЕКСТРЕМНЕ ВРЕДНОСТИ ЗА СТАНДАРДНИ КЛИМАТОЛОШКИ ПЕРИОД 1991-2020. ГОДИНА, СЈЕНИЦА $\varphi 43^{\circ}17'N$ $\lambda 20^{\circ}00'E$ $h 1038\text{ m}$

ПРОСЕЧНЕ МЕСЕЧНЕ, ГОДИШЊЕ И ЕКСТРЕМНЕ ВРЕДНОСТИ ЗА СТАНДАРДНИ КЛИМАТОЛОШКИ ПЕРИОД 1991-2020. ГОД.													
	јан	феб	мар	апр	мај	јун	јул	авг	сеп	окт	нов	дец	год.
ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА (°C)													
Нормална вредност	-3,4	-1,8	2,2	7,0	11,6	15,3	17,0	16,8	12,3	8,0	3,2	-2,0	7,2
Средња максимална	1,9	4,0	8,1	13,0	17,8	21,9	24,1	24,7	19,5	15,2	9,5	3,0	13,6
Средња минимална	-7,9	-6,6	-2,8	1,4	5,3	8,7	10,0	9,8	6,5	2,5	-1,4	-6,1	1,6
Апсолутни максимум	17,2	20,6	21,9	26,8	30,3	32,2	34,7	36,2	33,3	29,1	27,3	17,2	36,2
Апсолутни минимум	-34,8	-29,7	-24,2	-12,7	-3,8	-1,0	0,3	1,3	-6,3	-11,5	-26,0	-28,6	-34,8
Ср. бр. мразних дана	27,6	23,8	21,8	10,0	1,6	0,2	0	0	1,3	9,0	18,3	25,8	139,4
Ср. бр. тропских дана	0	0	0	0	0	0,7	2,8	3,2	0,3	0	0	0	7,0
РЕЛАТИВНА ВЛАГА (%)													
Просек	83,5	79,9	75,9	72,2	73,0	73,3	71,7	72,1	76,5	78,6	81,1	84,4	76,9
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА (h)													
Просек	88,0	100,7	146,9	162,7	195,6	229,3	258,3	247,6	172,8	143,2	95,7	75,0	1915,8
Број ведрих дана	3,5	3,5	4,1	3,7	2,5	4,0	6,1	7,2	3,9	4,4	3,3	3,2	49,4
Број облачних дана	12,9	11,8	10,9	9,3	8,0	6,5	4,9	3,7	7,3	8,7	11,1	14,1	109,2
ПАДАВИНЕ (mm)													
Ср. месечна сума	48,3	53,1	56,6	57,9	82,6	79,7	74,7	63,5	75,9	71,8	67,8	64,7	796,6
Мах. дневна сума	38,1	60,5	71,4	30,4	42,6	66,4	53,4	77,2	42,8	60,4	73,6	59,3	77,2
Ср. бр. дана $\geq 0.1\text{ mm}$	14,2	14,4	14,0	14,9	16,2	14,4	12,4	11,4	13,7	13,2	12,1	15,2	166,1
Ср. бр. дана $\geq 10.0\text{ mm}$	1,1	1,4	1,6	1,4	2,8	2,4	2,7	2,0	2,6	2,4	2,1	1,8	24,3
ПОЈАВЕ (број дана са....)													
снегом	12,8	12,5	10,9	4,1	0,7	0	0	0	0	1,6	5,6	11,6	59,8

ПРОСЕЧНЕ МЕСЕЧНЕ, ГОДИШЊЕ И ЕКСТРЕМНЕ ВРЕДНОСТИ ЗА СТАНДАРДНИ КЛИМАТОЛОШКИ ПЕРИОД 1991-2020. ГОД.													
	јан	феб	мар	апр	мај	јун	јул	авг	сеп	окт	нов	дец	год.
снежним покривачем	25,0	21,4	15,0	2,9	0,2	0	0	0	0	1,4	6,2	20,3	92,4
маглом	7,9	4,8	3,3	2,1	6,3	10,6	10,9	11,8	10,9	10,9	7,0	8,5	95,0
градом	0	0	0	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,1	0,1	0	0	1,7

Температура ваздуха

Средња годишња температура ваздуха измерена на метеоролошкој станици Сјеница (период 1991 – 2020. година) износи 7,2 °С. Најтоплији месец је јул (17,0 °С), а најхладнији је јануар (-3,4 °С). Апсолутни максимум температуре износи 36,2 °С. Апсолутни минимум температуре износи -34,8 °С.

Водени талози

Под воденим талозима подразумевамо све врсте кондензоване и сублимиране водене паре у атмосфери, које падају на земљу у течном или чврстом стању. Годишња сума падавина износи 796,6 mm. Највећа количина падавина је у мају месецу (82,6 mm), а најсувљи месец је фебруар (48,3 mm). Просечан број дана са снежним падавинама износи 59,8 дана, просечан број дана са снежним покривачем износи 92,4 дана, а просечан број дана под маглом износи 95,0 дана.

Релативна влажност ваздуха

Релативна влажност ваздуха је веома значајан фактор за развој шума и јавља се као опредељујући фактор транспирације биљака и површинског испаравања. Влажност земљишта највише зависи од релативне влаге ваздуха. Релативна влажност ваздуха је највећа у зимским месецима када су температуре ниске, док је у току лета најнижа. Сувоћа ваздуха лети има за последицу велику евапотранспирацију и исушивање земљишта до знатне дубине. Најниже вредности (Сјеница) су у јулу и августу, а највише у децембру и јануару. Просечна годишња релативна влажност ваздуха износи 76,9 %.

Индекс суше

Погодна средства за доношење закључака о карактеру климе неког краја су климатски индекси, који се заснивају на подацима више климатских елемената. Најједноставнији индекси, који се заснивају на температури ваздуха и суми падавина, су Лангеов кишни фактор и Демартонов индекс суше.

Лангеов кишни фактор за ово подручје (Сјеница) износи 110,6 што значи да је клима овог краја хумидна (вредност кишног фактора од 100 до 160), односно спада у биоклиматски тип изразито шумских подручја.

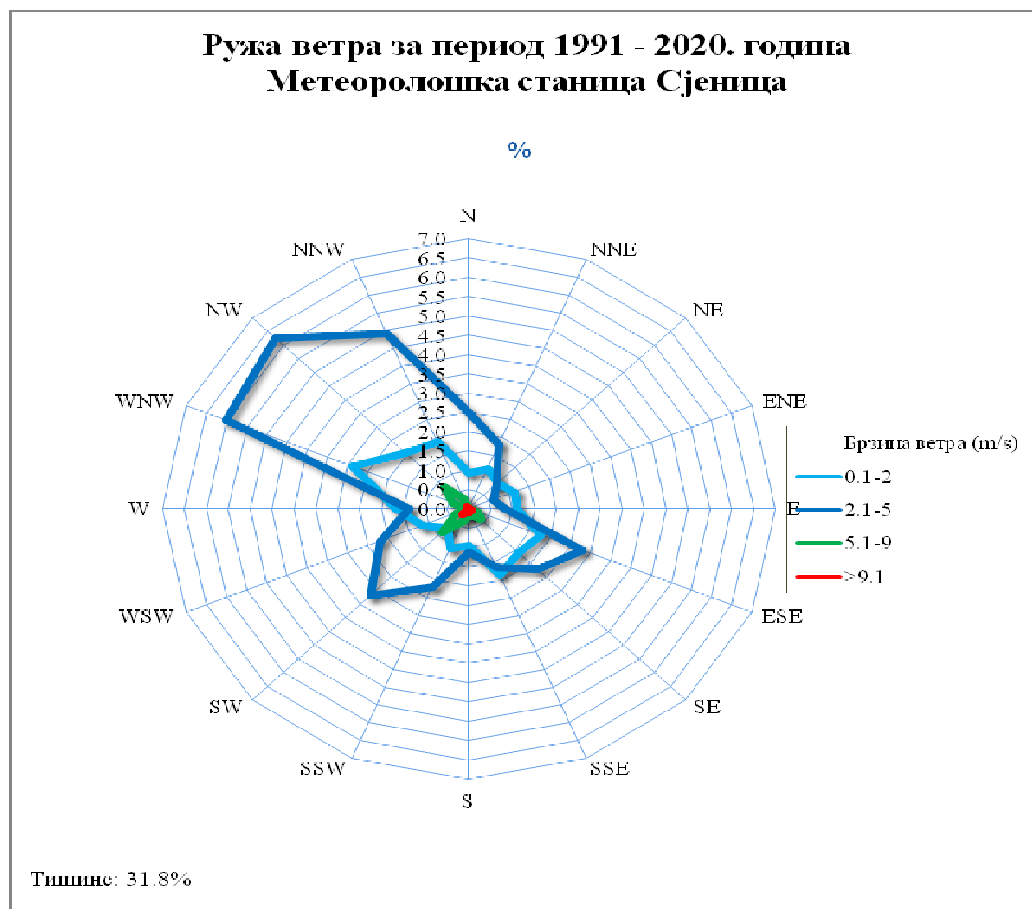
Индекс суше по Демартону, према средњој количини падавина и средњој годишњој температури ваздуха, има вредност 46,3 што значи да према класификацији овог аутора ово подручје је са обилним отицањем воде (тип отицања воде егзореизам) тј. ово је изразито шумско подручје.

Арензам : нема површинског отицања падавинске воде.

Ендореизам : постоји површинско отицање воде од падавина, али вода не отиче рекама до мора и океана.

Егзореизам : постоји површинско отицање воде од падавина и она рекама стиже до мора и океана.

Графикон 1. Ружа ветрова за период 1991 – 2020. година, метеоролошка станица Сјеница

Преовлађујућа ружа ветрова у подручју Сјенице је у смеру од запада-северозапада до севера-северозапада, као и у смеру југозапада и смеру исток-југоисток.

Ветар

Ветар је значајан елемент који утиче на формирање климе одређеног подручја изазивајући разлике у температури, доносећи падавине или сушу. Ветрови се јављају као стални када имају локалне изворе и проузрокују локалне временске непогоде, или као повремени ако их стварају продори ваздуха из суседних области.

Ветар је као климатски елемент веома важан. На првом месту има утицај на температурне односе и влажност ваздуха, а затим од њега зависи и облачност и падавине. Расподела ветра на земљи углавном зависи од расподеле ваздушног притиска. На правац и брзину ветра утиче још и рељеф земљишта. Ветар доноси са собом одлике оне климе одакле дува.

Кретање ваздуха у атмосфери назива се струјање, које има свој почетак и крај (циркулација је кретање ваздуха са затвореним линијама струјања). У атмосфери увек постоји некакво струјање. Ветар представља хоризонтално кретање ваздуха. За општу карактеристику климе је од значаја брзина, правац и честина јављања ветра. Све се ово одражава на вегетацију као и на земљиште. У првом случају у смислу увећања транспирације биљака, а у другом смислу исушивања земљишта.

За разлику од осталих климатских елемената, ветар није скалар, већ је векторска величина. То значи да је потпуно дефинисан са три елемента: правац, смер и интензитет. Ипак, у пракси је ветар одређен са два елемента и то: правцем (који подразумева смер) и брзином или јачином. Правац ветра представља страну света са које ветар дува (N-север; E-исток; S-југ; W-запад). Брзина ветра је пут који ваздушне честице пређу у јединици времена (m/s). Јачина ветра је ефекат његовог дејства на одређене предмете (Бофорова скала од 0 до 12 степени).

1.3.5. Опште карактеристике шумских екосистема

Сви типови шума Србије у првом степену систематизације улазе у одређене крупније јединице - комплексе (појасеве), који су издиференцирани под утицајем три основна фактора за живот шумске вегетације: температура, влага и надморска висина.

Комплекси шума се даље, сваки појединачно расчлањују на ценоколошке групе. Овај други степен систематизације има као базу досадашња сазнања о вегетацији и земљишту у свакој од ценоколошких група. Трећи степен систематизације представља поједине биљне заједнице најчешће ранга асоцијације, окарактерисане земљиштима на којима се јављају. Ове еколошке целине представљају групу еколошких јединица које су мање - више индентичне по саставу главне или главних врста дрвећа, а различите по земљишту.

У овој газдинској јединици издвојени су следећи типови шумских екосистема:

1. Комплекс (2) ксеротермофилних сладуново-церових и других типова шума
2. Комплекс (3) ксеромезофилних китњакових, церових и грабових типова шума
3. Комплекс (4) мезофилних букових и буково-четинарских типова шума
4. Комплекс (6) фригорифолних четинарских типова шума

Комплекси (појасеви) даље се расчлањују на ценоколошке групе типова шума, на основу сазнања о вегетацији и земљишту. Према наведеном критеријуму за ову газдинску јединицу издвојене су следеће ценоколошке групе типова шума:

- 24 - Шума грабића и црног граба и грабића и јоргована (*Ostryio-Carpinion orientalis i Syringo-Carpinion orientalis*) на црницама и различитим еродираним земљиштима
- 31 - Шума китњака и цера (*Quercion petraeae-cerris*) на различитим смедјим земљиштима
- 42 - Планинска шума букве (*Fagenion moesiacaе montanum*) на различитим смедјим земљиштима
- 46 - Шуме букве и јеле (*Abieti-Fagenion moesiacaе*) на смеђим земљиштима и лесивираним варијантама смеђих земљишта
- 47 - Шуме смрче, јеле и букве (*Abieti-Piceenion*) на хумусним, киселим (дистричним) смеђим и подзоластим земљиштима, терра фуски и избељеној терра фуски
- 61 - Шума смрче (*Vaccinio-piceion*) на дистричним хумусно-силикатним, смедјим подзоластим земљиштима и црницама на кречњацима

Ценоколошке групе типова шума даље се расчлањују на групе еколошких јединица, које представљају поједине биљне заједнице, најчешће ранга асоцијације окарактерисане земљиштима на којима се јављају. У овој газдинској јединици издвојене су следеће групе еколошких јединица:

- 241 - Шума грабића (*Carpinetum orientalis moesiacum*) на црницама и различитим еродираним земљиштима
- 312 - Шума цера (*Quercetum cerris pannonicum*) на серији земљишта на лесу
- 421 - Планинска шума букве (*Fagetum moesiacaе montanum*) на различитим смедјим земљиштима
- 462 - Шума букве и јеле (*Abieti-Fagetum moesiacaе*) на сјајним шкриљцима, контактено-метаморфним стенама, кварцитима и кречњацима
- 471 - Шума смрче, јеле и букве (*Piceo-Fago-Abietetum*) на хумусним киселим смеђим, смеђим подзоластим земљиштима, *terra fuski* и избељеној *terra fuski*
- 472 - Шума смрче и јеле (*Piceo-Abietetum*) на хумусним киселим смеђим, смеђим подзоластим земљиштима, *terra fuski* и избељеној *terra fuski*
- 611 - Шума смрче (*Piceion excelsae serbicum*) на дистричним хумусно-силикатним смеђим земљиштима и црницама на кречњацима

241 - Шума грабића (*Carpinetum orientalis moesiacum*) на црницама и различитим еродираним земљиштима

Ове шуме јављају се доста често у источној и југоисточној Србији, на кречњачким црницама јаким нагиба (клисура и др.), и скоро увек су са јоргованом (*Syringo-Carpinion orientalis*). Нису проучаване са еколошко-производног аспекта, јер имају искључиво заштитну улогу. Оне заузима најтоплија и најсувља станишта. Обично су на плитким, скелетним земљиштима, изданачког порекла са висинама од 8-10 m. На врло стрмим теренима, врло брзо се девастира. У састав ове шуме улазе следеће врсте: грабић, црни јасен, медунац, рашељка. У спрату жбуња и приземне флоре налази се брадавичава кукрика, глог, јоргован, дрен, пасдрен, павит, црна удика и др.

312 - Шума цера (*Quercetum cerris pannonicum*) на серији земљишта на лесу

Састојине ових еколошких јединица се јавља скоро искључиво на топлијим јужним и југоисточним експозицијама, а изузетно прелази и у горње јако осветљене делове северних падина, продирући делом и у станиште црног бора. Најчешће се налазе на мање више плитким скелетним земљиштима која су често изложена ерозији. То су главице и гребени, или топле експозиције јаким нагиба, већ по свом положају изложени спирању земљишта, што уз мали склоп светољубивог китњака и оскудну стељу доводи до деградације. Спрат приземне флоре одликује се својственим врстама и пратиоцима светлости и топлих храстових шума као што су фестуца друмеа и лузула лузулоидес и др.

421 - Планинска шума букве (*Fagetum moesiacaе montanum*) на различитим смеђим земљиштима

Одликује се густим склопом, доминацијом букве у спрату дрвећа и оскудним спратом жбуња. Због јаке засене приземна флора је слабо развијена, осим у пролећном аспекту - пре олишавања букве - када је заступљен већи број геофита. Буква је у овом подручју освојила станишта која јој одговарају, потиснула друге врсте дрвећа, што није последица само утицаја човека и станишних фактора, већ и промена не само у фитоклими и педоклими и земљишту у целини већ у целокупној вегетацији планинских масива овог подручја. Буква се јавља на различитим експозицијама и нагибима до 25°.

У јако склопљеном спрату дрвећа апсолутно доминира буква (*Fagus moesiaca*), а примешан се јавља већи број мезофилних врста дрвећа, углавном средњеевропског ареал-типа, а то су: *Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*, *Acer campestre*, *Quercus petraea*, *Carpinus betulus*, *Prunus avium*, *Ulmus montana*, *Tilia platyphyllos*, *Tilia cordata*, *Fraxinus excelsior*, *Pyrus pyraister*, *Malus sylvestris* и др. У врло оскудном спрату жбуња најчешће се срећу следеће врсте: *Sambucus nigra*, *Daphne mezereum*, *Daphne laureola*, *Lonicera xylosteum*, *Euonymus latifolius*, *Coryllus avellana* и др. У спрату приземне флоре који је оскудан у току вегетационог периода, а бујан у рано пролеће најчешће врсте су: *Dryopteris filix-mas*, *Athyrium felix-femina*,

Polystichum aculeatum, Epilobium montanum, Cardamine bulbifera, Cardamine enneaphyllos, Mycelis muralis, Mercurialis perennis, Arum maculatum, Sanicula europaea, Anemone ranunculoides, Polygonatum multiflorum, Allium ursinum, Rubus hirtus, Asperula odorata, Salvia glutinosa и др.

Због маритимне и хумидне микроклиме као и јаког склопа спрата дрвећа, у планинским буковим шумама, микроклиматски услови су врло повољни - под крошњама стабала релативна влажност ваздуха је велика, а инсолација и јака ваздушна струјања су сведена на минимум. Повољни микроклиматски услови као и стеља букве и примешаних врста омогућавају стварање мул-хумуса и образовање дубоких, влажних и плодних еутричних и дистричних смеђих земљишта.

462 - Шума букве и јеле (*Abieti-Fagetum moesiacaе*) на сјајним шкриљцима, контактено-метаморфним стенама, кварцитима и кречњацима

Ове шуме простиру се на висинама од 1.000 до 1.300 m. Станиште је карактеристично по томе што је мање топло, има релативно краћи вегетациони период, нешто већу суму падавина и већу влажност ваздуха. То су махом терени на лесивираним земљиштима, мада се појављују и ранкери али знатно мање. Даља карактеристика је често одсуство јеле која је више коришћена.

У спрату дрвећа поред букве и јеле јавља се и смрча, а док у слоју жбуња учествују: *Lonicera nigra, Rubus ideus, Sambucus racemosa*. Од зељастих биљака највише је заступљена: *Asperula odorata, Dentaria bulbifera, Dentaria triloba* и др.

471 - Шума смрче, јеле и букве (*Piceo-Fago-Abietetum*) на хумусним киселим смеђим, смеђим подзоластим земљиштима, терра фуски и избельеној терра фуски и

472 - Шума смрче и јеле (*Piceo-Abietetum*) на хумусним киселим смеђим, смеђим подзоластим земљиштима, терра фуски и избельеној терра фуски

Тродоминантна група еколошких јединица смрче, јеле и букве је доста широко распрострањена у вишим планинама (у Србији између 1200-1600 m.н.в.). Позната је под различитим именима (*Picei-Fago-Abietetum* или *Piceo-Abieti-Fagetum*). То су хладнија и влажнија станишта, са апсолутном и релативном влажношћу, већом него на претходном станишту. Земљишта су доста плитка и скелетонидна, врло су свежа и са прилично великим наслагама шумске стеље и грубог хумуса. Уколико су нагиби стрмији, нарочито ако су овакви терени обешумљени, јављају се ерозиони процеси. У спрату дрвећа су буква, јела и смрча у разним комбинацијама и јављају се јавор, граб, јасика, бреза. У доњем спрату су елементи смрчевих шума.

Хумусно кисело смеђе земљиште – на површини ових земљишта долази до нешто интензивнијег прикупљања шумске простирке, првенствено од лишћа букве, а образоване хумусне материје имају особине шумског мул-модер хумуса. Хумусно-акумулативни хоризонт је веома лепо изражен (3-1 cm). Нарочито је моћан (15-110 cm) (B) - хоризонт, који се одликује повољном текстуром (од песковите иловаче до иловаче) и смањеном киселошћу, а учешће скелета је минимално. Изузетно велика дубина, веома повољне физичке и хемијске особине условљавају да је и еколошко-производна вредност хумусних киселих смеђих земљишта веома висока.

Смеђа подзоласта земљишта – највише су заступљена у овој еколошкој јединици, а заступљене су две варијанте: типична и без A₀-хоризонта. Најчешће четине смрче и јеле прекривају читаву површину земљишта, осим местимично где се на површини налазе блокови црвеног пешчара. Нагомилавањем органске материје образује A₀-хоризонта различите могућности, а образоване хумусне материје припадају силикат-модер хумусу. Испод овога формира се хумусно подзоласти хоризонт у коме истовремено протичу процеси хумификације и подзолизације. Он је лаког механичког састава и са изразито ниским pH-вредностима. У дубљим деловима профила налазе се хоризонти илувијације хумуса и гвожђа и алуминијума.

Еколошко-производна вредност ових земљишта је неуједначена – углавном зависи од дубине, скелетности и реакције, али се може рећи да је углавном добра за смрчу, задовољавајућа за јелу и нешто слабија за букву.

Оподзољено кисело смеђе земљиште по својој производној вредности налази се између смеђих подзоластих и киселих смеђих земљишта, тј. ово је земљиште повољније од осталих у еколошкој јединици.

611 - Шума смрче (*Piceion excelsae serbicum*) на дистричним хумусно-силикатним смеђим земљиштима и црницама на кречњацима

Ова група еколошких јединица садржи у себи више еколошких јединица. Планинска шума смрче (*Piceetum excelsae-serbicum montanum*) на смеђим подзоластим земљиштима јавља се на надморским висинама од 1.450 до 1.700 m. Поред смрче, могу да буду примешане буква и јела. Услови за развој смрче су оптимални. Смеђа подзоласта земљишта су знатно повољнија. Већа им је дубина (80 cm и више), физичке и хемијске особине потпуно одговарају смрчи. Смеђа подзоласта земљишта на филитима, могу се означити као најпродуктивнија станишта у смрчевим шумама. Субалпнска шума смрче (*Piceetum excelsae-serbicum subalpinum*) на смеђим подзоластим земљиштима и хумусно-гвожђевитим подзолима има високопланински карактер. Јавља се на надморским висинама од 1.700 до 1.880 m. У спрату дрвећа је само смрча, а у спрату жбуња карактеристични су: *Homogyne alpine, Festuca heterophylla* и др. Са повећањем надморске висине смеђе подзоласто земљиште се мења. Хоризонт сировог хумуса на површини земљишта постаје све моћнији (и до 15-20 cm), а процеси подзолизације све интензивнији. Производност станишта се мења. Шума смрче (*Piceetum excelsaeserbicum calcicolum*) на црницама на кречњацима јавља се на једрим кречњацима. Земљиште је специфична црница на кречњаку. На површини земљишта се образује хоризонт полусировог хумуса (A₀), који утиче на ацидификацију површинског дела профила, тј. оног дела који није под непосредним утицајем кречњачке геолошке подлоге. Производност станишта није висока.

Обзиром да се налази у планинском климатском региону, ово станиште има најниже вредности средње годишње температуре, а највише падавина годишње и највећу апсолутну и релативну влажност ваздуха. Зато су земљишта редовно свежа и припадају ранкерима без обзира на нагиб и експозицију, а уједно се разликују дебелином профила или различитим дебелинама појединих хоризоната. Овде доминира смрча, а појављују се и јела и буква. У спрату жбуња доминира боровница.

Шуме молике (*Pinus peuces*)

Шуме молике спадају међу најважније дрвеће Балканског полуострва. Хорват, I. (1950) сматра да је молика најзначајније дрво средишњег дела Балканског полуострва на силикатној подлози (1400-2100 m). Моликове шуме показују велику сличност флористичког састава са смрчевим шумама ове газдинске јединице. Сличност флористичке грађе одразила се и на земљишта. У овој газдинској јединици шуме молике су распрострањене на киселим хумусно - силикатним земљиштима (често и скелетним).

Кривуљ (*Pinus mugo*) се налази у највишим деловима ове газдинске јединице (1.700-2.154 m), изнад зоне смрче, на граници шумске вегетације. Жбунасте заједнице кривуља су распрострањене на кречњачким црницама.

1.4. Разрада општих смерница из плана развоја шумске области

План развоја за шумску област није урађен.

2.0. СТАЊЕ ШУМА, АНАЛИЗА СТАЊА И СПРОВЕДЕНИХ МЕРА ГАЗДОВАЊА

2.1. Стање шума

2.1.1. Стање шума по намени

Стање састојина по општој намени и основној намени за газдинску јединицу „Драшке планине“ приказано је у следећим табелама:

Табела 4. Стање састојина према општој намени

Намена општа	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
10. Шуме и шумска станишта са производном функцијом	182,66	5,6	47.470,5	6,8	259,9	1.264,0	7,2	6,9	2,7
12. Шуме са приоритетном заштитном функцијом	30,40	0,9	1.080,6	0,2	35,5	36,3	0,2	1,2	3,4
21. Специјални природни резерват	3.022,41	93,4	645.583,0	93,0	213,6	16.164,1	92,6	5,3	2,5
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5

Шуме ове газдинске јединице према општој намени сврстане су у три наменске целине.

Табела 5. Стање састојина према основној намени

Намена основна	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
10. Производња дрвета	182,66	5,6	47.470,5	6,8	259,9	1.264,0	7,2	6,9	2,7
26. Заштита земљишта од ерозије	29,85	0,9	1.080,6	0,2	36,2	36,3	0,2	1,2	3,4
55. Специјални резерват природе I степена	443,20	13,7	29.305,2	4,2	66,1	725,7	4,2	1,6	2,5
56. Специјални резерват природе II степена	2.477,99	76,6	595.448,9	85,8	240,3	14.919,9	85,4	6,0	
57. Специјални резерват природе III степена	101,22	3,1	20.828,8	3,0	205,8	518,5	3,0	5,1	2,5
66. Стална заштита шума (изван газдинског третмана)	0,55	0,0							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5

Општа намена **10. Шуме и шумска станишта са производном функцијом** заузима површину од 182,66 ha (5,6%) од укупне површине газдинске јединице, затим следи општа намена - **12. Шуме са приоритетном заштитном функцијом (12)** која заузима површину од 30,40 ha (0,9%) од укупне површине газдинске јединице и на крају и најзаступљенија општа намена **2. Специјални резерват природе** која заузима површину од 3.022,41 ha (93,4%) од укупне површине газдинске јединице

У газдинској јединици „Драшке планине“ површински је убедљиво најзаступљенија основна намена је **(56) – Специјални резерват природе II степена**. Она је заступљена на 76,6% (2.477,99 ha) површине, по запремини са 85,8% (595.448,9 m³), а по текућем запреминском прирасту са 85,4% (14.919,9 m³).

Наменска целина **(55) – Специјални резерват природе I степена**, заступљена је на 13,7% (443,20 ha) површине, по запремини само са 4,2% (29.305,2 m³), а по текућем запреминском прирасту исто само са 4,2% (725,7 m³).

Наменска целина **(57) – Специјални резерват природе III степена**, заступљена је на 3,1% (101,22 ha) површине, по запремини само са 3,0% (20.828,8 m³), а по текућем запреминском прирасту исто само са 3,0% (518,5 m³).

Наменска целина **(26) – Заштита земљишта од ерозије**, заступљена је на 0,9% (29,85 ha) површине, по запремини само са 0,2% (1.080,6 m³), а по текућем запреминском прирасту исто само са 0,2% (36,3 m³).

Наменска целина **(66) – Стална заштита шума (изван газдинског третмана)**, заступљена је на 0,55 ha површине.

2.1.2. Стање састојина по газдинским типовима и узгојним групама

На простору газдинске јединице формирано је 9 газдинских типова шума.

Табела 6. Стање састојина по газдинским типовима

Газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V %
	ha	%	m³	%	m³/ ha	m³	%	m³/ ha	
2621. Издавачке мешовите шуме хрстова - Високе шуме хрстова и осталих лишћара	12,07	0,4	572,4	0,1	47,4	15,6	0,1	1,3	
21110. Високе мешовите шуме букве	1,16	0,0	144,1	0,0	124,2	3,1	0,0	2,7	2,2
21120. Издавачке мешовите шуме букве	86,76	2,7	4.062,3	0,6	46,8	81,5	0,5	0,9	2,0
31510. Високе мешовите шуме смрче	1.450,22	44,8	288.253,5	41,5	198,8	7.789,3	44,6	5,4	2,7
31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишчара	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	181,00	5,6	10.282,0	1,5	56,8	243,1	1,4	1,3	2,4
41310. Високе шуме букве и јеле	84,26	2,6	15.540,4	2,2	184,4	379,2	2,2	4,5	2,4
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	1.196,62	37,0	359.751,4	51,8	300,6	8.487,2	48,6	7,1	2,4
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	166,65	5,2							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5

Газдински тип **31510. Високе мешовите шуме смрче** је убедљиво најзаступљенији газдински тип у овој газдинској јединици. Заступљен је на површини од 1.450,22 ha односно 44,8% укупне обрасле површине газдинске јединице. Просечна запремина овог газдинског типа је 198,8 m³/ha, текући запремински прираст је 5,4 m³/ha, а проценат прираста је 2,7 %.

Затим следи газдински тип **41410. Високе шуме букве, јеле и смрче** који је заступљен је на површини од 1.196,62 ha односно 37,0% укупне обрасле површине газдинске јединице. Просечна запремина овог газдинског типа је 300,6 m³/ha, текући запремински прираст је 7,1 m³/ha, а проценат прираста је 2,4 %.

Газдински тип **31610. Високе мешовите шуме осталих четинара** који заступљен је на површини од 181,00 ha односно 5,6 % укупне обрасле површине газдинске јединице. Просечна запремина овог газдинског типа је 56,8 m³/ha, текући запремински прираст је 1,3 m³/ha, а проценат прираста је 2,4 %.

Газдински тип **51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација** који заступљен је на површини од 166,65 ha односно 5,2 % укупне обрасле површине газдинске јединице.

Газдински тип **21120. Издавачке мешовите шуме букве** који заступљен је на површини од 86,76 ha односно 2,7 % укупне обрасле површине газдинске јединице. Просечна запремина овог газдинског типа је 46,8 m³/ha, текући запремински прираст је 0,9 m³/ha, а проценат прираста је 2,0 %.

Остали газдински типови заступљени су на малој површини, са учешћем мањим од 4,8 % од укупне обрасле површине газдинске јединице.

Табела 7. Стање шума по узгојним групама

Узгојна група/Газдински тип	Површина		Запремина			Прираст			Iv/V%
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
4 Средњедобна састојина	12,07	0,4	572,4	0,1	47,4	15,6	0,1	1,3	2,7
2621 Издавачке мешовите шуме хрстова - Високе шуме хрстова и осталих лишћара	12,07	0,4	572,4	0,1	47,4	15,6	0,1	1,3	2,7
4 Средњедобна састојина	1,16	0,0	144,1	0,0	124,2	3,1	0,0	2,7	2,2
21110 Високе мешовите шуме букве	1,16	0,0	144,1	0,0	124,2	3,1	0,0	2,7	2,2
2 Рани младик	3,50	0,1							
3 Касни младик	3,78	0,1	35,7	0,0	9,5	1,4	0,0	0,4	4,0
4 Средњедобна састојина	13,42	0,4	583,8	0,1	43,5	14,7	0,1	1,1	2,5
5 Дозревајућа састојина	66,06	2,0	3.442,8	0,5	52,1	65,4	0,4	1,0	1,9
21120 Издавачке мешовите шуме букве	86,76	2,7	4.062,3	0,6	46,8	81,5	0,5	0,9	2,0
1 Подмладак	12,59	0,4							
2 Рани младик	125,39	3,9	198,9	0,0	1,6	10,0	0,1	0,1	5,0
3 Касни младик	74,49	2,3	4.475,9	0,6	60,1	147,1	0,8	2,0	3,3
4 Средњедобна састојина	625,05	19,3	112.152,4	16,2	179,4	3.203,2	18,3	5,1	2,9
5 Дозревајућа састојина	556,30	17,2	154.922,6	22,3	278,5	4.020,3	23,0	7,2	2,6

Узгојна група/Газдински тип	Површина		Запремина			Прираст			Iv/V%
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
6 Зрела - Регенерација	56,41	1,7	16.503,5	2,4	292,6	408,7	2,3	7,2	2,5
31510 Високе мешовите шуме смрче	1.450,22	44,8	288.253,5	41,5	198,8	7.789,3	44,6	5,4	2,7
4 Средњедобна састојина	49,34	1,5	13.480,9	1,9	273,2	406,2	2,3	8,2	3,0
5 Дозревајућа састојина	7,39	0,2	2.047,1	0,3	277,0	59,2	0,3	8,0	2,9
31511 Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишчара	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
2 Рани младик	153,41	4,7							
5 Дозревајућа састојина	23,35	0,7	8.306,1	1,2	355,7	201,3	1,2	8,6	2,4
6 Зрела - Регенерација	4,24	0,1	1.975,8	0,3	466,4	41,8	0,2	9,9	2,1
31610 Високе мешовите шуме осталих четинара	181,00	5,6	10.282,0	1,5	56,8	243,1	1,4	1,3	2,4
2 Рани младик	6,78	0,2	80,8	0,0	11,9	2,4	0,0	0,3	2,9
3 Касни младик	16,37	0,5	1.559,2	0,2	95,3	45,9	0,3	2,8	2,9
4 Средњедобна састојина	37,21	1,2	8.404,0	1,2	225,9	196,7	1,1	5,3	2,3
5 Дозревајућа састојина	23,90	0,7	5.496,3	0,8	229,9	134,2	0,8	5,6	2,4
41310 Високе шуме букве и јеле	84,26	2,6	15.540,4	2,2	184,4	379,2	2,2	4,5	2,4
2 Рани младик	11,98	0,4	40,7	0,0	3,4	1,1	0,0	0,1	2,8
3 Касни младик	23,33	0,7	3.066,1	0,4	131,4	81,9	0,5	3,5	2,7
4 Средњедобна састојина	291,36	9,0	64.001,1	9,2	219,7	1.554,7	8,9	5,3	2,4
5 Дозревајућа састојина	850,85	26,3	286.092,6	41,2	336,2	6.694,5	38,3	7,9	2,3
6 Зрела - Регенерација	19,10	0,6	6.550,9	0,9	343,0	154,9	0,9	8,1	2,4
41410 Високе шуме букве, јеле и смрче	1.196,62	37,0	359.751,4	51,8	300,6	8.487,2	48,6	7,1	2,4
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	166,65	5,2							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5
Рекапитулација по узгојним групама									
1. Подмладак	12,59	0,4							
2. Рани младик	301,07	9,3	320,5	0,0	1,1	13,5	0,1	0,0	4,2
3. Касни младик	117,96	3,6	9.136,9	1,3	77,5	276,3	1,6	2,3	3,0
4. Средњедобна састојина	1.029,61	31,8	199.338,8	28,7	193,6	5.394,2	30,9	5,2	2,7
5. Дозревајућа састојина	1.527,86	47,2	460.307,6	66,3	301,3	11.175,0	64,0	7,3	2,4
6. Зрела - Регенерација	79,74	2,5	25.030,3	3,6	313,9	605,4	3,5	7,6	2,4
51730 Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	166,65	5,2							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5

2.1.3. Стање шума по пореклу и очуваности

У овој газдинској јединици састојине према пореклу разврстане су на:

- Високе састојине - настале генеративним путем (из семена)
- Издавачке састојине - настале вегетативним путем (из изданака и избојака)
- Вештачки подигнуте састојине - настале садњом садница

Састојине према очуваности разврстане су на:

- Очуване састојине - које по степену обраслости, здравственом стању и квалитету могу дочекати зрелост за сечу.
- Разређене састојине - то су састојине са мањим степеном обраслости, доброг здравственог стања и квалитета и могу дочекати зрелост за сечу.
- Девастиране састојине - то су превише разређене састојине, видно лошег здравственог стања, а и квалитета, те се пре зрелости за сечу уклањају

Табела 8. Стање састојина по пореклу и очуваности

Порекло, очуваност и газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V%
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
31510. Високе мешовите шуме смрче	69,41	2,1	18.555,8	2,7	267,3	497,9	2,9	7,2	2,7
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	33,47	1,0	10.696,4	1,5	319,6	230,2	1,3	6,9	2,2
Високе-очуване	102,88	3,2	29.252,2	4,2	284,3	728,1	4,2	7,1	2,5
31510. Високе мешовите шуме смрче	19,42	0,6	1.959,7	0,3	100,9	52,4	0,3	2,7	2,7
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	3,63	0,1	730,6	0,1	201,3	18,2	0,1	5,0	2,5
Високе-разређене	23,05	0,7	2.690,3	0,4	116,7	70,5	0,4	3,1	2,6
Укупно високе	125,93	3,9	31.942,5	4,6	253,7	798,6	4,6	6,3	2,5
31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
ВПС-очуване	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
Укупно ВПС	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
Укупно НЦ 10	182,66	5,6	47.470,5	6,8	259,9	1.264,0	7,2	6,9	2,7
31510. Високе мешовите шуме смрче	13,19	0,4	1.045,0	0,2	79,2	35,3	0,2	2,7	3,4
Високе-разређене	13,19	0,4	1.045,0	0,2	79,2	35,3	0,2	2,7	3,4
Укупно високе	13,19	0,4	1.045,0	0,2	79,2	35,3	0,2	2,7	3,4
2621. Издавачке мешовите шуме храстова - Високе шуме храстова и осталих лишћара	1,25	0,0	35,6	0,0	28,4	1,0	0,0	0,8	2,8
Издавачке-разређене	1,25	0,0	35,6	0,0	28,4	1,0	0,0	0,8	2,8
Укупно издавачке	1,25	0,0	35,6	0,0	28,4	1,0	0,0	0,8	2,8
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	15,41	0,5							
Укупно шикаре	15,41	0,5							
Укупно НЦ 26	29,85	0,9	1.080,6	0,2	36,2	36,3	0,2	1,2	3,4
31510. Високе мешовите шуме смрче	28,03	0,9	4.021,0	0,6	143,5	122,3	0,7	4,4	3,0
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	168,25	5,2	4.687,5	0,7	27,9	119,4	0,7	0,7	2,5
Високе-очуване	196,28	6,1	8.708,5	1,3	44,4	241,6	1,4	1,2	2,8
31510. Високе мешовите шуме смрче	97,56	3,0	13.079,4	1,9	134,1	318,3	1,8	3,3	2,4
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	12,71	0,4	5.594,4	0,8	440,2	123,7	0,7	9,7	2,2
Високе-разређене	110,27	3,4	18.673,8	2,7	169,3	442,0	2,5	4,0	2,4
Укупно високе	306,55	9,5	27.382,3	3,9	89,3	683,6	3,9	2,2	2,5
21120. Издавачке мешовите шуме букве	42,59	1,3	1.922,9	0,3	45,2	42,1	0,2	1,0	2,2
Издавачке-девастиране	42,59	1,3	1.922,9	0,3	45,2	42,1	0,2	1,0	2,2
Укупно издавачке	42,59	1,3	1.922,9	0,3	45,2	42,1	0,2	1,0	2,2
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	80,49	2,5							
Укупно шикаре	80,49	2,5							
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	13,57	0,4							
Укупно шибљаци	13,57	0,4							
Укупно НЦ 55	443,20	13,7	29.305,2	4,2	66,1	725,7	4,2	1,6	2,5
21110. Високе мешовите шуме букве	1,16	0,0	144,1	0,0	124,2	3,1	0,0	2,7	2,2
31510. Високе мешовите шуме смрче	517,02	16,0	140.022,7	20,2	270,8	3.681,0	21,1	7,1	2,6
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	0,04	0,0							
41310. Високе шуме букве и јеле	50,07	1,5	12.167,4	1,8	243,0	284,8	1,6	5,7	2,3

Порекло, очуваност и газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V%
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	1.013,13	31,3	318.161,4	45,8	314,0	7.484,7	42,9	7,4	2,4
Високе-очуване	1.581,42	48,9	470.495,6	67,8	297,5	11.453,5	65,6	7,2	2,4
31510. Високе мешовите шуме смрче	651,52	20,1	97.550,1	14,1	149,7	2.759,1	15,8	4,2	2,8
41310. Високе шуме букве и јеле	34,19	1,1	3.373,0	0,5	98,7	94,4	0,5	2,8	2,8
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	121,11	3,7	21.174,3	3,1	174,8	551,7	3,2	4,6	2,6
Високе-разређене	806,82	24,9	122.097,4	17,6	151,3	3.405,2	19,5	4,2	2,8
31510. Високе мешовите шуме смрче	5,56	0,2	179,6	0,0	32,3	7,1	0,0	1,3	4,0
Високе - девастиране	5,56	0,2	179,6	0,0	32,3	7,1	0,0	1,3	4,0
Укупно високе	2.393,80	74,0	592.772,6	85,4	247,6	14.865,8	85,1	6,2	2,5
2621. Изданачке мешовите шуме храстова - Високе шуме храстова и осталих лишћара	10,82	0,3	536,9	0,1	49,6	14,6	0,1	1,4	2,7
Изданачке-разређене	10,82	0,3	536,9	0,1	49,6	14,6	0,1	1,4	2,7
21120. Изданачке мешовите шуме букве	44,17	1,4	2.139,4	0,3	48,4	39,5	0,2	0,9	1,8
Изданачке - девастиране	44,17	1,4	2.139,4	0,3	48,4	39,5	0,2	0,9	1,8
Укупно изданачке	54,99	1,7	2.676,2	0,4	48,7	54,1	0,3	1,0	2,0
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	22,10	0,7							
Укупно шикаре	22,10	0,7							
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	7,10	0,2							
Укупно шибљаци	7,10	0,2							
Укупно НЦ 56	2.477,99	76,6	595.448,9	85,8	240,3	14.919,9	85,4	6,0	2,5
31510. Високе мешовите шуме смрче	36,10	1,1	11.159,9	1,6	309,1	290,8	1,7	8,1	2,6
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	25,28	0,8	8.988,7	1,3	355,6	202,5	1,2	8,0	2,3
Високе-очуване	61,38	1,9	20.148,5	2,9	328,3	493,3	2,8	8,0	2,4
31510. Високе мешовите шуме смрче	7,83	0,2	483,3	0,1	61,7	16,2	0,1	2,1	3,3
Високе-разређене	7,83	0,2	483,3	0,1	61,7	16,2	0,1	2,1	3,3
31510. Високе мешовите шуме смрче	4,58	0,1	197,0	0,0	43,0	9,0	0,1	2,0	4,6
Високе-девастиране	4,58	0,1	197,0	0,0	43,0	9,0	0,1	2,0	4,6
Укупно високе	73,79	2,3	20.828,8	3,0	282,3	518,5	3,0	7,0	2,5
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	27,43	0,8							
Укупно шикаре	27,43	0,8							
Укупно НЦ 57	101,22	3,1	20.828,8	3,0	205,8	518,5	3,0	5,1	2,5
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	0,55	0,0							
Укупно шибљаци	0,55	0,0							
Укупно НЦ 66	0,55	0,0							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5
Рекапитулација по пореклу и очуваности									
Високе-очуване	1.941,96	60,0	528.604,9	76,2	272,2	12.916,6	74,0	6,7	2,4
Високе-разређене	961,16	29,7	144.989,8	20,9	150,8	3.969,1	22,7	4,1	2,7
Високе-девастиране	10,14	0,3	376,6	0,1	37,1	16,2	0,1	1,6	4,3
Укупно високе	2.913,26	90,0	673.971,3	97,1	231,3	16.901,9	96,8	5,8	2,5
Изданачке-разређене	12,07	0,4	572,4	0,1	47,4	15,6	0,1	1,3	2,7

Порекло, очуваност и газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V%
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
Изданачке-девастиране	86,76	2,7	4.062,3	0,6	46,8	81,5	0,5	0,9	2,0
Укупно изданачке	98,83	3,1	4.634,7	0,7	46,9	97,1	0,6	1,0	2,1
ВПС-очуване	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
Укупно ВПС	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
Укупно шикаре	145,43	4,5							
Укупно шибљаци	21,22	0,7							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5
Реканитулација по очуваности									
Укупно очуване	1.998,69	61,8	544.132,9	78,4	272,2	13.381,9	76,6	6,7	2,5
Укупно разређене	973,23	30,1	145.562,2	21,0	149,6	3.984,8	22,8	4,1	2,7
Укупно девастиране	96,90	3,0	4.439,0	0,6	45,8	97,7	0,6	1,0	2,2
Укупно шикаре	145,43	4,5							
Укупно шибљаци	21,22	0,7							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5

Високе састојине су најзаступљеније са 90,0% (2.913,26 ha) обрасле површине газдинске јединице. Просечна запремина ових састојина износи 231,3 m³/ha, текући запремински прираст износи 5,8 m³/ha, а проценат текућег запреминског прираста у односу на запремину износи 2,5%.

Изданачке састојине заступљене су са 3,1% (98,83 ha) обрасле површине газдинске јединице. Просечна запремина ових састојина износи 46,9 m³/ha, текући запремински прираст 1,0 m³/ha, а проценат текућег запреминског прираста у запремини износи 2,1%.

Вештачки подигнуте састојине чине 1,8% (56,73 ha) обрасле површине, просечна запремина ових састојина износи 273,7 m³/ha, текући запремински прираст износи 8,2 m³/ha , а проценат текућег запреминског прираста у запремини 3,0%.

У газдинској јединици „Драшке планине“ очуване састојине чине 61,8% (1.998,69 ha) обрасле површине, просечна запремина ових шума износи 272,2 m³/ha, текући запремински прираст износи 6,7 m³/ha, а проценат прираста у запремини износи 2,5 %.

Разређене састојине чине 30,1% (973,23 ha) обрасле површине, просечна запремина разређених шума је 149,6 m³/ha, текући запремински прираст износи 4,1 m³/ha, а проценат прираста у запремини износи 2,7%.

Девастиране састојине чине 3,0% (96,90 ha) обрасле површине, просечна запремина девастираних шума је 45,8 m³/ha, текући запремински прираст износи 1,0 m³/ha , а проценат прираста у запремини износи 2,2%.

Шикаре у газдинској јединици „Драшке планине“, чине 4,5% (145,43 ha) обрасле површине.

Шибљаци у газдинској јединици, чине 0,7% (21,22 ha) обрасле површине.

2.1.4. Стање састојина по мешовитости

Табела 9. Стање састојина по мешовитости

Порекло, мешовитост и газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V%
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
31510. Високе мешовите шуме смрче	4,13	0,1	992,6	0,1	240,4	27,5	0,2	6,7	2,8
Високе-чисте	4,13	0,1	992,6	0,1	240,4	27,5	0,2	6,7	2,8
31510. Високе мешовите шуме смрче	84,70	2,6	19.522,9	2,8	230,5	522,8	3,0	6,2	2,7
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	37,10	1,1	11.427,0	1,6	308,0	248,4	1,4	6,7	2,2
Високе-мешовите	121,80	3,8	30.949,9	4,5	254,1	771,2	4,4	6,3	2,5
Укупно високе	125,93	3,9	31.942,5	4,6	253,7	798,6	4,6	6,3	2,5
31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара	37,15	1,1	9.767,7	1,4	262,9	301,3	1,7	8,1	3,1

Порекло, мешовитост и газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V%
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
ВПС-чисте	37,15	1,1	9.767,7	1,4	262,9	301,3	1,7	8,1	3,1
31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара	19,58	0,6	5.760,3	0,8	294,2	164,0	0,9	8,4	2,8
ВПС-мешовите	19,58	0,6	5.760,3	0,8	294,2	164,0	0,9	8,4	2,8
Укупно ВПС	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
Укупно НЦ 10	182,66	5,6	47.470,5	6,8	259,9	1.264,0	7,2	6,9	2,7
31510. Високе мешовите шуме смрче	13,19	0,4	1.045,0	0,2	79,2	35,3	0,2	2,7	3,4
Високе-мешовите	13,19	0,4	1.045,0	0,2	79,2	35,3	0,2	2,7	3,4
Укупно високе	13,19	0,4	1.045,0	0,2	79,2	35,3	0,2	2,7	3,4
2621. Издавачке мешовите шуме храстова - Високе шуме храстова и осталих лишћара	1,25	0,0	35,6	0,0	28,4	1,0	0,0	0,8	2,8
Издавачке-мешовите	1,25	0,0	35,6	0,0	28,4	1,0	0,0	0,8	2,8
Укупно издавачке	1,25	0,0	35,6	0,0	28,4	1,0	0,0	0,8	2,8
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	15,41	0,5							
Укупно шикаре	15,41	0,5							
Укупно НЦ 26	29,85	0,9	1.080,6	0,2	36,2	36,3	0,2	1,2	3,4
31510. Високе мешовите шуме смрче	51,02	1,6	5.835,5	0,8	114,4	150,2	0,9	2,9	2,6
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	153,37	4,7							
Високе-чисте	204,39	6,3	5.835,5	0,8	28,6	150,2	0,9	0,7	2,6
31510. Високе мешовите шуме смрче	74,57	2,3	11.264,8	1,6	151,1	290,3	1,7	3,9	2,6
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	27,59	0,9	10.282,0	1,5	372,7	243,1	1,4	8,8	2,4
Високе -мешовите	102,16	3,2	21.546,8	3,1	210,9	533,4	3,1	5,2	2,5
Укупно високе	306,55	9,5	27.382,3	3,9	89,3	683,6	3,9	2,2	2,5
21120. Издавачке мешовите шуме букве	42,59	1,3	1.922,9	0,3	45,2	42,1	0,2	1,0	2,2
Издавачке -чисте	42,59	1,3	1.922,9	0,3	45,2	42,1	0,2	1,0	2,2
Укупно издавачке	42,59	1,3	1.922,9	0,3	45,2	42,1	0,2	1,0	2,2
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	80,49	2,5							
Укупно шикаре	80,49	2,5							
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	13,57	0,4							
Укупно шибљаци	13,57	0,4							
Укупно НЦ 55	443,20	13,7	29.305,2	4,2	66,1	725,7	4,2	1,6	2,5
21110. Високе мешовите шуме букве	1,16	0,0	144,1	0,0	124,2	3,1	0,0	2,7	2,2
31510. Високе мешовите шуме смрче	590,50	18,3	118.196,9	17,0	200,2	3.141,7	18,0	5,3	2,7
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	0,04	0,0							
Високе - чисте	591,70	18,3	118.341,0	17,0	200,0	3.144,8	18,0	5,3	2,7
31510. Високе мешовите шуме смрче	583,60	18,0	119.555,5	17,2	204,9	3.305,4	18,9	5,7	2,8
41310. Високе шуме букве и јеле	84,26	2,6	15.540,4	2,2	184,4	379,2	2,2	4,5	2,4
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	1.134,24	35,1	339.335,7	48,9	299,2	8.036,4	46,0	7,1	2,4
Високе-мешовите	1.802,10	55,7	474.431,6	68,3	263,3	11.721,0	67,1	6,5	2,5
Укупно високе	2.393,80	74,0	592.772,6	85,4	247,6	14.865,8	85,1	6,2	2,5
21120. Издавачке мешовите шуме букве	27,25	0,8	1.555,6	0,2	57,1	24,8	0,1	0,9	1,6
Издавачке-чисте	27,25	0,8	1.555,6	0,2	57,1	24,8	0,1	0,9	1,6
2621. Издавачке мешовите шуме храстова - Високе шуме храстова и осталих лишћара	10,82	0,3	536,9	0,1	49,6	14,6	0,1	1,4	2,7
21120. Издавачке мешовите шуме букве	16,92	0,5	583,8	0,1	34,5	14,7	0,1	0,9	2,5

Порекло, мешовитост и газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V%
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
Изданачке-мешовите	27,74	0,9	1.120,6	0,2	40,4	29,3	0,2	1,1	2,6
Укупно изданачке	54,99	1,7	2.676,2	0,4	48,7	54,1	0,3	1,0	2,0
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	22,10	0,7							
Укупно шикаре	22,10	0,7							
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	7,10	0,2							
Укупно шибљаци	7,10	0,2							
НЦ 56	2.477,99	76,6	595.448,9	85,8	240,3	14.919,9	85,4	6,0	2,5
31510. Високе мешовите шуме смрче	41,29	1,3	11.050,1	1,6	267,6	292,6	1,7	7,1	2,6
Високе-чисте	41,29	1,3	11.050,1	1,6	267,6	292,6	1,7	7,1	2,6
31510. Високе мешовите шуме смрче	7,22	0,2	790,1	0,1	109,4	23,5	0,1	3,3	3,0
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	25,28	0,8	8.988,7	1,3	355,6	202,5	1,2	8,0	2,3
Високе-мешовите	32,50	1,0	9.778,7	1,4	300,9	226,0	1,3	7,0	2,3
Укупно високе	73,79	2,3	20.828,8	3,0	282,3	518,5	3,0	7,0	2,5
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	27,43	0,8							
Укупно шикаре	27,43	0,8							
НЦ 57	101,22	3,1	20.828,8	3,0	205,8	518,5	3,0	5,1	2,5
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	0,55	0,0							
Укупно шибљаци	0,55	0,0							
Укупно НЦ 66	0,55	0,0							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5
Рекапитулација по пореклу и мешовитости									
Високе-чисте	841,51	26,0	136.219,3	19,6	161,9	3.615,1	20,7	4,3	2,7
Високе-мешовите	2.071,75	64,0	537.752,0	77,5	259,6	13.286,8	76,1	6,4	2,5
Укупно високе	2.913,26	90,0	673.971,3	97,1	231,3	16.901,9	96,8	5,8	2,5
Изданачке-чисте	69,84	2,2	3.478,5	0,5	49,8	66,9	0,4	1,0	1,9
Изданачке-мешовите	28,99	0,9	1.156,2	0,2	39,9	30,3	0,2	1,0	2,6
Укупно изданачке	98,83	3,1	4.634,7	0,7	46,9	97,1	0,6	1,0	2,1
ВПС-чисте	37,15	1,1	9.767,7	1,4	262,9	301,3	1,7	8,1	3,1
ВПС-мешовите	19,58	0,6	5.760,3	0,8	294,2	164,0	0,9	8,4	2,8
Укупно ВПС	56,73	1,8	15.528,0	2,2	273,7	465,3	2,7	8,2	3,0
Укупно шикаре	145,43	4,5							
Укупно шибљаци	21,22	0,7							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5
Рекапитулација по мешовитости									
Укупно чисте	948,50	29,3	149.465,5	21,5	157,6	3.983,3	22,8	4,2	2,7
Укупно мешовите	2.120,32	65,5	544.668,5	78,5	256,9	13.481,1	77,2	6,4	2,5
Укупно шикаре	145,43	4,5							
Укупно шибљаци	21,22	0,7							
Укупно ГЈ	3.235,47	100,0	694.134,0	100,0	214,5	17.464,4	100,0	5,4	2,5

У овој газдинској јединици чисте састојине чине 29,3% (948,50 ha) обрасле површине. Просечна запремина ових састојина износи 157,6 m³/ha текући запремински прираст износи 4,2 m³/ha, а проценат прираста у запремини је 2,7%.

Мешовите састојине чине 65,5% (2.120,32 ha) површине обраслог земљишта газдинске јединице. Просечна запремина мешовитих састојина износи 256,9 m³/ha, текући запремински прираст је 6,4 m³/ha, а проценат прираста у запремини износи 2,5%.

Шикаре у газдинској јединици „Драшке планине“, чине 4,5% (145,43 ha) обрасле површине.

Шибљаци у газдинској јединици, чине 0,7% (21,22 ha) обрасле површине.

У шумама газдинске јединице "Драшке планине" преовлађују мешовите састојине што се може оценити повољним имајући у виду да су такве састојине биолошки стабилније и да имају већу естетску вредност.

2.1.5. Стање састојина по врстама дрвећа

Табела 10. Заступљеност врста дрвећа по запремини и запреминском прирасту

Врсте дрвећа	Запремина		Запремински прираст		Iv/V%
	m³	%	m³	%	
Рекапитулација за газдинску јединицу					
буква	113.555,7	16,4	2.354,5	13,5	2,1
јавор	10.166,9	1,5	255,3	1,5	2,5
јасика	4.499,0	0,6	130,2	0,7	2,9
бреза	1.802,4	0,3	46,4	0,3	2,6
цер	1.028,4	0,1	28,0	0,2	2,7
остали тврди лишћари	770,5	0,1	26,2	0,2	3,4
граб	731,5	0,1	15,4	0,1	2,1
планински јавор	396,0	0,1	9,9	0,1	2,5
трешња	389,9	0,1	6,5	0,0	1,7
млеч	275,2	0,0	6,2	0,0	2,3
јаребика	184,1	0,0	5,1	0,0	2,8
остали меки лишћари	67,4	0,0	1,1	0,0	1,7
ива	66,7	0,0	4,2	0,0	6,2
црна јова	65,6	0,0	1,4	0,0	2,2
црни граб	42,1	0,0	2,0	0,0	4,8
планински брест	22,7	0,0	1,0	0,0	4,3
Укупно лишћари	134.064,2	19,3	2.893,4	16,6	2,2
смрча	288.590,7	41,6	7.842,2	44,9	2,7
јела	260.234,4	37,5	6.445,8	36,9	2,5
молика	8.587,5	1,2	196,7	1,1	2,3
бели бор	1.764,0	0,3	67,7	0,4	3,8
црни бор	870,2	0,1	17,5	0,1	2,0
кривуљ	23,1	0,0	1,0	0,0	4,4
Укупно четинари	560.069,8	80,7	14.570,9	83,4	2,6
Укупно ГЈ	694.134,0	100,0	17.464,4	100,0	2,5

У газдинској јединици лишћари учествују са 19,3% у укупној запремини, а четинари са 80,7%. Учешће лишћара у текућем запреминском прирасту газдинске јединице износи 16,6%, а четинара 83,4%.

Од врста дрвећа у газдинској јединици најзаступљенија врста је смрча, која учествује са 41,6% (288.590,7 m³) у запремини газдинске јединице, у текућем запреминском прирасту газдинске јединице учествује са 44,9% (7.842,2 m³); затим следи јела који учествује у запремини са 37,5% (260.234,4 m³) у текућем запреминском прирасту газдинске јединице учествује са 36,9% (6.445,8 m³); следи буква која учествује у запремини са 16,4 % (113.555,7 m³) у текућем запреминском прирасту газдинске јединице учествује са 13,5 % (2.354,5 m³).

Остале врсте исказане у табели у укупној запремини учествују са мање од 4,6%.

У овој газдинској јединици доминирају високе мешовите састојине смрче и високе шуме букве, јеле и смрче што се може оценити повољним имајући у виду да су то састојине које карактерише већа производност, а самим тим и већа економска вредност.

2.1.6. Стање шума по дебљинској структури

Табела 11. Стање шума по дебљинској структури

Газдински тип	ЗАПРЕМИНА ПО ДЕБЉИНСКИМ РАЗРЕДИМА												Запремински прираст
	површина	свега	до 10 cm	11 до 20	21 до 30	31 до 40	41 до 50	51 до 60	61 до 70	71 до 80	81 до 90	изнад 90	
	ha	m³	О	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
31510. Високе мешовите шуме смрче	88,83	20.515,5		2.801,6	8.295,0	5.621,0	2.995,4	533,6	268,9				550,3
31511. Високе мешовите шуме смрче – Високе шуме четинара и лишћара	56,73	15.528,0		2.801,3	7.548,0	4.195,7	777,6	205,4					465,3
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	37,10	11.427,0		411,8	1.929,9	2.781,3	3.752,0	2.296,7	182,5	72,8			248,4
НЦ 10	182,66	47.470,5		6.014,6	17.772,9	12.598,0	7.525,0	3.035,7	451,5	72,8			1.264,0
2621. Издавачке мешовите шуме храстова – Високе шуме храстова и осталих лишћара	1,25	35,6		35,6									1,0
31510. Високе мешовите шуме смрче	13,19	1.045,0		588,6	375,0	81,4							35,3
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	15,41												
НЦ 26	29,85	1.080,6		624,2	375,0	81,4							36,3
21120. Издавачке мешовите шуме букве	42,59	1.922,9			1.922,9								42,1
31510. Високе мешовите шуме смрче	125,59	17.100,3		1.907,6	2.641,5	2.911,4	2.890,2	2.804,4	1.862,8	1.565,4		517,1	440,5
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	180,96	10.282,0		398,4	1.269,5	2.843,5	3.284,6	1.688,1	254,4	543,4			243,1
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	94,06												
НЦ 55	443,20	29.305,2		2.306,0	5.833,9	5.754,9	6.174,8	4.492,5	2.117,2	2.108,8		517,1	725,7
2621. Издавачке мешовите шуме храстова – Високе шуме храстова и осталих лишћара	10,82	536,9		536,9									14,6
21110. Високе мешовите шуме букве	1,16	144,1		28,9	78,7	36,5							3,1
21120. Издавачке мешовите шуме букве	44,17	2.139,4		619,5		1.519,9							39,5
31510. Високе мешовите шуме смрче	1.174,10	237.752,4		27.180,5	63.222,3	57.804,0	49.907,9	26.252,8	8.380,3	4.527,5	477,1		6.447,1
31610. Високе мешовите шуме осталих четинара	0,04												
41310. Високе шуме букве и јеле	84,26	15.540,4		2.939,5	4.867,5	3.611,0	1.794,6	1.601,1	437,1	289,6			379,2
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	1.134,24	339.335,7		36.663,9	80.926,2	90.255,3	75.972,7	36.185,9	12.724,1	3.978,8	1.982,6	646,2	8.036,4
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	29,20												
НЦ 56	2.477,99	595.448,9		67.969,2	149.094,7	153.226,7	127.675,3	64.039,8	21.541,4	8.795,9	2.459,8	646,2	14.919,9
31510. Високе мешовите шуме смрче	48,51	11.840,2		1.338,8	4.180,7	3.621,3	1.782,3	736,0	181,0				316,1
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	25,28	8.988,7		861,9	1.998,9	1.972,8	1.546,4	1.294,3	1.314,5				202,5
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	27,43												
НЦ 57	101,22	20.828,8		2.200,7	6.179,6	5.594,1	3.328,7	2.030,2	1.495,5				518,5
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	0,55												
НЦ 83	0,55												
Укупно ГЈ	3.235,47	694.134,0		79.114,7	179.256,2	177.255,0	144.703,7	73.598,2	25.605,5	10.977,5	2.459,8	1.163,3	17.464,4

Табела 12. Дебљинска структура газдинске јединице по Биолеју

Σ Запремина ГЈ	%	до 30 cm	%	31-50 cm	%	> 51 cm	%
694.134,0	100,0	258.371,0	37,2	321.958,7	46,4	113.804,4	16,4

Сврставање запремине у категорије по Биолеју, где је танак материјал дебљине до 30 cm, средње јак материјал дебљине од 31 cm до 50 cm и јак (дебео) материјал дебљине преко 50 cm, јасно показује да на нивоу газдинске јединице доминира јак инвентар (31-50 cm) са 46,4 % (321.958,7 m³), затим следи танак инвентар (< 30 cm) заступљен са 37,2 % (258.371,0 m³) и на крају јак материјал (> 51 cm) са 16,4 % (113.804,4 m³).

Газдинску јединицу карактерише неповољно учешће јаког материјала (> 51 cm).

2.1.7. Стање састојина по старости

Приказаће се табеларно стање састојина по старости код којих се зрелост за сечу одређује на основу истих. Ширина добних разреда утврђена је односу на висину опходње (трајања производног процеса), а у конкретном случају ширина добних разреда износи:

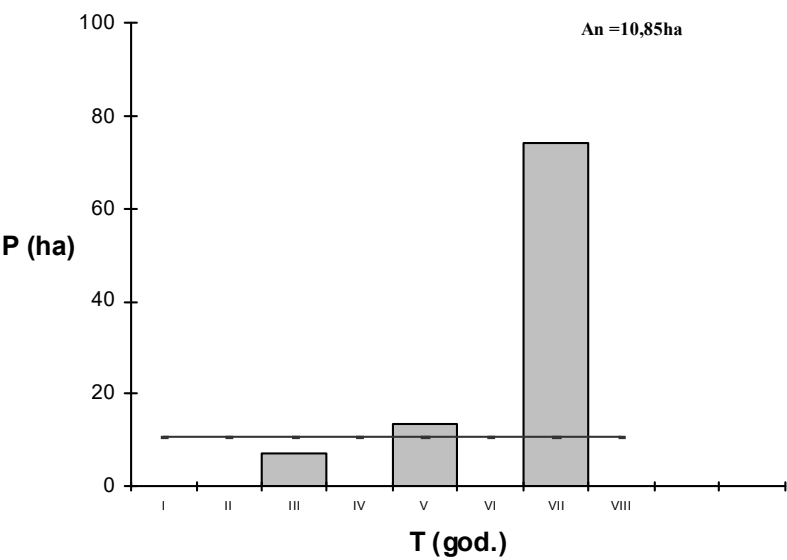
- 20 година - код високих састојина чија је опходња 120 година
- 10 година - код изданаčkih састојина и код вештачки подигнутих састојина

Табела 13. Стање састојина по старости

Газдински тип	Р V	свега	ДОБНИ РАЗРЕДИ							
			I		II	III	IV	V	VI	VII
			слабо обрасло	добро обрасло						
21110. Високе мешовите шуме букве	P	1,16					1,16			
	V	144,1					144,1			
21120. Изданаčke мешовите шуме букве	P	86,76				7,28		13,42		66,06
	V	4.062,3				35,7		583,8		3.442,8
2621. Изданаčke мешовите шуме храстова - Високе шуме храстова и осталих лишћара	P	12,07			6,64					5,43
	V	572,4			282,3					290,2
31510. Високе мешовите шуме смрче	P	33,19	1,78		8,04	11,26	12,11			
	V	4.123,7			482,5	834,6	2.806,6			
31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара	P	56,73							56,73	
	V	15.528,0							15.528,0	
УКУПНО	P	189,91	1,78		14,68	18,54	13,27	13,42	56,73	71,49
	V	24.430,5			764,7	870,3	2.950,7	583,8	15.528,0	3.733,0

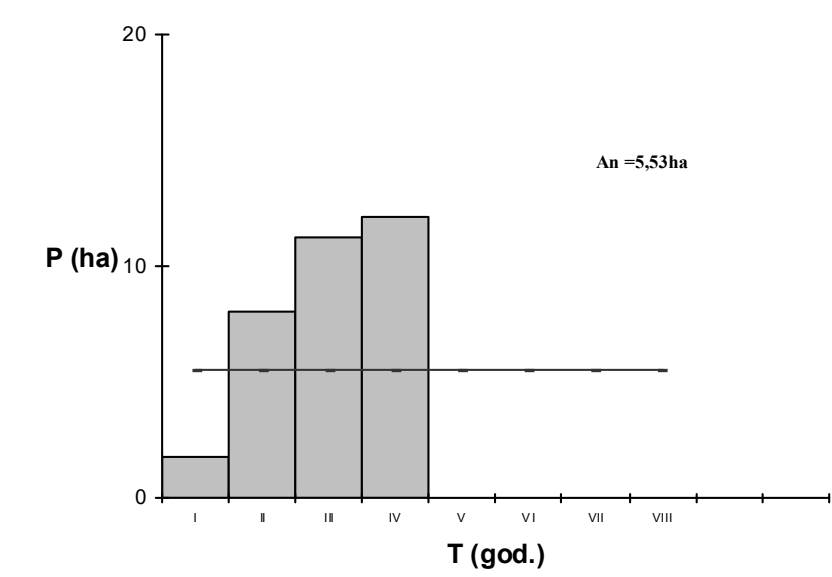
Графиконима 2, 3 и 4 приказани су најзасзтупљенија, по површини у газдинској јединци, газдински типови. Овакво затечено стање указује на размер добних разреда који није нормалан. Постизање трајности приноса, изједначавање стварног и нормалног доброг разреда, ће се решити Планом развоја шумског подручја. Анализа стања пружиће могућност, у будућности, изједначавање садашњег и нормалног размера добних разреда уз што мање привредних и других последица.

Графикон 2. Газдински тип 21120 - Изданаčke мешовите шуме букве, An = 10,85 ha

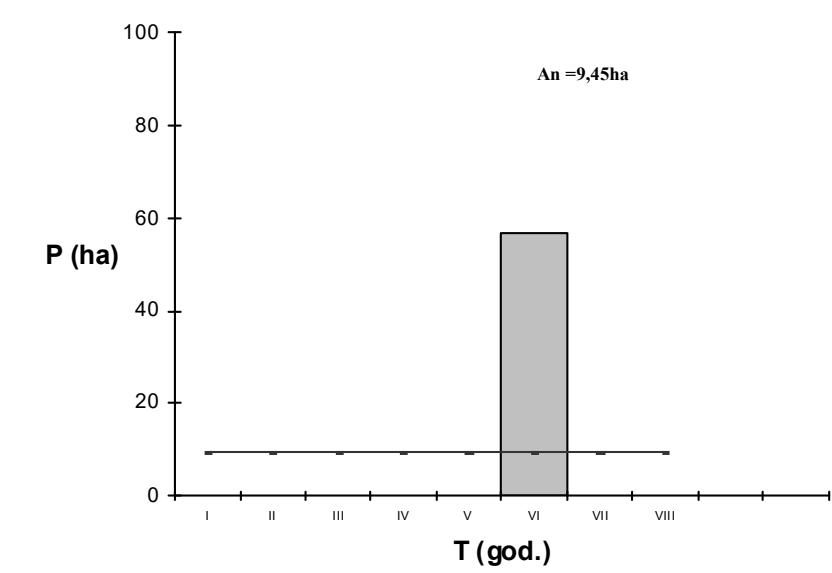
Са графикона се види да се највећа површина високих састојина букве налази у VI добном разреду, односно дозревајућих и зрих састојина.

Графикон 3. Газдински тип 31510. Високе мешовите шуме смрче An = 5,53 ha

Са графикона се види да је површина 31510. Високе мешовите шуме смрче највећа у III и IV добном разреду.

Графикон 4. Газдински тип 31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара, An = 9,45 ha

Са графикона се види да се највећа површина ГТ 31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара највећа у VI добном разреду.
Укупно гледајући, газдинску јединицу карактерише велико учешће разnodобних састојина.

2.1.8. Стање вештачки подигнутих састојина

Табела 14. Стање вештачки подигнутих састојина по површини, запремини и запреминском прирасту

Газдински тип	Површина		Запремина			Запремински прираст			Iv/V %
	ha	%	m³	%	m³/ha	m³	%	m³/ha	
Вештачки подигнуте састојине старости преко 20 година									
31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара	56,73	100,0	15.528,0	100,0	273,7	465,3	100,0	8,2	3,0
НЦ 10	56,73	100,0	15.528,0	100,0	273,7	465,3	100,0	8,2	3,0
Укупно ВПС преко 20 год	56,73	100,0	15.528,0	100,0	273,7	465,3	100,0	8,2	3,0
Укупно ВПС ГЈ	56,73	100,0	15.528,0	100,0	273,7	465,3	100,0	8,2	3,0

Укупна површина вештачки подигнутих састојина износи 56,73 ha, што чини 1,8 % обрасле површине газдинске јединице и то су састојине преко 20 година старости (шума) са просечном запремином од 273,7 m³/ha, текући запремински прираст износи 8,2 m³/ha, а проценат прираста у запремини износи 3,0%.

2.1.9. Степен угрожености од биљних болести, штеточина и пожара

Снимајући здравствено стање састојина газдинске јединице "Драшке планине", приликом прикупљања таксационих података, у мањем делу састојина примећена су ентомолошка и фитопатолошка обољења на појединачним стаблима, тако де се здравствено стање редовно прати.

У зависности од степена угрожености, шума од пожара шуме и шумско земљиште, према др. М. Васићу разврстани су у шест категорија:

- (I) први степен:

(II) други степен:

(III) трећи степен:

(IV) четврти степен:

(V) пети степен:

(VI) шести степен:
- састојине и културе борова и ариша

састојине и културе смрче, јеле и других четинара

мешовите састојине и културе четинара и лишћара

састојине храста и граба

састојине букве и других лишћара

шикаре, шибљаци и необрасле површине

Руководећи се напред изнетим критеријумом формирана је следећа табела:

Табела 15. Степен угрожености шума од пожара (према др. М. Васићу)

Степен угрожености	Површина	
	ha	%
I	0,0	0,0
II	1.687,95	52,2
III	1.280,88	39,6
IV	12,07	0,4
V	87,92	2,7
VI	166,65	5,2
Укупно ГЈ:	3.235,47	100,0

Највећи део обрасле површине газдинске јединице је у другом и трећем степену угрожености од пожара. Шумске културе су осетљиве на шумске пожаре наручито у летњим месецима због самог подручја где су изражена сувља станишта, као и због високих летњих температура, па у тим месецима треба појачати контролу и мониторинг заштите шума од шумског пожара.

У газдинској јединици у претходном уређајном периоду нису забележени пожари.

2.1.10. Стање необраслих површина

Према исказу површина стање необраслих површина је следеће:

Шумско земљиште

256,39 ha

Земљиште за остале сврхе	76,99 ha
Неплодно земљиште	63,41 ha
Укупно ГЈ	369,90 ha

У шумско земљиште сврстане су површине погодне за пошумљавање где је шума као култура неопходна. Према исказу површина регистровано је 256,39 ha шумског земљишта.

У неплодно земљиште свртани су камењари. У земљиште за остале сврхе свртани су, путеви, површине око објеката у шуми, површине испод далековада унутар шумског комплекса, хранилишта ван гатера која служе за исхрану дивљачи и стварања разноврсног амбијента у шуми или ако се налазе поред путева могу бити привремена шумска стоваришта или радилишта код пригодног начина сече и израде шумских сортимената. Тренутна шумовитост газдинске јединице „Драшке планине“, износи 89,1%, па је овом основом предвиђено пошумљавање дела необраслих површина.

2.1.11. Попис ловишта

На основу члана 34. став 2. Закона о дивљачи и ловству („Службени гласник РС”, број 18/10), Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси РЕШЕЊЕ О УСТАНОВЉЕЊУ ЛОВИШТА У ЛОВНИМ ПОДРУЧЛИМА (Објављено у „Службеном гласнику РС”, број 157/2 од 28. децембра 2020. године)

На подручју ГЈ „Драшке планине“ на основу Закона о дивљачи и ловству, ресорно Министарство установило је ловиште “Мојстир. Преглед ловишта по корисницама дат је следећом табелом:

Табела 38. Ловиште на подручју ГЈ „Драшке планине“:

Ред. бр.	Назив ловишта	Корисник ловишта	Број решења о установљењу ловишта	Датум	Број решења о додели ловишта (број уговора)	Датум	Плански документ	Рок важења
1.	Мојстир	"Мециновић" доо Тутин	110-00-180/2020-09	25.12.2020	324-01-25/9/2021-10	25.02.2021	Ловна основа	01.04.2021 - 31.03.2031.
2.	Видрењак	ЛУ "Јелен" Тутин	110-00-180/2020-09	25.12.2020	324-01-25/79/2021-10	25.02.2021	Ловна основа	01.04.2021 - 31.03.2031.

Табела 39. Структура земљишта у ловишту

Ред. бр.	Назив ловишта	Корисник ловишта	Површина ловишта (ha)	Врста културе					
				Шуме и шумско земљиште	Ливаде и пашњаци	Њиве (оранице)	Воћњаци и виногради	Воде, баре и трстици	Остало земљиште
				ha					
1.	Мојстир	"Мециновић" доо Тутин	14.913	7.150	7.150	100	5	5	503
2.	Видрењак	ЛУ "Јелен" Тутин	59.251	24.205	28.805	5.584	349	12	296

Табела 40. Ловно продуктивна површина ловишта

Ред. бр.	Назив ловишта	Корисник ловишта	Површина			Ловно-продуктивна површина					
			Укупна	Ловна	Неловна	Срна	Дивља свиња	Јелен обични	Зеца	Фазан	Пољска јаребица
			(ha)			(ha)					
1.	Мојстир	"Мециновић" доо Тутин	14.913	14.400	513	2.000	10.000	-	1.000	-	-
2.	Видрењак	ЛУ "Јелен" Тутин	59.251	58.594	657	10.000	36.000	-	25.000	-	8.000

Табела 41. Бонитетни разреди и економски капацитет ловишта

Врста дивљачи	Бонитететни разред	Ловно-продуктивна површина (ha)	Економски капацитет (јединки)	Оптимални фонд (јединки)
Ловиште "Мојстир"				
срна	IV	2.000	76	60
дивља свиња	II/III	10.000	90	50

Врста дивљачи	Бонитететни разред	Ловно-продуктивна површина (ha)	Економски капацитет (јединки)	Оптимални фонд (јединки)
зец	IV	1.000	114	60
Ловиште "Видрењак"				
срна	IV	10.000	316	250
дивља свиња	II/III/IV	36.000	408	288
зец	IV	25.000	1.650	1.000
пољска јаребица	III/IV	8.000	974	720

Ловиште "Видрењак"

Ловиште „Видрењак” се утврђује: у погледу коришћења простора - отворено ловиште, по намени - остало ловиште, а по надморској висини и конфигурацији терена - планинско ловиште.

Ловостајем заштићене врсте дивљачи које се налазе у ловишту „Видрењак” у време установљавања ловишта су: срна (*Capreolus capreolus*), дивља свиња (*Sus scrofa*), зец (*Lepus europaeus*), дивља мачка (*Felis silvestris*), куна белица (*Martes foina*), куна златица (*Martes martes*), јазавац (*Meles meles*), сиви пух (*Glis glis*), веверица (*Sciurus vulgaris*), ласица (*Mustela nivalis*), мрки твор (*Mustela putorius*), дивља патка (кржуља) крца (*Anas crecca*), дивља патка звиждара (*Anas penelope*), дивља патка глуvara (*Anas platyrhynchos*), дивља патка пупчаница, гротовац (*Anas querquedula*), дивља патка риђоглава (*Aythya ferina*), дивља гуска лисаста (*Anser albifrons*), дивља шумска шљука (*Scolopax rusticola*), дивљи голуб гривнаш (*Columba palumbus*), гугутка (*Streptopelia decaocto*), грлица (*Streptopelia turtur*), препелица (*Coturnix coturnix*), пољска јаребица (*Perdix perdix*), фазан (*Phasianus* sp.), црна лиска (*Fulica atra*), сојка (*Garrulus glandarius*), барска кокица (*Gallinula chloropus*), гачац (*Corvus frugilegus*), велики корморан (*Phalacrocorax carbo*), јастреб кокошар (*Accipiter gentilis*), сива чапља (*Ardea cinerea*), сива врана (*Corvus cornix*), сврака (*Pica pica*), вук (*Canis lupus*), шакал (*Canis aureus*), лисица (*Vulpes vulpes*).

Трајно заштићене врсте дивљачи које се налазе у ловишту „Видрењак” у време установљавања ловишта су: мрки медвед (*Ursus arctos*), рис (*Lynx lynx*), видра (*Lutra lutra*), шарени твор (*Vormela peregusna*), јаребица камењарка (*Alectoris graeca*), лештарка (*Bonasa bonasia*), велики тетреб (*Tetrao urogallus*), дивља патка кашикара (*Anas clypeata*), дивља патка чегртуша (*Anas strepera*), дивља патка ђубаста (*Aythya fuligula*), барска шљука бекасина (*Gallinago gallinago*).

Ловиште "Мојстир"

Ловиште „Мојстир” се утврђује као: у погледу коришћења простора - отворено ловиште, по намени - остало ловиште, а по надморској висини и конфигурацији терена - планинско ловиште.

Ловостајем заштићене врсте дивљачи које се налазе у ловишту „Мојстир” у време установљавања ловишта су: срна (*Capreolus capreolus*), дивља свиња (*Sus scrofa*), зец (*Lepus europaeus*), дивља мачка (*Felis silvestris*), куна белица (*Martes foina*), куна златица (*Martes martes*), јазавац (*Meles meles*), сиви пух (*Glis glis*), веверица (*Sciurus vulgaris*), ласица (*Mustela nivalis*), мрки твор (*Mustela putorius*), дивља патка глуvara (*Anas platyrhynchos*), шумска шљука (*Scolopax rusticola*), дивљи голуб гривнаш (*Columba palumbus*), гугутка (*Streptopelia decaocto*), грлица (*Streptopelia turtur*), препелица (*Coturnix coturnix*), пољска јаребица (*Perdix perdix*), сојка (*Garrulus glandarius*), гачац (*Corvus frugilegus*), јастреб кокошар (*Accipiter gentilis*), сива врана (*Corvus cornix*), сврака (*Pica pica*), вук (*Canis lupus*), лисица (*Vulpes vulpes*).

Трајно заштићене врсте дивљачи које се налазе у ловишту „Мојстир” у време установљавања ловишта су: мрки медвед (*Ursus arctos*), рис (*Lynx lynx*), видра (*Lutra lutra*), шарени твор (*Vormela peregusna*), јаребица камењарка (*Alectoris graeca*), лештарка (*Bonasa bonasia*), велики тетреб (*Tetrao urogallus*).

2.1.12. Попис заштићених природних добара

На основу Стручне основе број 03 020-895/2 од 3.4.2025. године, а у складу са Законом о заштити природе, Уредбом о еколошкој мрежи, Уредбом о режимима заштите и Уредбом о проглашењу СРП „Мојстирско - Драшке планине”, израда Основе газдовања шумама (у даљем тексту: Основа) за газдинску јединицу „Драшке планине”, **може се извести под следећим условима:**

- Основа мора бити интегралног карактера полазећи од опредељења усмереног на обезбеђење одрживог развоја - принципа трајности у газдовању укупним потенцијалима шума у овој газдинској јединици;
- У Основи се мора постићи виши ниво планирања који проистиче из усвојеног европског критеријума и одредница за одрживо управљање шумама, неопходних за одржавање, очување и повећање биодиверзитета у шумским екосистемима;
- Планирање газдовања шумама треба да буде усмерено на очување, заштиту и повећање биодиверзитета на екосистемском, специјском и нивоу гена, а где је то адекватно и на нивоу предела;

4. Циљеве газдовања усмерити ка унапређењу стања састојина, што подразумева побољшање стања шума редовним газдовањем - узгојним поступцима и мерама (регулисање састава и смеше, ослобађање подмлатка и др.), поправку квалитета и здравственог стања, начин неге и узгојне приоритете, начин обнављања, посебне заштите ивице шуме, превођење вештачки подигнутих састојина у квалитетне одрасле састојине и сл.;
5. Извршити анализу заступљености типова шума по површини, запремини и запреминском прирасту;
6. Начин газдовања дефинисати и прилагодити према свим присутним типовима шума, односно треба да буду такви да унапреде и очувају разноврсност хоризонталне и вертикалне структуре састојина;
7. У складу са Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници („Службени гласник РС”, број 18/24), потребно је додатно, у општем делу Основе газдовања шумама урадити:
 - детаљни текстуални приказ станишта и састојина;
 - приказ здравственог стања;
 - стање заштићених природних добара;
 - план унапређења стања посебних природних вредности и реткости;
 - план санације оштећених земљишта, шумских путева и стаза;
8. Основа се израђује у односу на утврђено стања шума на терену (састојинску инвентуру). Приликом инвентуре шума (избрајање стабала, премер пречника и висина) изабрати метод премера састојина прописан Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници („Службеном гласнику РС”, број 18/24).
9. Природно обнављање треба да буде приоритет. Неопходно је обезбедити адекватне услове како би се осигурао квантитет и квалитет шумских састојина;
10. При обнављању и пошумљавању, тамо где је то прикладно, приоритет треба да имају домаће врсте локалне провенијенције добро прилагођене станишним условима;
11. За станишта које спадају у за заштиту приоритетне типове станишта, обележена кодом В6.11 - Шиљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), А8.13 - Шуме лишћара, јеле (*Abies alba*) и смрче (*Picea Abies*), А6.11 - Шуме смрче (*Picea Abies*) и јеле (*Abies alba*), А6.12 - Шуме смрче (*Picea Abies*), В4.21 - Вриштине боровница (*Vaccinium spp.*) и мечјег грожђа (*Arctostaphylos spp.*), В4.22 - Вриштине вресова (*Ericaceae*), В4.23 - Вриштине махунарки (*Fabaceae*), В6.11 - Шиљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), С4.21 - Алпијске и субалпијске карбонатне отворене жбунасто-травне заједнице, С4.412 - Субалпијски силикатни пашњак тврдаче (*Nardus stricta*), С5.21 - Околопоточне високе зелени, Д3.21 - Субалпијско-алпијске карбонатне суве стене и клифови, В5.12 - Шиљаци обичне клеке (*Juniperus communis*), С1.31 - Суве жбунасто-травне карбонатне заједнице и Е2.218 - Тресава бесколенке (*Molinia caerulea*), према Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта („Службени гласник РС”, број 35/10), извршити картирање и планирати примену мера заштите за њихово очување, у складу са Правилником;
12. Неопходно је евидентирати и приказати строго заштићене и заштићене врсте биљака, животиња и гљива према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, број 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16), као и врсте које спадају у категорију ретких, реликтних, ендемичних и угрожених врста;
13. При планирању газдовања шумама и инвентури са картирањем шумских ресурса, укључити еколошки значајна станишта, узимајући у обзир пределе са ендемичним врстама и стаништима угрожених врста како је то дефинисано листама у оквиру Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, број 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16);
14. Евидентирати и картирати у бази података гнезда птица грабљивица пречника од 40 cm и више на стаблима у границама подручја. У сарадњи са Заводом и другим научним и стручним институцијама идентификовати врсте птица које се гнезде и по потреби спровести мере заштите и очувања стабала односно гнездилишта;
15. Започети програме праћења осталих група птица и других група дивљих врста животиња, а посебно врста од националног и међународног значаја, уз успостављање и вођење базе података;
16. Посебна кључна станишта у шумама као што су извори воде и крајречна вегетација, као и заштићене врсте које их настањују, потребно је максимално очувати;
17. Предвидети остављање и картирање стабала на којима су забележене природне дупље и шупљине које су значајне за гнезђење птица дупљашица (неке врсте из реда сова *Strigiformes*, детлићи *Piciformes*) неке врсте из реда певачица *Passeriformes*), стојећа или права одумрла стабла, шупља стабла, старе гајеве и посебно ретке врсте дрвећа оставити у оној количини и просторним распоредом колико је то неопходно да би се обезбедио биолошки диверзитет, узимајући у обзир потенцијалне последице на здравствено стање и стабилност шума и околне екосистеме;
18. Приликом премера идентификовати инвазивне дрвенасте врсте и кроз процес планирања газдовања омогућити њихово уклањање и/или контролу ширења на суседне површине;
19. Потребно је унети све врсте дендрофлоре које представљају реликте и ендеме, описати њихове положаје и станишта и одредити адекватне мере газдовања;

20. Потребно је приказати у поглављу „Стање шума по врстама дрвећа” и присуство „примешаних” врста дрвећа и жбуња које се не налазе у табеларном делу. У текстуалном делу Основе газдовања шумама све констатоване „примешане” врсте набројати са народним и латинским називом;
21. Геолошку подлогу, рељеф и земљиште обрадити и приказати по површини;
22. Утврдити семенске објекте и обрадити општа и посебна упутства за третман семенских објеката, састојина, група стабала или појединачних стабала (уколико су исти издвојени);
23. Санитарне сече се морају извести доследно (на време) без обзира на обим сече и не економски приход;
24. С обзиром на присуство заштићених и строго заштићених врста птица, у циљу смањења буке, одабрати адекватан период у току године намењен за шумарске радове који ће се вршити у наредним годинама важења Основе. Време повећане активности птица је од марта до јула;
25. За газдинску јединицу „Драшке планине” урадити састојинску карту и доставити је Заводу;
26. За локалитете у режиму заштите I степена - „Веља глава” (одељења 47, 48, 52, 53, 54 и 55) и „Поглед” (одељења 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 80, 81, 82, 83, 84, 99 и 100):
- уколико је могуће приликом инвентуре шума (избрајање стабала, премер пречника и висина) применити метод тоталног премера;
 - сачинити опис станишта и састојина према важећем критеријуму, а на основу Каталога шифара;
 - приказати шумску одељенску поделу, у односу на основну намену (приоритетну функцију), у складу са Каталогом шифара (специјални резерват природе I степена - код 55), као и у рекапитулацији по састојинској припадности, врсти дрвећа, структурном облику и пореклу, очуваности, мешовитости, склопу, обраслости, квалитету стабала, квалитету састојине, здравственом стању, угрожености од штетних утицаја, дрвној маси и запреминском прирасту;
 - посебну пажњу посветити очувању следећих шума:
 - шуме смрче и јеле (*Piceo - Abietetum*) које се на овом простору јављају као прелаз између шума смрче, јеле и букве и чистих шума смрче, на надморским висинама
 - од 1.340-1.480 m, на уједначеном нагибу и североисточној и јужној експозицији - Локалитет „Веља глава”
 - чиста састојина бора кривуља (*Pinus mugo*) - реч је о чистој високој једнодобној састојини, непотпуног склопа у којој су под утицајем дуготрајног снежног покривача стабла закржљала - Локалитет „Поглед”;
 - за површине обухваћене границама са режимом I степена заштите, не планирати, нити на њима изводити чисту сечу или искоришћавање дрвне масе и споредних шумских производа, као и ма којих природних извора, односно забрањено је предузимање било којих других радова који мењају спољни изглед, лепоту и укупну стабилност заштићеног предела;
27. За локалитете у режиму заштите II степена - „Сухача” (одељења 59, 60, 61, 92 и 93), „Вукове рупе” (одељења 46, 47, 49, 50, 51, 54 и 55), „Дубоки поток” (делови одељења 52 и 53) и „Раздоље” (одељења 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 96, 97, 98, 99 и 100):
- приликом инвентуре шума (избрајање стабала, премер пречника и висина) применити метод прописан Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници;
 - приказати шумску одељенску поделу, у односу на основну намену (приоритетну функцију), у складу са Каталогом шифара (специјални резерват природе II степена - код 56);
 - посебну пажњу посветити очувању шума смрче и јеле (*Piceo - Abietetum*) које се на овом простору јављају као прелаз између шума смрче, јеле и букве и чистих шума смрче, на надморским висинама од 1340-1480 m н.в., на уједначеном нагибу и североисточној и јужној експозицији;
 - шуме реликтног карактера које настајују клисуре и кањоне и представљају трајне стадијуме вегетације са наменом заштите земљишта од ерозије, потребно је препустити спонтаном развоју;
 - за површине обухваћене границама са режимом II степена заштите могу се изводити радови и активности, као и узгојне мере у виду мера неге, у мери која омогућава унапређење стања и презентацију природног добра без последица по његове примарне вредности;
28. Приказати шумску одељенску поделу газдинске јединице „Драшке планине” у режиму заштите III степена, у односу на основну намену (приоритетну функцију), у складу са Каталогом шифара;
29. У текстуалном делу Основе, у поглављу које се односи на *Стање заштићених делова природе* навести да се предметно подручје газдинске јединице „Драшке планине” налази:
- у обухвату СРП „Мојстирско-драшке планине”, у оквиру режима заштите I степена (локалитети „Веља глава” и „Поглед”), II степена (локалитети „Сухача”, „Вукове рупе”, „Дубоки поток” и „Раздоље”) и III степена, према Уредби о проглашењу СРП „Мојстирско-Драшке планине”;
 - у обухвату еколошки значајног подручја „Проклетије” еколошке мреже Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи;
 - у обухвату подручја значајног за птице IBA (Important Bird Areas) „Проклетије”, односно „Мокра Гора” (иста мрежа, нови назив);
 - у обухвату подручја значајног за биљке IPA (Important Plant Areas) „Проклетије”;

- у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSCIs (Proposed Sites of Community Importance - предложено подручје од значаја за Заједницу) „Мојстирско- драшке планине”, према Директиви о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and wild fauna and flora). Типови станишта због којег је ово подручје одређено као потенцијално Natura2000 подручје представљени су кодом 4060 - Алпијске и бореалне вриштине, 4070 - Клековина бора *Pinus mugo*и длакаве алпске руже *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirusti*), 6170 - Алпијске и субалпијске кречњачке травне заједнице, 91K0 - Илирске шуме букве (*Aremonio-Fagion*)и 9419 - Ацидофилне шуме смрче планинског до алпијског појаса (*Vaccinio-Piceetea*),према Правилнику о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување. Врсте због којих је ово подручје одређено као потенцијално Natura2000 подручје су: *Adenophora lilifolia*(жлездасти звончић, жлездача), *Canis lupus*(вук), *Felis sylvestris*(дивља мачка), *Parnassius apollo*(аполон), *Ramonda serbica*(српскарамондија), *Tozzia alpina subsp. Carpatica*(карпатскатаоција), *Ursus arctos* (мрки медвед), *Vipera berus*(шарка) и *Vipera ursinii*(планински шарган), према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива;
- у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSPAs (Proposed Special Protection Areas - предложена Подручја посебне заштите) „Мојстир”, према Директиви о очувању дивљих птица (Council Directive of 2 April 1979 on the conservation of wild birds - 79/409/EEC). Врсте птица због којих је ово подручје одређено као потенцијално Natura2000 подручје су: *Aegolius funereus*(гаћаста кукумавка), *Alectoris graeca* (камењарка), *Aquila chrysaetos*(сури орао), *Bonasa bonasia*(лештарка), *Bubo bubo* (буљина), *Caprimulgus europaeus*(легањ), *Circaetus gallicus*(змијар), *Columba oenas* (голуб дупљаш), *Coturnix coturnix*(препелица), *Cзex cзex* (прдавац), *Dendrocopos leucotos* (планински детлић), *Dryocopus martius*(црна жуна), *Falco peregrinus*(сиви соко), *Glaucidium passerinum*(мала сова), *Lanius collurio*(руси сврачак), *Lullula arborea*(шумска шева), *Mergus merganser*(велики ронац), *Pernis apivorus*(осичар), *Picoides tridactylus* (тропрсти детлић), *Picus canus*(сива жуна), *Tetrao urogallus*(велики тетреб), *Turdus pilaris*(дрозд боровњак) и др, према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива;

30. У текстуалном делу Основе, у истом поглављу (*стање посебно заштићених елемената природе*) такође навести:

- да се на простору газдинске јединице „Драшке планине” налазе станишта која спадају у за заштиту приоритетне типове станишта, обележена кодом B6.11 - Шиљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), A8.13 - Шуме лишћара, јеле (*Abies alba*) и смрче (*Picea Abies*), A6.11 - Шуме смрче (*Picea Abies*)и јеле (*Abies alba*), A6.12 - Шуме смрче (*Picea Abies*), B4.21 - Вриштине боровница (*Vaccinium spp.*)и мечјег грожђа (*Arctostaphylos spp.*),B4.22 - Вриштине вресова (*Ericaceae*),B4.23 - Вриштине махунарки (*Fabaceae*),B6.11 - Шиљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), C4.21 - Алпијске и субалпијске карбонатне отворене жбунасто-травне заједнице, C4.412 - Субалпијски силикатни пашњак тврдаче (*Nardus stricta*), C5.21 - Околопоточне високе зелени, D3.21 - Субалпијско-алпијске карбонатне суве стене и клифови, B5.12 - Шиљаци обичне клеке (*Juniperus communis*), C1.31 - Суве жбунасто-травне карбонатне заједнице и E2.218 - Тресава бесколенке (*Molinia caerulea*),у складу са Правилником о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта;
- да се на простору газдинске јединице „Драшке планине” налазе евидентирани строго заштићене и заштићене врсте биљака, животиња и гљива, у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, као и врсте које спадају у категорију ретких, реликтних, ендемичних и угрожених врста: *Orchis morio*(салеп), *Neottia nidus-avis*(гнездовица, самоједа), *Dactylorhiza saccifera subsp. saccifera*, *Pseudorchis albida subsp. albida*, *Gymnadenia nigra*(црно смиље), *Gymnadenia conopsea*(врањак), *Orchis ustulata*(медени кађунак), *Traunsteinera globosa*, *Coeloglossum viride*(вучји језик), *Dactylorhiza cordigera subsp. cordigera*(тресавски кађун), *Paralemanea annulata* (Kütz.) Vis & Sheath, *Agapanthia kirbyi*, *Parnassius apollo*(аполон), *Maculinea arion*(велики пегавица), *Picoides tridactylus* (тропрсти детлић), *Circaetus gallicus*(змијар), *Pyrhocorax graculus*(жутокљуна галица), *Glaucidium passerinum*(мала сова), *Bonasa bonasia*(лештарка), *Turdus torquatus*(кос огрличар), *Dryocopus martius*(црна жуна), *Picus canus*(сива жуна), *Anthus spinoletta* (планинска трептељка), *Aegolius funereus*(гаћаста кукумавка), *Caprimulgus europaeus* (легањ), *Lanius collurio*(руси сврачак), *Saxicola rubetra*(обична траварка), *Dendrocopos leucotos*(планински детлић), *Tetrao urogallus*(велики тетреб), *Anthus trivialis*(шумска трептељка) и др.;
- За шуме у обухвату еколошки значајног подручја „Проклетије” еколошке мреже Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи неопходно је применити мере заштите еколошке мреже које подразумевају следеће:
- забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (шуме, ливаде, пашњаци, тршћаци итд.);
- предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;
- У шумским одељењима која се преклапају са потенцијалним Натура 2000 подручјима: pSCI „Мојстирско-драшке планине” и pSPA „Мојстир” предвидети мониторинг строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака и животиња због којих су ова подручја одређена као потенцијална Натура 2000 подручја;

31. Мере које треба предузети за очување приоритетних шумских станишта у потенцијалном Натура 2000 подручју:

- очувати врсте значајне за тип станишта;
- не уносити стране (алохтоне) врсте и генетски модификоване организме;
- обезбедити неопходан проценат зрелих, старих и сувих (стојећих и оборених) стабала, а нарочито стабала с дупљама;
- очувати у највећој мери рубове шума;

- Обрађивач је дужан да посебно прикаже режиме заштите и локалитете унутар њих у текстуалном делу основе (функције шума и намена површина, стање заштићених делова природе), табеларном делу основе (у опису станишта и састојина) и графички (изради прегледну карту);
32. Основу је потребно доставити доносиоцу овог решења ради прибављања Мишљење о уграђености услова заштите природе.
33. Ови услови не ослобађају обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

Образложење

ЈП „Србијашуме” упутило је Министарству заштите животне средине захтев за издавање услова заштите природе за израду Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Драшке планине””, која се налази у оквиру Горњеибарског шумског подручја и којом газдује ЈП „Србијашуме”, Шумско газдинство „Шумарство” - Рашка.

Уз Захтев су достављени shr фајлови који приказују положај предметне газдинске јединице. Основа газдовања шумама представља оперативни плански документ за газдовање шумама ове газдинске јединице за период од 2027. до 2036. године.

На основу члана 9. став 5. Закона о заштити природе, по захтеву Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије издао је Стручну основу (03 број 020-895/2 од 3.4.2025. године) по предметном захтеву.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода, констатује се да се предметно подручје газдинске јединице „Драшке планине” налази:

- у обухвату СРП „Мојстирско-драшке планине”, у оквиру режима заштите I степена (локалитети „Веља глава” и „Поглед”), II степена (локалитети „Сухача”, „Вукове рупе”, „Дубоки поток” и „Раздоље”) и III степена, према Уредби о проглашењу СРП „Мојстирско-Драшке планине”.
- Локалитет „Веља глава” (одељења 47, 48, 52, 53, 54 и 55) - режим заштите I степена
- Локалитет „Поглед” (одељења 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 80, 81, 82, 83, 84, 99 и 100) - режим заштите I степена
- Локалитет „Сухача” (одељења 59, 60, 61, 92 и 93) - режим заштите II степена: Река Сухача настаје у крајњем југозападном делу заштићеног подручја на падинама Смаилове куле (1947 m).
- Локалитет „Вукове рупе” (одељења 46, 47, 49, 50, 51, 54 и 55) - режим заштите II степена
- Локалитет „Дубоки поток” (делови одељења 52 и 53) - режим заштите II степена
- Локалитет „Раздоље” (одељења 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 96, 97, 98, 99 и 100) - режим заштите II степена
- Режим заштите III степена: обухвата одељења 38, 56, 57, 58 и 59 (део).
- Остала одељења (44, 45 и 95) не улазе у заштићено подручје;
- у обухвату еколошки значајног подручја „Проклетије” еколошке мреже Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи;
- у обухвату подручја значајног за птице IBA (Important Bird Areas) „Проклетије”, односно „Мокра Гора” (иста мрежа, нови назив);
- у обухвату подручја значајног за биљке IP A (Important Plant Areas) „Проклетије”;
- у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSCIs (Proposed Sites of Community Importance - предложено Подручје од значаја за Заједницу) „Мојстирско- драшке планине”, према Директиви о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and wild fauna and flora);
- у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSPAs (Proposed Special Protection Areas - предложена подручја посебне заштите) „Мојстир”, према Директиви о очувању дивљих птица (Council Directive of 2 April 1979 on the conservation of wild birds - 79/409/EEC);

Према члану 35. став 3. тачка 2. Закона о заштити природе на површинама на којима је утврђен режим заштите I степена ограничавају се радови и активности на „спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножења штеточина, уз сагласност надлежног министарства за заштиту животне средине”. Чланом 35. истог закона, дефинисано је да се у режиму заштите II и III степена дозвољавају управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја. Чланом 3. став 2. тачка 4. Уредбе о режимима заштите у режиму заштите I степена ограничавају се радови и активности на „спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, природних непогода, удеса, реконструкције, санација и одржавања постојећих објеката од посебног значаја као што су високонапонски далеководи, болести и пренамножења одређених биљних и животињских врста”. Такође, чланом 4. став 2. тачка 11. Уредбе о режимима заштите у режиму заштите II степена ограничавају се радови и активности на „мере газдовања шумама и шумским земљиштем утврђеним у плановима и основама газдовања шумама којима се обезбеђује умерено повећање површина под шумским екосистемима и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама”.

На основу члана 6. Уредбе о еколошкој мрежи, заштита еколошке мреже обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са законом којим се уређује заштита природе, и другим прописима, као и актима о проглашењу заштићених подручја и међународним уговорима. С тим у вези, неопходно је придржавати се правила дефинисаних у самој Уредби, под насловом „Мере заштите еколошке мреже”.

У складу са горе наведеним издаје се Решење о условима заштите природе за израду Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Драшке планине”.

За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.

2.1.13. Стање шумских саобраћајница

Да би се омогућиле све опште корисне функције шума и да би се могло спровести успешно интензивно газдовање, као и примена свих узгојних и уређајних мера неопходна је развијена путна мрежа.

Преглед путних праваца Г.Ј. „Драшке планине”:

Назив пута	Одељења које отвара	Категорија и укупна дужина пута (km)			свега	Оцена употребљивости путног правца
		Јавни пут асфалт	Шумски пут са коловозном конструкцијом	Шумски пут без коловозне конструкције	km	
Полетић – Косово раван	61,62,90,86-88,69,73-75,68	-	2,7	-	2,7	делимично употребљив
Ломна гора – Велика пољана	16,15,13,12,9,8,7,6,3,2,1	-	4,6	-	4,6	употребљив
Велика пољана – Бабин до	8,9,12,13,15-19,22,23,25		4,8		4,8	употребљив
Бабин до - Забориче	37,39,40,42,41,43	-	3,7	-	3,7	употребљив
Ахматовићи - Црепуљиште	56,57	-	2,0	-	2,0	употребљив
Летине- Планинарска кућа	90,89,88	-	1,3	-	1,3	употребљив
Укупно ГЈ		-	19,1	-	19,1	

Из горе наведеног закључује се да је густина постојеће путне мреже незадовољавајућа, па је овом основом предвиђена реконструкција делимично употребљивог путног правца, као и изградња два нова путна правца..

Отвореност, односно, приступачност шумама представља један од основних предуслова за интензивно газдовање шумама и комплексно коришћење дрвне масе и других шумских производа. Од приступачности шума зависи и обим примене механизације и опреме у газдовању шумама, мања или већа интензивираност газдовања и остваривање натуралних и финансијских средстава.

2.1.14. Стање недрвних производа

Подручје ГЈ „Драшке планине" има велики потенцијал за продукцију и развој производње осталих шумских производа, посебно шумских гљива, шумског воћа, лековитог биља и других производа. Иако се ови плодови у индивидуалној режији прикупљају од стране локалног становништва, институционалног и организованог процеса у погледу откупа истих на нивоу ШГ „Шумарство" и подручних шумских управа нема. У будућности је неопходно размотрити економску и еколошку основу за озбиљнији приступ овом питању, у складу са развојном политиком на нивоу ПД „Србијашуме".

2.1.15. Семенски објекти и расадници

У газдинској јединици не постоје квалификовани расадници ни семенске састојине.

2.2. Анализа стања шума

Истакнуте карактеристике шума у оквиру анализе стања, указују на следеће:

- Укупно обрасло земљиште заузима 3.235,47 ha (89,1%) површине, док необрасло земљиште заузима 396,79 ha (10,9%).
- Да су станишни услови повољни за развој аутохтоних врста дрвећа посебно букве, смрче и јеле. Ове састојине су у свом оптимуму и адекватним захватима се може обезбедити успешно природно подмлађивање.
- Да је 90,0% обрасле површине газдинске јединице обрасло високим састојинама букве, храстова и осталих тврдих лишћара; изданачке састојине учествују са 3,1 %, вештачки подигнуте састојине 1,8 %, док шикаре учествују са 4,5 % обрасле површине, што говори да је стање шума по пореклу повољно.
- Просечна запремина, рачунајући укупно обраслу површину газдинске јединице износи 214,5 m³/ha, и може се оценити као неповољна

- Стање састојина по смеси може се оценити као донекле задовољавајуће пошто преовлађују мешовите састојине са 65,5%, док ни проценат чистих састојина од 34,4% није занемарљив.
- По степену очуваности преовлађују очуване састојине са 61,8%, док је учешће разређених састојина 30,1%.
- Највећи део запремине евидентираних врста припада категорији средње танког материјала (37,2 %) и танког материјала (46,4 %) док је учешће јаког материјала (16,4 %) недовољно.
- Доминантна врста дрвећа је смрча, затим следе јела, буква, итд.
- Стварни размер добних разреда карактерише изражена ненормалност, са знатним учешћем разnodобних шума састојина.
- Здравствено стање ових састојина је задовољавајуће. Процес сушења тренутно је појединачно присутан код свих врста. Подручје газдинске јединице је средње угрожено од пожара, осим у деловима вештачки подигнутих састојина четинара.
- Што се тиче отворености констатовано је да је отвореност незадовољавајућа са аспекта интензивног газдовања.

Напред наведени показатељи говоре о стању шума газдинске јединице и дају полазну основу како поступати према свакој састојини, јер су узгојне потребе сваке састојине и површине различите.

2.3. Анализа спроведених мера газдовања

2.3.1. Промена шумског фонда по површини

Газдинска јединица „Драшке планине“, припада Горњеибрском шумском подручју. За ову газдинску јединицу ово је по реду осмо уређивање, као самосталне газдинске јединице.

Табела 19. Промене шумског фонда

Период уређивања	Укупно	Обрасло			Необрасло			
		Свега	Шума	Шумске културе	Шумско земљиште	Неплодно	За остале сврхе	Свега
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
ОГШ(2017-2026)	3.632,26	3.162,17	3.162,17		451,91	10,99	7,19	470,09
ОГШ(2027-2036)	3.632,26	3.235,47	3.235,47		256,39	63,41	76,99	396,90
Разлика	0,00	73,30	73,30		-195,52	52,42	69,80	-73,19

Укупна површина газдинске јединице је остала иста у односу на уређивање из 2016. године. Приликом уређивања укупна површина газдинске јединице добијена је пописом свих катастарских парцела које се воде на ПД „Србијашуме“ и „Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде“, са наменом земљишта – шумско земљиште. До извесних разлика је дошло услед, садашњег, детаљнијег и прецизнијег дигиталног катастра у односу на пређашњи, као и различите категоризације необраслог земљишта.

На основу дописа (бр.5180, 07/04/25 година) из Генералне дирекције ПД „Србијашуме“, где је предмет – имовинско правно стање катастарских парцела, а који се наслања на допис (бр.15691, 15/11/22 године.) из Управе за шуме, изостављене су катастраске парцеле где право коришћења имају други корисници и где је корисник „Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде“, са наменом земљишта: пашњак.

У газдинској јединици на терену евидентирано је да се на парцелама корисника „Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде“, где је намена пашњак, налазе шумске културе или шума, па су исте враћене у састав ОГШ, тако да разлика у укупној површини газдинске јединице је оправдана и приказана у записнику који се налази на крају текстуално дела (6.0. Други значајни подаци и прилози).

2.3.2. Промена шумског фонда по запремини и запреминском прирасту

Табела 20. Промена шумског фонда по запремини и запреминском прирасту

Година уређивања	Површина под шумом (ha)	Запремина		Запремински прираст	
		V	V/ha	Iv	Iv/ha
2016	3.162,17	524.700,9	165,9	15.935,4	5,0
2025	3.235,47	694.134,0	214,5	17.464,4	5,4

Година уређивања	Површина под шумом (ha)	Запремина		Запремински прираст	
		V	V/ha	Iv	Iv/ha
Разлика	-73,30	-169.433,1	-48,6	-1.529,0	-0,4

Табела 21. Табеларни приказ рачунске и запремине добијене премером по врстама дрвећа

Врсте дрвећа	Укупна запремина 2016	Укупан 10-годишњи Iv	Укупан остварени принос	Очекивана запремина - 2025	Укупна запремина добијена премером 2025	Разлика у запремини	
	m³	m³	m³	m³	m³	m³	%
буква	87.178,3	2.145,4	7.219,6	101.412,3	113.555,7	12.143,5	12,0
јавор	5.250,5	122,5	2,0	6.473,5	10.166,9	3.693,3	57,1
остали тврди лишћари	3.306,5	99,2		4.299,0	770,5	-3.528,5	-82,1
јасика	1.464,6	53,8		2.003,0	4.499,0	2.496,0	124,6
цер	1.190,3	38,2		1.572,7	1.028,4	-544,2	-34,6
бреза	758,6	26,4		1.022,6	1.802,4	779,9	76,3
граб	689,6	20,8		897,6	731,5	-166,0	-18,5
млеч	415,5	5,5		470,9	275,2	-195,7	-41,6
остали меки лишћари	183,5	5,1		234,4	67,4	-167,0	-71,2
китњак	40,6	1,7		57,3		-57,3	-100,0
трешња	30,0	0,8		38,4	389,9	351,4	914,5
грабић	29,3	0,9		37,8		-37,8	-100,0
црна јова	25,9	1,0		35,7	65,6	29,9	83,6
црни јасен	24,8	0,9		33,7		-33,7	-100,0
јаребика	24,1	0,9		33,0	184,1	151,1	457,7
црни граб	18,3	0,6		24,3	42,1	17,8	73,4
планински брест	17,9	0,7		24,6	22,7	-1,9	-7,6
крупнолисна липа	1,2	0,0		1,6		-1,6	-100,0
ива					66,7	66,7	
планински јавор					396,0	396,0	
Укупно лишћари	100.649,4	2.524,5	7.221,6	118.672,3	134.064,2	15.391,9	13,0
смрча	228.554,0	7.573,0	21.375,6	282.908,3	288.590,7	5.682,4	2,0
јела	188.094,1	5.558,5	15.785,9	227.893,3	260.234,4	32.341,2	14,2
молика	6.306,4	231,2		8.618,5	8.587,4	-31,1	-0,4
бели бор	793,6	32,1	29,0	1.085,9	1.764,0	678,1	62,4
црни бор	303,3	16,1		464,0	870,2	406,1	87,5
кривуљ					23,1	23,1	
Укупно четинари	424.051,4	13.410,9	37.190,5	520.970,0	560.069,8	39.099,8	7,5
Укупно ГЈ	524.700,9	15.935,4	44.412,1	639.642,3	694.134,0	54.491,7	8,5

Разлика добијене последњим премером и очекиване запремини износи више за 54.491,7 m³, што је више за 8,5 % од очекиване запремине, и налази се у границама дозвољеног одступања. Објашњење такве ралике је условљено просторним распоредом и бројем примерних површина условљеним методологијом премера која је коришћена 2025. године. Код пратећих врста дрвећа такође постоје знатнија одступања, али она се пре свега базирају на изостанку поступка „груписања“ врста услед оптимизације обраде података 2025. године а која је била уобичајена пракса 2016. године.

При инвентури шума (2025. године) коришћени су савремени инструменти за инвентуру шума (електронски висиномер и даљиномер “Vertex”, као и ПДА уређаји).

2.3.3. Досадашњи радови на обнови и гајењу шума

Табела 22. Извршени радови на обнови и гајењу шума

Врста рада	Планирано	Остварено
	ha	ha
313. Вештачко пошумљавање голети и обешумљених површина	10,93	-
317. Вештачко пошумљавање садњом	26,10	-
414. Попуњавање вештачки подигнутих култура садњом	7,41	-
513. Сеча избојака и уклањање короа ручно	52,20	-
518. Окопавање и прашење у културама	74,06	-
Прореде	19,74	-
Укупно:	190,44	-

Претходном основом, планом гајења шума планирани су радови на површини од 190,44 ha.

Према евиденцији извршених радова добијених из Шумске управе, радови на гајењу шума за ГЈ“Драшке планине“ нису извршени за период важења (2016 – 2027), реализација је 0,0 % од планираних радова.

2.3.4. Досадашњи радови на коришћењу шума

На основу плана сеча шума за претходни уређајни период и евиденције извршених сеча у претходном периоду формирана је следећа табела (укупан приказ планираног и оствареног приноса по врстама дрвећа):

Табела 23. Извршени радови на коришћењу шума

Врста дрвећа	ПЛАНИРАНО			Редован принос		Случајни принос	Ванредни принос	Бесправне сече	Укупно остварени принос	
	Главни принос	Претходни принос	Укупно планирано	Главни принос						
				м³	%					
м³	м³	м³	м³	%	м³	м³	м³	м³	%	
буква	8.854,2		8.854,2	6.326,9	17,7	512,1	231,6	149,0	7.219,6	81,5
јавор	298,7		298,7			2,0			2,0	0,7
остали тврди лишћари	523,9		523,9							
јасика	24,4		24,4							
цер	270,1		270,1							
бреза	120,8		120,8							
граб	70,5		70,5							
млеч	82,1		82,1							
остали меки лишћари	69,8		69,8							
Укупно лишћари	10.314,6		10.314,6	6.326,9	17,7	514,1	231,6	149,0	7.221,6	70,0
смрча	19.981,9	454,0	20.435,9	14.973,8	41,8	1.944,5	2.949,4	1.507,9	21.375,6	104,6
јела	18.139,1		18.139,1	14.500,7	40,5	836,9	160,8	287,5	15.785,9	87,0
бели бор	38,2		38,2	29,0	0,1				29,0	75,9
Укупно четинари	38.159,2	454,0	38.613,2	29.503,5	82,3	2.781,4	3.110,2	1.795,4	37.190,5	96,3
Укупно ГЈ	48.473,8	454,0	48.927,8	35.830,4	100,0	3.295,5	3.341,8	1.944,4	44.412,1	90,8

Упоредни приказ односа плана и реализације код коришћења шума указује да је реализација у протеклом периоду 90,8% од планираног приноса. Укупан проценат реализације главног приноса је 100,0 % на нивоу ГЈ „Драшке планине“, док реализације претходног приноса није било.

2.3.5. Досадашњи радови на заштити шума

Кроз редовно газдовање, у оквиру реализације планова гајења и коришћења шума, споровођени су радови на заштити шума. Ти радови се односе на успостављање шумског реда при редовним сечама, забрани пашарења на површинама на којима су вршене оплодне сече и чување шума од бесправних сеча. Снимајући здравствено стање састојина газдинске јединице "Драшке планине", приликом прикупљања таксационих података, у делу састојина примећена су ентомолошка и фитопатолошка обољења само на појединачним, као и на групама стабала, али не у већем обиму.

Законом о шумама прописано је да су корисници шума дужни да предузму мере ради заштите шума од пожара и других елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других штета.

Човек својим деструктивним деловањем може проузроковати знатне штете, због тога као мера заштите неопходно је деловати првенствено превентивно, тј. вршити сталну контролу терена.

Радови на заштити шума свODE се углавном на организовање заштите од пожара и ентомолошких обољења, јер су присутне културе четинара које су мање отпорне на ове угрожености.

Површине под четинарима захтевају стално праћење броја ентомолошких штеточина преко ловних стабала и стална осматрања везана за шумске пожаре.

Заштита шума ове газдинске јединице се одвијала у оквиру редовног газдовања у мери у којој је газдовање изведено.

Контрола поткорњака у вештачки подигнутим састојинама четинара, као и боровог савијача је редовно вршена, али није уочена потреба за посебним мерама борбе. Због опасности од пожара у критичном периоду године вршена су са посебном пажњом осматрања простора састојина са првим степеном угрожености.

2.3.6. Општи осврт на досадашње газдовање

Укупна површина газдинске јединице је остала иста у односу на претходно уређивање.

Запремина добијена премером мања је од очекиване за 54.491,7 m³ (8,5%), што је у границама дозвољеног одступања.

Планирани радови на обнови и гајењу шума нису извршени.

План коришћења шума (планирани принос) остварен је по евиденцији газдовања са 90,8%.

Изнете констатације јасно указују да досадашње газдовање у ГЈ „Драшке планине“ довело до незнатног побољшања у високо квалитетним шумама. Исто тако, неспорно је да све могућности унапређења стања нису искоришћена.

2.4. Вредност шума

Вредност шума утврђена је методом садашње сечиве вредности.

Код ове методе утврђује се вредност дрвне запремине на пању уз претпоставку да се иста користи под истим условима као етат.

Ради утврђивања процене вредности дрвне запремине по овој методи урађено је следеће:

- израчуната нето дрвна запремина;
- утврђена је сортиментна структура;
- при обрачуну је коришћен ценовник дрвних сортимената ПД "Србијашума" број 133/2022-3 од 10.08.2022. године, а за остале трошкове планске цене из Плана годишњег пословања предузећа за 2026. годину.

2.4.1. Квалификациона структура укупне дрвне запремине

Табела 22. Квалификациона структура укупне дрвне запремине

Врста дрвећа	Бруто	Остатак	Нето	СОРТИМЕНТИ										УКУПНО
				F	L	K	I класа	II класа	III класа	Остала техника	Укупно техника	Огревно дрво	Целулоза	
	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³
буква	113.555,7	17.033,4	96.522,4	965,2	1.447,8	4.826,1	4.826,1	12.065,3	24.130,6		48.261,2	48.261,2		48.261,2
јавор	10.166,9	1.525,0	8.641,8				583,3	713,0			1.296,3	7.345,6		7.345,6

Врста дрвећа	Бруто	Остатак	Нето	СОРТИМЕНТИ										УКУПНО
				F	L	K	I класа	II класа	III класа	Остала техника	Укупно техника	Огревно дрво	Целулоза	
	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	
јасика	4.499,0	674,9	3.824,2										3.824,2	3.824,2
бреза	1.802,4	270,4	1.532,1										1.532,1	1.532,1
цер	1.028,4	154,3	874,1									874,1		874,1
остали тврди лишћари	770,5	115,6	654,9									654,9		654,9
граб	731,5	109,7	621,8									621,8		621,8
планински јавор	396,0	59,4	336,6									336,6		336,6
трешња	389,9	58,5	331,4									331,4		331,4
млеч	275,2	41,3	233,9									233,9		233,9
јаребика	184,1	27,6	156,5									156,5		156,5
остали меки лишћари	67,4	10,1	57,3									57,3		57,3
ива	66,7	10,0	56,7										56,7	56,7
црна јова	65,6	9,8	55,8										55,8	55,8
црни граб	42,1	6,3	35,8									35,8		35,8
планински брест	22,7	3,4	19,3									19,3		19,3
Укупно лишћари	134.064,2	20.109,6	113.954,6	965,2	1.447,8	4.826,1	5.409,4	12.778,2	24.130,6	0,0	49.557,5	58.928,4	5.468,7	64.397,1
смрча	288.590,7	43.288,6	245.302,1	6.868,5	12.019,8		25.756,7	42.927,9	49.796,3	34.342,3	171.711,5		73.590,6	73.590,6
јела	260.234,4	39.035,2	221.199,3	6.193,6	10.838,8		23.225,9	38.709,9	44.903,4	30.967,9	154.839,5		66.359,8	66.359,8
молика	8.587,5	1.288,1	7.299,3				583,9	1.167,9	1.751,8	2.335,8	5.839,5		1.459,9	1.459,9
бели бор	1.764,0	264,6	1.499,4				120,0	239,9	359,9	479,8	1.199,5		299,9	299,9
црни бор	870,2	130,5	739,7				59,2	118,3	177,5	236,7	591,7		147,9	147,9
кривуљ	23,1	3,5	19,6										19,6	19,6
Укупно четинари	560.069,8	84.010,5	476.059,4	13.062,0	22.858,6	0,0	49.745,7	83.163,9	96.989,0	68.362,5	334.181,6	0,0	141.877,7	141.877,7
Укупно ГЈ	694.134,0	104.120,1	590.013,9	14.027,3	24.306,4	4.826,1	55.155,2	95.942,1	121.119,6	68.362,5	383.739,1	58.928,4	147.346,4	206.274,8

Сортиментна структура је утврђена на основу дугогодишњег искуства, затим у сарадњи са ШУ Тутин, као и потребама газдинске јединице.

2.4.2. Вредност дрвета на пању

Табела 23. Јединична вредност дрвних сортимената

Врста дрвећа	ЈЕДИНИЧНА ВРЕДНОСТ СОРТИМЕНАТА								
	F	L	K	I класа	II класа	III класа	Остала техника	Огревно дрво	Целулоза
	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³
буква	18.303	12.019	10.015	8.083	6.609	5.475		4.790	
јавор				14.243	11.148			4.790	
јасика									3.206
бреза									3.206
цер								4.790	
остали тврди лишћари								4.790	
граб								4.790	
планински јавор								4.790	
трешња								4.790	
млеч								4.790	
јаребика								4.790	
остали меки лишћари								4.790	
ива									3.206
црна јова									3.206
црни граб								4.790	

Врста дрвећа	ЈЕДИНИЧНА ВРЕДНОСТ СОРТИМЕНАТА								
	F	L	K	I класа	II класа	III класа	Остала техника	Огревно дрво	Целулоза
	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³	дин/ m³
планински брест								4.790	
Укупно лишћари									
смрча	17.211	14.079		11.468	9.612	7.952	4.299		3.206
јела	17.211	14.079		11.468	9.612	7.952	4.299		3.206
молика				8.242	7.085		4.275		3.206
бели бор				11.468	9.612	7.952	4.299		3.206
црни бор				8.242	7.085		4.275		3.206
кривуљ									3.206
Укупно четинари									
Укупно ГЈ									

Табела 24. Укупна сортиментна вредност

Врста дрвећа	УКУПНА СОРТИМЕНТНА ВРЕДНОСТ											УКУПНО
	F	L	K	I класа	II класа	III класа	Остала техника	Укупно техника	Огревно дрво	Целулоза	Укупно просторно	
	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	
буква	17.666.489	17.401.535	48.333.576	39.009.515	79.739.541	132.114.991		334.265.647	231.171.071		231.171.071	565.436.718
јавор				8.308.291	7.947.991	0		16.256.281	35.185.269		35.185.269	51.441.550
јасика										12.260.309	12.260.309	12.260.309
бреза										4.911.847	4.911.847	4.911.847
цер									4.187.151		4.187.151	4.187.151
остали тврди лишћари									3.137.134		3.137.134	3.137.134
граб									2.978.407		2.978.407	2.978.407
планински јавор									1.612.349		1.612.349	1.612.349
трешња									1.587.375		1.587.375	1.587.375
млеч									1.120.331		1.120.331	1.120.331
јаребика									749.666		749.666	749.666
остали меки лишћари									274.405		274.405	274.405
ива										181.667	181.667	181.667
црна јова										178.763	178.763	178.763
црни граб									171.504		171.504	171.504
планински брест									92.490		92.490	92.490
Укупно лишћари	17.666.489	17.401.535	48.333.576	47.317.806	87.687.532	132.114.991		350.521.928	282.267.151	17.532.587	299.799.738	650.321.666
смрча	118.213.042	169.226.802		295.378.065	412.622.654	395.980.379	147.637.519	1.539.058.461		235.931.555	235.931.555	1.774.990.016
јела	106.597.690	152.598.950		266.354.869	372.079.264	357.072.221	133.130.982	1.387.833.976		212.749.442	212.749.442	1.600.583.417
молика				4.812.891	8.274.529		9.985.494	23.072.915		4.680.335	4.680.335	27.753.251
бели бор				1.375.593	2.305.930	2.861.541	2.062.670	8.605.734		961.404	961.404	9.567.138
црни бор				487.699	838.474		1.011.849	2.338.022		474.267	474.267	2.812.290
кривуљ										62.974	62.974	62.974
Укупно четинари		321.825.752		568.409.118	796.120.851		293.828.515	1.980.184.235		454.859.977	454.859.977	2.435.044.212
Укупно ГЈ	17.666.489	339.227.287	48.333.576	615.726.923	883.808.383	132.114.991	293.828.515	2.330.706.163	282.267.151	472.392.564	754.659.715	3.085.365.878

Табела 27. Вредност дрвета на пању

Укупна производна вредност	3.085.365.878 дин
Укупни трошкови производње	(590.013,9 m³ x 2.300,00 дин/ m³) 1.357.031.970 дин
Укупна вредност дрвета на пању	948.862.841 дин

Трошкови производње представљају трошкове сече (1.180,00 дин/ m³) и трошкове на извлачењу (1.120,00 дин/ m³) дрвних сортимената после сече.

2.4.3. Вредност младих састојина (без запремине)

Табела 25. Вредност младих састојина

Порекло састојина	Старост	Површина	Трошкови подизања		Фактор	Укупна вредност шума
	година	ha	дин/ha	Укупно динара	1,0 P ⁿ	динара
Младе високе састојине	1-20	9,82	47.844,30	469.831	1,49	700.048
Младе изданаčke	11-20	6,64	47.844,30	317.686	1,64	521.005
Укупно:		16,46		787.517		1.221.054

Вредност младих састојина се утврђује по формули:

$$V_n = c * 1,0P^n$$

- V_n - вредност младе састојине
- С - трошкови оснивања младе састојине
- Р - стопа раста трошкова оснивања културе (0,03)
- n - број година младе културе

2.4.4. Укупна вредност шума

Табела 26. Укупна вредност шума

Укупна вредност дрвета у дубећем положају	948.862.841 дин
Укупна вредност младих састојина	1.221.054 дин
Укупно:	950.083.895 дин

3.0. ФУНКЦИЈЕ ШУМА, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ ГАЗДОВАЊА

3.1. Функције и намена шума

Због бројних користи за друштво у целини, шуме и шумско земљиште су по Закону о шумама "добро од општег интереса", па је према томе газдовање шумама и шумским подручјима сложен и одговоран задатак. Полазећи од потреба и захтева друштва у односу на шуме и шумска подручја, неопходно је утврдити потенцијал шума и шумских станишта и дефинисати функције шума, то јест одредити основну (приоритетну) намену шума у шумском подручју. Многобројна дејства шума називамо функцијама шума и имају трајан значај за људско друштво, а могуће их је условно сврстати у три групе:

- Производне функције;
- Општекорисне функције;
- Социјалне функције.

Производне функције шума

- представљене су производњом дрвета (техничко и просторно), дивљачи (крупне и ситне), шумског семена и осталих производа шума (лековито биље, печурке, шумски плодови и др.).

Општекорисне функције шума

- подразумевају заштитне, хидролошке, климатске, хигијенско-здравствене и друге функције шума.

Социјалне функције шума

- у ове функције шума убрајамо: туристично рекреативне, образовне, научно-истраживачке, одбрамбене и друге функције.

У свакој шуми или њеном делу истовремено се остварује више функција шума које се временски и просторно преплићу и сваки од њих има мањи значај за ширу друштвену заједницу. Све ове функције шума потребно је уважити и међусобно ускладити како би се остварио максималан еколошки и економски ефекат за ширу друштвену заједницу.

Поступак при просторно-функционалном реонирању шума, при чему усвајамо принцип полифункционалности, полази од утврђивања приоритетне (најзначајније) функције шуме. Утврђивање приоритетне функције (основне намене) у основи полази од:

- Усвајања унапред утврђених законских решења, којима је намена шума или појединачних њених делова већ утврђена, а у складу с тим и приоритетна функција и циљ газдовања њоме условљен;
- Да се на основу познатих критеријума изврши утврђивање приоритетне функције шума, односно да се изврши појединачно вредновање шума или њених делова везаних за сваку конкретну функцију, а да се у фази интегралне анализе полифункционалног карактера утврди приоритетна функција.

Након утврђивања приоритетне функције потребно је остале функције усагласити и разрешити међусобне конфликте. Ово подразумева утврђивање међусобног односа појединих функција према приоритетној функцији шума, односно у којој мери се могу остварити поред приоритетне функције и друге функције шума.

Однос појединих функција према приоритетној функцији може бити следећи:

- Да су поједине функције шума спојиве са приоритетном функцијом, односно да се са истим функционалним захтевима у потпуности остварују и друге функције шума и тада можемо говорити о приоритетним функцијама шума;
- Да се поједине функције шума налазе у извесном конфликту са приоритетном функцијом или да за своје остварење захтевају другачије функционалне захтеве, тако да се не остварују у потпуности, али их је потребно планирати у оној мери у којој не угрожавају приоритетну функцију и у том смислу представљају допунске функције шума;

Да су поједине функције шума толико супротне приоритетној функцији те се не могу остваривати, а у складу с тим не могу се ни планирати, па се као такве могу назвати искључиве функције.

Кодни приручник је идентификовао опредељење за одређену приоритетну функцију неког простора са основном наменом, што је у складу са потребама и захтевима друштва у односу на шуму. Тиме се намеће потреба да се основна намена просторно прецизира као оријентација за пројектовање газдовања, како би се остварила приоритетна функција.

Многе потребе захтевају истовремено вишефункционално коришћење шума и шумског земљишта. Често је неке функције шума тешко ускладити на истом простору па је неопходно утврдити општу и основну намену појединих састојина.

Општа намена се односи на цео комплекс шума и у складу је са општим циљевима газдовања, док основна намена представља приоритетну функцију шума.

Општа намена шума газдинске јединице „Драшке планине“ је:

- "10" – шуме и шумска станишта са производном функцијом;
- "12" – шуме и шумска станишта са приоритетно заштитном функцијом;
- "21" – специјални природни резерват

Полазећи од затченог стања и утврђеног потенцијала шума и шумског земљишта, приоритетна функција шума је:

- Наменска целина "10" – производња техничког дрвета;
- Наменска целина "26" – заштита земљишта од ерозије;
- Наменска целина "55" – специјални резерват природе I степен
- Наменска целина "56" – специјални резерват природе II степен
- Наменска целина "57" – специјални резерват природе III степен
- Наменска целина "66" – стална заштита шума (изван газдинског третмана)

3.2. Дугорочни и краткорочни циљеви газдовања

Дугорочни циљеви газдовања шумама

Дугорочни циљеви газдовања шумама одређени су Законом о шумама Републике Србије. У члану 4. Закона о шумама стоји: "Очување, заштита и унапређење стања шума, коришћење свих потенцијала шума и њихових функција и подизање нових шума у циљу постизања оптималне шумовитости, просторног распореда и структуре шумског фонда у Републици Србији, јесу делатности од општег интереса".

На основу наведеног, а полазећи од природних и економских услова у којима се налазе шуме за које се ради ова основа, од стања шума и испољених тенденција њиховог развоја, а уважавајући захтеве према шуми као општем добру од посебног значаја, дугорочно циљеви газдовања шумама имају за циљ очување и правилно газдовање шумама, и то:

- заштита и стабилност шумских екосистема;
- одржавање, очување и правилно повећање вредности биолошког диверзитета;
- санација општег стања деградираних шумских екосистема;
- обезбеђење оптималне обраслости;
- постизање и очување функционалне трајности;
- повећање приноса и укупне вредности шума и општекорисних функција шума;

Остваривање дугорочних циљева газдовања у многоме зависи од садашњег стања и од доследне примене узгојних, техничких и уређајних мера прописаних у основи газдовања шумама газдинске јединице.

Краткорочни циљеви газдовања шумама

Полазећи од дугорочних циљева, а уважавајући познате критеријуме за оцену еколошких вредности и карактеристика простора, као и полазећи од садашњег затченог стања шума, дефинисани су краткорочни циљеви газдовања:

- Заштита и очување биодиверзитета
- Заштита земљишта од ерозије;
- Заштита и унапређивање режима вода;
- Заштита од климатских екстрема;
- Заштита од штетних имисионих дејстава;
- Производња дрвета, дивљачи и других шумских производа у складу са потенцијалом станишта;
- Одржавање саобраћајница и објеката који служе газдовању шумама;

Сви наведени циљеви су једнаког ранга у оквиру приоритетних функција.

Краткорочни циљеви у зависности од утврђене намене шума су и посебна заштита делова природе и природног блага, заштита биодиверзитета, заштита генофонда, стварање услова за васпитно-образовну функцију и научно-истраживачки рад и стварање шумских резерви, обезбеђивање естетске улоге шуме, коришћење простора за рекреацију и туризам.

Наменска целина 10. - Производња дрвета

- Производња дрвета, дивљачи и других шумских производа у складу са потенцијалом станишта;
- Постепено довођење састојина у оптимално (нормално) стање, које ће у потпуности користити потенцијалне могућности станишта;
- Производња дрвета одговарајућег квалитета;
- Унапређење постојећег стања шума и њено довођења у оптимално или приближно оптимално стање повећањем просечне запремине;
- Заштита и очување биодиверзитета
- Заштита земљишта од ерозије;
- Заштита и унапређивање режима вода;
- Заштита од климатских екстрема;
- Заштита од штетних имисионих дејстава;
- Одржавање саобраћајница и објеката који служе газдовању шумама;
- Планско отварање шумског комплекса изградњом мреже путева;
- Рационално коришћење дрвне масе израдом највреднијих сортимената;
- Максимално механизовати све радне процесе у циљу рационализације свих фаза рада;
- Стручно оспособљавање и усавршавање кадрова за увођење нових технологија;

Наменска целина 26. - Заштита земљишта од ерозије

- Заштита земљишта од ерозије;
- Заштита и очување биодиверзитета
- Заштита и унапређивање режима вода;
- Заштита од климатских екстрема;
- Производња дрвета одговарајућег квалитета;
- Производња осталих производа шуме;
- Унапређење постојећег стања шума и њено довођења у оптимално или приближно оптимално стање повећањем просечне запремине;
- Одржавање саобраћајница и објеката који служе газдовању шумама;
- Планско отварање шумског комплекса изградњом мреже путева;
- Рационално коришћење дрвне масе израдом највреднијих сортимената;
- Максимално механизовати све радне процесе у циљу рационализације свих фаза рада;
- Стручно оспособљавање и усавршавање кадрова за увођење нових технологија;

Наменска целина 55. – Специјални резерват природе I степена заштите

- Заштита и очување јединственог комплекса станишта Специјалног резервата природе "Мојстирско-Драшке планине".
- Заштита генофонда и очување биолошке разноврсности (биодиверзитета) ;
- Научно-истраживачки радови који својим методима не нарушавају штићене екосистеме;
- Контролисана едукација;
- Успостављање мониторинга;
- Научно истраживачки и образовани рад и презентација природних и културних вредности Специјалног резервата природе "Мојстирско-Драшке планине" ”.

Наменска целина 56. – Специјални резерват природе II степен заштите

- Заштита и очување јединственог комплекса станишта Специјалног резервата природе "Мојстирско-Драшке планине" (У оквиру релативно добро очуваних станишних типова забележен је висок диверзитет флоре и фауне са бројним заштићеним, ретким и угроженим врстама. Поред израженог биодиверзитета, овај простор карактеришу специфични геоморфолошки, геолошки, хидрогеолошки, хидролошки и климатски феномени, карактеристична физиономија пејзажа, као и добро очуван традиционални, изворни и аутохтони начин живота).
- Економски исплатива производња дрвета одговарајућег квалитета и осталих производа из шуме до степена конфликта са првим циљем,
- Обезбеђење осталих заштитних и социјалних функција до степена конфликта са првим циљем,
- Унапређивање стања шума: превођењем изданаčkih шума у високе шуме, подржавање природног обнављања и заштите шума до степена конфликта са првим циљем,
- Повећање површина под шумом (пошумљавањем) до степена конфликта са првим циљем,

Наменска целина 57. – Специјални резерват природе III степен заштите

- Заштита и очување јединственог комплекса станишта Специјалног резервата природе "Мојстирско-Драшке планине" (У оквиру релативно добро очуваних станишних типова забележен је висок диверзитет флоре и фауне са бројним заштићеним, ретким и угроженим врстама. Поред израженог биодиверзитета, овај простор карактеришу специфични геоморфолошки, геолошки, хидрогеолошки, хидролошки и климатски феномени, карактеристична физиономија пејзажа, као и добро очуван традиционални, изворни и аутохтони начин живота).

- Економски исплатива производња дрвета одговарајућег квалитета и осталих производа из шуме до степена конфликта са основним циљем заштите (резерват),
- Обезбеђење осталих заштитних и социјалних функција до степена конфликта са основним циљем заштите (резерват),
- Унапређивање стања шума: превођењем изданаčkih шума у високе, мелиорацијом деградираних шума у високопродуктивне састојине, мелиорацијом изданаčkih шума лошег квалитета и реконструкцијом некавалитетних деградираних високих шума у квалитетније, подржавање природног обнављања и заштите шума до степена конфликта са основним циљем заштите (резерват),
- Повећање површина под шумом (пошумљавањем) до степена конфликта са основним циљем заштите (резерват).

Наменска целина 66. - Стална заштитна шума (изван газдинског третмана)

- Састојине ове наменске целине налазе се на врлетном, неприступачном терену (нагиба преко 35°). Сами орографски услови били су одлучујући фактор да се ове састојине препусте природним процесима развоја и да се ставе ван газдинског третмана.

Општекорисни циљеви

Под општекорисним функцијама шума у смислу ЗОШ, се подразумевају позитивни утицаји шума на животну средину, а нарочито заштитне, хидролошке, климатске, хигијенско-здравствене, туристичко-рекреативне, привредне, наставне, научноистраживачке и одбрамбене функције.

3.3. Узгојне, уређајне и специфичне мере

Стање и потенцијали као и садашњи степен коришћења намећу обавезу предузећу које газдује овим шумама да своју оријентацију и правце развоја усмери на унапређењу постојећих и активирању нових делатности у циљу оптималног коришћења потенцијала подручја у складу са могућностима и друштвеним потребама.

Мере за остварење дугорочних и краткорочних циљева газдовања шумама деле се на мере узгојне и уређајне природе.

3.3.1. Узгојне мере

Мере узгојне природе су: избор система газдовања, избор узгојног и структурног облика, избор врста дрвећа и размера њихове смесе, избор начина сече, обнављања и коришћења и избор начина неге састојина.

а) Избор система газдовања

Систем газдовања шумама дефинисан је одабраним начином сеча и обнављања старе састојине. На основу конкретних састојинских прилика у газдинској јединици и досадашњег газдовања, а уважавајући биолошке особине врсте дрвећа, усвојени су следећи системи газдовања :

Групично-пребирно газдовање – примењиваће се у високим састојинама смрче и јеле (део ГТШ 31510. Високе мешовите шуме смрче), високим шумама букве, јеле и смрче (ГТШ 41410. Високе шуме букве, јеле и смрче) и високим шумама букве и јеле (ГТШ 41310. Високе шуме букве и јеле).

Састојинско газдовање применом оплодних сеча дугог периода обнављања – примењиваће се у високим састојинама смрче и букве и високим састојинама смрче и борова (део ГТШ 31510. Високе мешовите шуме смрче) и високим мешовитим шумама молике (део ГТШ 31610. Високе мешовите шуме осталих четинара).

Састојинско газдовање применом оплодних сеча кратког периода обнављања – примењиваће се у високим једнодобним шумама букве (ГТШ 21110. Високе мешовите шуме букве) у изданаčким шумама које конверзијом преводимо у високи узгојни тип (ГТШ 2621. Изданачке мешовите шуме храстова – Високе шуме храстова и осталих лишћара).

Састојинско газдовање-чиста сеча - примењиваће се у девастираним састојинама.

Газдовање прилагођено спонтаном развоју састојине, примениће се у шибљацима и шикарама

б) Избор узгојног облика

Основни узгојни облик (циљна шума) коме дугорочно треба тежити, је висока шума (независно од начина обнове природним-приоритетним или вештачки изнуђеним путем), изданаčки узгојни облик ће се задржати у састојинама девастираних шума букве где станишни услови не дозвољавају реконструкцију.

в) Избор структурног облика

Избор структурног облика условљен је затеченим састојинским стањем, утврђеним приоретним функцијама то јест функционалним захтевима и биолошким особинама главних врста дрвећа (едификатора) које граде састојине.

- Применом оплодних сеча кратког подмладног раздобља изграђиваће се једнодобне састојине,
- Применом групимично-оплодних сеча изграђиваће се разnodобне састојине,
- Применом групимично-пребирних сеча изграђиваће се групимично пребирне састојине,
- Применом састојинског газдовања -чистим сечама изграђиваће се нормалне једнодобне састојине.

г) Избор врсте дрвећа

Све врсте које су констатоване у овој газдинској јединици су аутохтоне и налазе повољне услове за свој раст и развој. Оне се налазе у свом природном ареалу те се као такве и даље задржавају као главни носиоци продукције дрвне масе. Главна врста је смрча, јела, буква, бор кривуљ, а још се јављају горски јавор, планински јавор, бреза, јасика, бела јова, црна јова, дивља трешња и др.

С обзиром да се аутохтоне врсте природно подмлађују и да су у конкретним условима биолошки стабилније треба их и даље подржавати при обнови ових састојина, а само тамо где су услови станишта скромнији (на деградираним површинама) ако није могуће задржати постојећу врсту дозвољено је пошумљавање боровима који се задовољавају таквим стаништем. Код обнове састојина посебну пажњу посветити племенитим лишћарима (јавор, јасен, брест и сл.) као и дивљим воћкарицама (дивља трешња, дивља крушка и др.).

д) Избор начина сеча обнављања и коришћења

Од изабраних начина обнављања зависи и структура будућих састојина и целокупни газдински поступак, елементи за сва планска разматрања и поступак за одређивање приноса и обезбеђење трајности приноса, односно функционалне трајности. Начин обнављања пре свега зависи од биолошких особина врста дрвећа које граде састојину (особина састојина), особина станишних и економских прилика.

За шуме ове газдинске јединице где је предвиђено обнављање у овом уређајном периоду одређују се следећи начини сеча обнављања:

- За високе састојине смрче, високе састојине смрче и букве и високим састојине смрче и борова примењиваће се оплодне сече дугог подмладног раздобља, са општим подмладим раздобљем од 40 година и посебним подмладним раздобљем од 20 година;
- За високе састојине јеле, смрче и букве примењиваће се групимично-пребирне сече,
- За високе једнодобне састојине букве примењиваће се оплодне сече кратког подмладног раздобља (до 20 година),
- За изданаčke мешовите састојине храстова до њиховог превођења у виши узгојни облик примењиваће се селективне прореде а затим оплодне сече кратког подмладног раздобља (до 20 година);
- За вештачки подигнуте састојине као начин коришћења до зрелости за сечу примењиваће се проредне сече, а начин обнављања је чиста сеча са враћањем аутохтоних врста.

ђ) Избор начина неге

Према затеченом стању састојина и постављеним циљевима газдовања утврђују се следеће мере неге:

- Осветљавање подмлатка ручно
- Прореда
- Окопавање и прашење у културама
- Поправка структуре пребирних састојина

3.3.2. Уређајне мере

а) Избор трајања опходње и дужине подмладног раздобља

У једнодобним шумама неопходно је одредити дужину трајања производног процеса - опходње. На основу сагледавања производних потенцијала станишта, особина врста дрвећа и основне намене одређена је оријентациона дужина трајања производног процеса за основне врсте:

- За високе састојине смрче, високе састојине смрче и букве одређује се оријентациона опходња од 120 година, а дужина општег подмладног раздобља (период обнављања) у трајању од 40 година, а посебног подмладног раздобља у трајању од 20 година,
- За високе једнодобне састојине букве одређује се опходња од 120 година, а дужина подмладног раздобља у трајању од 20 година,
- За очуване и разређене изданаčke састојине које ће се конверзијом превести у високи узгојни облик, одређује се опходња од 100 година, а дужина подмладног раздобља у трајању од 20 година,
- За вештачки подигнуте састојине четинара одређује се оријентациона опходња од 80 година.

б) Одређивање пречника сечиве зрелости

Пречник сечиве зрелости одређује се за састојине у којима се примењује групимично-пребирно газдовање и састојинско газдовање применом оплодних сеча дугога периода обнављања пречник сечиве зрелости има оријентациони карактер:

-	буква	d_{sz}	=	55 cm
-	јела	d_{sz}	=	60 cm
-	смрча	d_{sz}	=	60 cm

ц) Одређивање уравнотежене запремине

Уравнотежена (нормална) запремина одређује се за састојине у којима се као систем газдовања примењује групимично-пребирно газдовање. Уравнотежена запремина износи:

- Високе састојине четинара и лишћара 456 m³/ha,

ц) Избор реконструкционог раздобља

За девастиране састојине у којима треба извршити реконструкцију потребно је одредити временски период - реконструкционо раздобље у којем ће се извршити реконструкција свих девастираних састојина ове газдинске јединице. Одређује се реконструкционо раздобље у трајању од 60 година.

д) Избор периода за постизање оптималне обраслости - степена шумовитости

Однос обрасле и необрасле површине износи (89,1% : 10,9%) и није у границама оптималне шумовитости за ГЈ „Драшке планине“, па је овом основом предвиђено пошумљавање дела необраслих површина. Одређује се раздобље за постизање оптималне шумовитости у трајању од 50 година.

е) Избор уређајног раздобља и опходњице

С обзиром да је важност основе газдовања шумама прописано Законом о шумама, у трајању од 10 година, то се подразумева да ће уређајно раздобље и опходњица имати исти период.

3.3.3. Специфичне мере

Предвиђени газдински третмани не захтевају специфичне мере, у оквиру примене истих на презентоване састојинске услове.

4.0. ПЛАН ГАЗДОВАЊА ШУМАМА И ПРОЦЕНА ОЧЕКИВАНИХ ЕФЕКТА

4.1. Планови газдовања

На основу утврђеног стања шума и прописаних краткорочних циљева и могућности њиховог обезбеђења, израђују се планови будућег газдовања. Основни задатак планова газдовања шумама је да у зависности од затеченог стања, омогући подмирење одговарајућих друштвених потреба и унапређење стања шума као дугорочног циља.

4.1.1. План гајења шума

Снимањем и анализом затеченог стања састојина истовремено су оцењене потребе и могућности примене шумско - узгојних радова у наредном уређајном раздобљу, а у циљу поправке затеченог стања састојина.

Планом гајења шума обухватити у целини:

- План обнављања и подизање нових шума
- План расадничке производње (производња шумског семена и садног материјала)
- План неге шума

Радови на гајењу шума приказаће се по газдинским типовима.

4.1.1.1. План обнављања и подизања нових шума

Табела 31. План гајења шума по газдинским типовима

Газдински тип	Обнављање групимично оплодним сечама 329	Вештачко пошумљавање голети и обешумљених површина 313	Попуњавање вештачки подигнутих култура садњом 414	Укупно
	ha	ha	ha	ha
31510. Високе мешовите шуме смрче	45,04			45,04
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче	19,39			19,39
Чистине		10,18	2,04	12,22
Укупно ГЈ	64,43	10,18	2,04	76,65

Планом обнављања и подизања нових шума предвиђено је:

- Обнављање групимично оплодним сечама предвиђено је на површини од 64.43 ha.
- Вештачко пошумљавање голети и обешумљених површина предвиђено је на површини од 10,18 ha.
- Попуњавање природно обновљених површина садњом се на 2,04 ha.

Укупни План обнављања и подизања нових шума у газдинској јединици "Драшке планине" износи 76,65 ha радне површине.

4.1.1.2. Обезбеђење садног материјала

Планом расадничке производње предвиђени су број (количина), врста и старост садница за пошумљавање површина предвиђених за пошумљавање и попуњавање вештачки подигнутих састојина.

Табела 32. План расадничке производње

Врста дрвећа	313. Вештачко пошумљавање голети и обешумљених површина	414. Попуњавање вештачки подигнутих култура садњом	Укупно садница
	ком	ком	ком
смрча	25.450	5.090	30.540
Укупно:	25.450	5.090	30.540

За потребе плана обнављања и подизања нових шума потребно је обезбедити за газдинску јединицу 30.540 садница смрче

За вештачко пошумљавање планиран број садница је 2500 ком/ха.

Саднице за планиране радове као ће се обезбедити из расадника на нивоу П.Д. „Србијашуме“, а за потребе газдинске јединице „Драшке планине“, треба обезбедити укупно 30.540 садница смрче. Ако се деси да наведене саднице нема у расданику а да постоји друга врста која одговара датом станишту и микроклиматским условима састојине, тада је могуће употребити као заменске врсте истих, оне саднице које су показале знатни потенцијал на датом станишту (црни и бели бор).

4.1.1.3. План неге шума

Табела 33. План неге по газдинским типовима

Газдински тип	Прореде			518. Окопавање и прашење у културама	526. Чишћење у младим природним састојинама	Укупно
	532. Прореде у вештачки подигнутим шумама	534. Прореде у високим шумама	Укупно			
	ha	ha	ha	ha	ha	ha
21110. Високе мешовите шуме букве		1,16	1,16			1,16
31510. Високе мешовите шуме смрче		595,31	595,31		3,45	598,76
31511. Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишћара	56,73		56,73			56,73
41310. Високе шуме букве и јеле		23,15	23,15			23,15
41410. Високе шуме букве, јеле и смрче		1.041,93	1.041,93		8,73	1.050,66
Чистине				20,36		20,36
Укупно ГЈ	56,73	1.661,55	1.718,28	20,36	12,18	1.750,82

Планом неге шума у газдинској јединици „Драшке планине“ планирани су следећи радови:

- Прореде као мере неге шума планирају се на радној површини од 1.718,28 ha,
- Окопавање и прашење у културама ручно планирано је на радној површини од 20,36 ha,
- Чишћење у младим природним састојинама планирано је на радној површини од 12,19 ha.

Укупан план неге шума у газдинској јединици „Драшке планине“, износи 1.750,82 ha радне површине.

Укупан план гајења у газдинској јединици „Драшке планине“, износи 1.827,47 ha радне површине.

4.1.2. План заштите шума

Корисник шума је дужан по Закону о шумама (Сл. гл. РС, бр. 30/2010, 93/2012 и 89/15) да радове и мере на заштити шума извршава у потребном обиму. Посебно је то значајно код заштите шума од пожара, елементарних непогода, биљних болести, напада инсеката, стоке, дивљачи итд. Успешна борба против свих облика штете може се водити само ако се на време утврди простор на коме су настали штетни утицаји. У конкретним условима ове газдинске јединице, треба утврдити потребне радове на превентивној и репресивној заштити: од елементарних непогода, пожара, ентомолошких и фитопатолошких узрочника.

У циљу превентивне заштите планирају се мере заштите у виду успостављања шумског реда, забране пашарења на површинама где је процес обнављања у току, што исто важи и за младе састојине.

У ГЈ „Драшке планине“ није забележен већи број састојина са проблемом масовног сушења, већ само појединачно и то на мањим површинама. Уколико би дошло до појаве сушења треба благовремено обавестити специјалистичку службу.

Заштита шума од пожара, мерама пропаганде и едукације, посебно у пролеће и лето, те у том смислу поставити знакове обавештавања и забране ложења ватре, организовања дежурства у критичном периоду године због благовременог дејствовања.

4.1.3. План коришћења шума и калкулација приноса

Калкулација приноса у овој ГЈ урађена је по узгојним групама по опредељењу П.Д. „Србијашуме“ (налог бр.7919 од 07.05.2026. године). Начин калкулације објашњен је у Упутствима за планирање газдовања шумама – радни кораци и Упутствима за газдовање шумама Србије који су објављени на сајту Министарства пољопривреде и шумарства - Управа за шуме.

4.1.3.1. Укупан план коришћења шума по газдинским типовима и узгојним групама

План сеча по газдинским типовима и узгојним групама:

Табела 38. План сеча шума по газдинским типовима и узгојним групама

Газдински тип	Површина	СТАЊЕ				ПРИНОС			Интезитет сече по	
		Запремина		Текући запремински прираст		Главни	Претходни	Укупно	V	Iv
	ha	m³	m³/ha	m³	m³/ha	m³	m³	m³	%	%
4 Средњедобна састојина	12,07	572,4	47,4	15,6	1,3					
2621 Издавачке мешовите шуме хрстова - Високе шуме хрстова и осталих лишћара	12,07	572,4	47,4	15,6	1,3					
4 Средњедобна састојина	1,16	144,1	124,2	3,1	2,7		25,0	25,0	17,3	80,1
21110 Високе мешовите шуме букве	1,16	144,1	124,2	3,1	2,7		25,0	25,0	17,3	80,1
2 Рани младик	3,50									
3 Касни младик	3,78	35,7	9,5	1,4	0,4					
4 Средњедобна састојина	13,42	583,8	43,5	14,7	1,1					
5 Дозревајућа састојина	66,06	3.442,8	52,1	65,4	1,0					
21120 Издавачке мешовите шуме букве	86,76	4.062,3	46,8	81,5	0,9					
1 Подмладак	12,59									
2 Рани младик	125,39	198,9	1,6	10,0	0,1					
3 Касни младик	74,49	4.475,8	60,1	147,1	2,0					
4 Средњедобна састојина	625,05	112.152,4	179,4	3.203,2	5,1		9.103,3	9.103,3	8,1	28,4
5 Дозревајућа састојина	556,30	154.922,6	278,5	4.020,3	7,2		11310,5	11.310,5	7,3	28,1
6 Зрела - Регенерација	56,41	16.503,5	292,6	408,7	7,2	1.301,5		1.301,5	7,9	31,8
31510 Високе мешовите шуме смрче	1.450,22	288.253,4	198,8	7.789,3	5,4	1.301,5	20.413,8	21.715,3	7,5	27,9

Газдински тип	Површина	СТАЊЕ				ПРИНОС			Интезитет сече по	
		Запремина		Текући запремински прираст		Главни	Претходни	Укупно	V	Iv
	ha	m³	m³/ha	m³	m³/ha	m³	m³	m³	%	%
4 Средњедобна састојина	49,34	13.480,9	273,2	406,2	8,2		1.989,7	1.989,7	14,8	49,0
5 Дозревајућа састојина	7,39	2.047,1	277,0	59,2	8,0		271,7	271,7	13,3	45,9
31511 Високе мешовите шуме смрче - Високе шуме четинара и лишчара	56,73	15.528,0	273,7	465,3	8,2		2.261,4	2.261,4	14,6	48,6
2 Рани младик	153,41									
5 Дозревајућа састојина	23,35	8.306,1	355,7	201,3	8,6					
6 Зрела - Регенерација	4,24	1.975,8	466,4	41,8	9,9					
31610 Високе мешовите шуме осталих четинара	181,00	10.282,0	56,8	243,1	1,3					
2 Рани младик	6,78	80,8	11,9	2,4	0,3					
3 Касни младик	16,37	1.559,2	95,3	45,9	2,8					
4 Средњедобна састојина	37,21	8.404,0	225,9	196,7	5,3		470,5	470,5	5,6	23,9
5 Дозревајућа састојина	23,90	5.496,3	229,9	134,2	5,6		271,4	271,4	4,9	20,2
41310 Високе шуме букве и јеле	84,26	15.540,4	184,4	379,2	4,5		741,9	741,9	4,8	19,6
2 Рани младик	11,98	40,7	3,4	1,1	0,1					
3 Касни младик	23,33	3.066,1	131,4	81,9	3,5					
4 Средњедобна састојина	291,36	64.001,1	219,7	1.554,7	5,3		7.472,9	7.472,9	11,7	48,1
5 Дозревајућа састојина	850,85	286.092,6	336,2	6.694,5	7,9		31.837,1	31.837,1	11,1	47,6
6 Зрела - Регенерација	19,10	6.550,9	343,0	154,9	8,1	976,0		976,0	14,9	63,0
41410 Високе шуме букве, јеле и смрче	1.196,62	359.751,4	300,6	8.487,2	7,1	976,0	39.310,0	40.286,0	11,2	47,5
51730. Шибљаци, шикаре и жбунаста вегетација	166,65									
Укупно ГЈ	3.235,47	694.134,0	214,5	17.464,4	5,4	2.277,5	62.752,1	65.029,6	9,4	37,2

Укупан планирани принос износи 65.029,6 m³ , од тога главни принос износи 2.277,5 m³ или 3,5%, а претходни планирани принос износи 62.752,1 m³ или 96,5%.

Интензитет сече износи 9,4% по запремини, а по укупном десетогодишњем запреминском прирасту 37,2%.

4.1.3.2. Укупан план коришћења по врстама дрвећа

Табела 39. План сеча шума по врстама дрвећа

Врста дрвећа	Стање шума		Планирани принос			Интензитет сече по	
	Запремина	Запремински прираст	Главни	Претходни	Укупно	V	Iv
	m³					%	
буква	113.555,7	2.354,5	564,0	11.499,4	12.063,4	10,6	51,2
јавор	10.166,9	255,3					
јасика	4.499,0	130,2					
бреза	1.802,4	46,4					
цер	1.028,4	28,0					
остали тврди лишћари	770,5	26,2					
граб	731,5	15,4					
планински јавор	396,0	9,9					
трешња	389,9	6,5					

Врста дрвећа	Стање шума		Планирани принос			Интензитет сече по	
	Запремина	Запремински прираст	Главни	Претходни	Укупно	V	Iv
	m³					%	
млеч	275,2	6,2					
јаребика	184,1	5,1					
остали меки лишћари	67,4	1,1					
ива	66,7	4,2					
црна јова	65,6	1,4					
црни граб	42,1	2,0					
планински брест	22,7	1,0					
Укупно лишћари	134.064,2	2.893,4	564,0	11.499,4	12.063,4	9,0	41,7
смрча	288.590,7	7.842,2	1.544,5	22.286,4	23.830,9	8,3	30,4
јела	260.234,4	6.445,8	169,0	28.966,3	29.135,3	11,2	45,2
молика	8.587,5	196,7					
бели бор	1.764,0	67,7					
црни бор	870,2	17,5					
кривуљ	23,1	1,0					
Укупно четинари	560.069,8	14.570,9	1.713,5	51.252,7	52.966,2	9,5	36,4
Укупно ГЈ	694.134,0	17.464,4	2.277,5	62.752,1	65.029,6	9,4	37,2

Укупан принос у газдинској јединици „Драшке планине“ износи 65.029,6 m³ . Главни принос планиран је у износу од 2.277,5 m³ (3,5%), а претходни принос у износу од 62.752,1 m³ (96,5%).

У укупно планираном приносу најзаступљенија је јела (29.135,3 m³ или 44,8%), затим следи смрча (23.830,9 m³ или 36,6%) и на крају буква (12.063,4 m³ или 18,6%).

Интензитет сече на нивоу целе газдинске јединице износи 9,4% у односу на запремину и 37,2% у односу на десетогодишњи запремински прираст.

Посматрајући планирани принос лишћари учествују са 18,6% док четинари учествују са 81,4% у односу на укупан планирани принос за целу газдинску јединицу „Драшке планине“.

Правилником о изradi основа газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници (Службени гласник РС број 18/24), у члану 34. прописано је да: „Уколико је одступање извршене дознаке по запремини веће од процењене релативне стандардне грешке на нивоу одсека, неопходно је образложити разлоге одступања“.

4.1.4. План изградње, реконструкције и одржавања шумских саобраћајница

У наредном уређајном периоду за извршење планираних радова треба извршити изградњу два нова путна правца, реконструкција једног, као и редовно одржавање постојеће путне мреже.

Изградња нових путних праваца (назив и дужина):

- Црвене воде – Пољан - 0,99 km – отвара одељења: 7, 8 и 9
- Бабин До – Вуксанове рупе – Косово раван – 2,23 km – отвара одељења: 36, 37, 71, 72, 73, 74 и 75

Реконструкција путног правац:

- Полетић – Косово раван – 2,7 km - пролази кроз одељења: 61,62,90,86-88,69,73-75,68

Редовно одржавање обухвата следеће радове:

- чишћење ригола,
- чишћење објеката за одвођење вода са трасе пута,
- насипање ударних рупа на коловозу и
- насипање коловоза на местима где је вода однела коловоз итд.

4.14. План унапређења стања ловне дивљачи

Општи циљеви су заштита, гајење, лов и коришћење гајених врста дивљачи (срна и дивља свиња) и њених делова тако да се мерама газдовања обезбеди гајење ових врста дивљачи у броју и квалитету који дозвољавају природни услови у ловишту.

Остале врсте које стално или повремено настањују ловиште ће се штитити и користити у складу ЗОЛ и пратећим прописима.

Мере за остваривање општих и посебних циљева газдовања ловиштем морају бити предузимане тако да се у свим периодима развоја дивљачи обезбеде њено гајење и заштита, а пре свега благовремена и квалитетна исхрана и заштита, као и праћење и усмеравање динамике развоја популације дивљачи.

Мир у ловишту је један од најзначајнијих фактора за гајење дивљачи за успешно газдовање ловиштем. Мир у ловишту зависи од више фактора као што су: густина и степен насељености, берачи шумских плодова, пси луталице и мачке из насеља (односно пси који се по ловишту крећу без одобрења корисника ловишта), бесправан лов, нарушавање мира од саобраћаја, пашарење, коришћење шума и шумско-узгојни радови. За успешно гајење дивљачи у ловишту, поред неопходног мира и довољно воде, потребно је да буде доста разноврсне хране током целе године.

4.1.5. План уређивања шума

ОГШ за газдинску јединицу „Драшке планине“ важи у времену од 01.01.2027. године до 31.12.2036. године.

Израда нове основе (прикупљање таксационих података) ОГШ извршиће се у претпоследњој или последњој години важења ове ОГШ, односно 2035. или 2036. године.

4.1.6. План коришћења недрвних производа

Начин сакупљања, коришћења, стављања у промет и дозвољене количине дивље флоре, фауне и гљива регулисане су Уредбом о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне (Сл. гл. Републике Србије број 31/2005- испр., 22/2007, 38/2008 и 9/2010). Дозволу за сакупљање и стављање у промет дивље флоре, фауне и гљива за текућу годину, издаје Министарство по претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту природе Србије. Дозвола се издаје правном лицу, односно предузетнику који се баве делатношћу сакупљања и промета дивље флоре, фауне и гљива, на основу објављеног конкурса који спроводи Министарство. Количине дивље флоре, фауне и гљива које се сакупљају и стављају у промет, Министарству предлаже Завод за заштиту природе Србије до 31. јануара за текућу годину.

Од јестивих гљива које се јављају у условима ове газдинске јединице треба издвојити:- вргањ - *Boletus edulis* и лисичарку - *Cantharellus cibarius*.

План коришћења осталих производа се не може утврдити, јер не постоје поуздани подаци на основу којих се он може коректно одредити. Наиме, шумско газдинство „Шумарство“ из Рашке у претходном периоду није вршило откуп споредних шумских производа. Овде се предлаже да се на основу искуства, планиране количине искажу у годишњим плановима.

Остали производи шума (шумски плодови, лековито биље), као и остали производни потенцијали шума (пашњаци), део су концепта комплексног коришћења шума, а њихово коришћење и унапређење представља логичку компоненту комплексног газдовања потенцијалима шума, а нарочито као део концепта производње хране у брдско - планинском подручју, заустављање депопулације ових подручја, са свим повољним последицама које би се тиме постигле.

Паша

Питање паше је регулисано Законом о шумама. По том закону онај ко газдује шумама дужан је да одређује место и прописује услове за пашу, врсту и број грла као и надокнаду за пашу водећи рачуна о постављеним циљевима газдовања.

У условима ове газдинске јединице паша је забрањена у шумама у којима се врше мелирациони радови, у састојинама где је у току природно обнављање, у постојећим младим културама, као и у културама које ће бити подигнуте у овом уређајном периоду на необраслом земљишту.

У претходном периоду није остварен приход од пашарења, нити је вршена евиденција броја и врсте стоке на подручју ГЈ „Драшке планине“, тако да се у ОГШ, без наведених параметара, не може одредити приход од наплате таксе за испашу стоке за ово уређајно раздобље.

4.1.7. Очекивани ефекти планираног газдовања

Планирани радови урађени су с циљем да се унапреди садашње стање тј. постигну краткорочни циљеви газдовања који су у функцији постизања дугорочног општег циља. а то је постизање оптималног стања шума на датом станишту тј. обезбеђење функционалне трајности.

На бази садашњег стања шума и шумског земљишта, а под претпоставком да се планирани радови реализују, на крају уређајног периода очекујемо следеће стање шума:

- Стабилност површина под шумом и неповредивост граница поседа;
- Предвиђеним захватима сеча обнављања као и комбинованим сечама проредног карактера очекује се побољшање структуре, квалитета и здравственог стања састојина, постизање оптималније запремине, искоришћавање презрелих и стабала лошег здравственог стања, приближавање састојина оптималном (функционалном) стању по свим елементима структуре;
- План обнављања и подизања нових шума у газдинској јединици „Драшке планине“ је на радној површини од 76,65 ha.
- За потребе плана обнављања и подизања нових шума потребно је обезбедити за газдинску јединицу укупно 30.540 садница смрче, у случају да истих нема узети заменске врсте које су наведене у датом поглављу;
- Укупан план неге шума у газдинској јединици „Драшке планине“ износи 1.750,82 ha радне површине
- Укупан план гајења шума у газдинској јединици „Драшке планине“ износи 1.827,47 ha радне површине
- Планираним мерама превентивне заштите шума, обезбедиће се континуирани мониторинг здравственог стања и елемената угрожавања стабилности екосистема, и створити неопходни предуслови за, евентуалне, репресивне мере заштите, и њихово хитно спровођење;
- Изградњом, реконструкцијом и одржавањем шумских саобраћајница унапредиће се технологија коришћења производних потенцијала и побољшаће се услови за реализацију планираних радова, као и за спровођење мера газдовања у целини;
- Активним интегралним газдовањем, обезбедиће се трајност рационалног коришћења укупних потенцијала газдинске јединице.

4.2.ЕКОНОМСКО ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА – просечно годишње

4.2.1. Врста и обим планираних радова

4.2.2.1. Квалификациона структура сечиве запремине

Табела 37. Сортиментна структура дрвне запремине - просечно годишње

Врста дрвећа	Бруто	Остатак	Нето	СОРТИМЕНТИ										
				F	L	K	I класа	II класа	III класа	Остала техника	Укупно техника	Огревно дрво	Целулоза	Укупно просторно
	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³	m³
буква	1.206,3	181,0	1.025,4	10,3	15,4	51,3	51,3	128,2	256,3		512,7	512,7		512,7
Укупно лишћари	1.206,3	181,0	1.025,4	10,3	15,4	51,3	51,3	128,2	256,3		512,7	512,7		512,7
смрча	2.383,1	357,5	2.025,6	56,7	99,3		212,7	354,5	411,2	283,6	1.417,9		607,7	607,7
јела	2.913,5	437,0	2.476,5	69,3	121,3		260,0	433,4	502,7	346,7	1.733,6		743,0	743,0
Укупно четинари	5.296,6	794,5	4.502,1	126,1	220,6		472,7	787,9	913,9	630,3	3.151,5		1.350,6	1.350,6
Укупно ГЈ	6.503,0	975,4	5.527,5	136,3	236,0	51,3	524,0	916,0	1.170,3	630,3	3.664,2	512,7	1.350,6	1.863,3

4.2.1.2. Врста и обим планираних узгојних радова

Табела 38. Врста и обим планираних узгојних радова

Врста рада	P
	ha
313. Вештачко пошумљавање голети и обешумљених површина	1,02
414. Попуњавање вештачки подигнутих култура садњом	0,20
518. Окопавање и прашење у културама	2,04
526. Чишћење у младим природним састојинама	1,22
УКУПНО	4,48

4.2.1.3. План заштите шума - просечно годишње

Превентивна заштита шума вршиће се на целој површини газдинске јединице.

4.2.1.4. План изградње, реконструкције и одржавања шумских саобраћајница

Табела 39. Дужина путне мреже предвиђене за изградњу, реконструкцију и одржавање шумских саобраћајница

Врста рада	Дужина
	km
1.Реконструкција	0,27
2. Изградња пута	0,36
3.Одржавање путне мреже	1,64
Укупно путеви	2,27

4.2.1.5. План уређивања шума

Табела 40. План уређивања шума

Високе шуме	291,33 ha
Изданачке шуме	9,88 ha
Вештачки подигнуте састојине	5,67 ha
Шикаре и шибљаци	16,67 ha
Необрасле површине	39,68 ha
Укупно:	363,23 ha

Укупан план уређивања шума просечно годишње износи 363,23 ha.

4.2.2. Утврђивање трошкова производње

4.2.2.1. Трошкови производње дрвних сортимената

Табела 41. Трошкови производње дрвних сортимената

Сортименти	Количина	Трошкови	Укупно
	m³	дин/m³	Дин
1. Техничко дрво	3.664,2	2.300,00	8.427.660
2. Просторно дрво	1.863,3	2.300,00	4.285.590
Укупно	5.527,5	-	12.713.250

4.2.2.2. Трошкови радова на гајењу шума

Табела 42. Трошкови на гајењу шума

Врста рада	P	Јединична цена	Укупно дин
	ha	дин/ha	
313. Вештачко пошумљавање голети и обешумљених површина	1,02	251.488	256.518
414. Попуњавање вештачки подигнутих култура садњом	0,20	244.964	48.993
518. Окопавање и прашење у културама	2,04	40.362	82.338

Врста рада	Р	Јединична цена	Укупно дин
	ha	дин/ha	
526. Чишћење у младим природним састојинама	1,22	42.772	52.182
УКУПНО	4,48	-	440.031

Укупни трошкови на гајењу шума за 4,48 ha износе 440.031 динара годишње.

4.2.2.3. Трошкови заштите шума

Трошкови заштите шума, постављање феромонских клопки и друго на површинама које су посебно угрожене, биће одређени паушално у износу од 250.000 динара.

4.2.2.4. Трошкови реконструкције, изградње и одржавања шумских саобраћајница

Табела 43. Трошкови реконструкције и одржавања шумских саобраћајница

Врста рада	Дужина	Цена	Укупно
	km	дин/km	дин
1.Реконструкција	0,27	2.050.000	553.500
2. Изградња пута	0,36	4.100.000	1.476.000
3.Одржавање путне мреже	1,64	220.000	360.800
Укупно путеви	2,27		2.390.300

Одржавање путне мреже подразумева чишћење ригола, канала и пропуста за одвод воде, насипање ударних рупа на камионском путу. Такође планом одржавања камионских путева планирано је осветљавање планума пута уклањањем стабала и жбуња који ометају исушивање водених површина на путу.

Потребно је обезбедити 2.390.300 дин годишње у периоду 2027 – 2036. год. за реконструкцију, изградњу и одржавање путева у ГЈ "Драшке планине".

4.2.2.5. Средства за репродукцију шума

Средства за репродукцију шума износе 15 % од тржишне вредности израђених дрвних сортимената на месту сече.

Табела 44. Средства за репродукцију шума

36.226.631 - (5.527,5 m³ x 1.180,00 дин)	x	15 %	=	4.455.627 дин
--	---	------	---	---------------

4.2.2.6. Накнада за коришћење шума и шумског земљишта

Накнада за коришћење шума и шумског земљишта износи 3 % од укупног прихода од продаје дрвета

Табела 45. Накнада за посечено дрво

36.226.631	x	3 %	=	1.087.999 дин
------------	---	-----	---	---------------

4.2.2.7. Трошкови уређивања шума

Табела 46. Трошкови уређивања шума

	Врста рада	Јединица мере	Количина	Јединична цена у динарима	Износ у динарима
	I - ПРИПРЕМНИ РАДОВИ				
1	Израда радне карте - катастарске карте (I уређивање)	ha	363,23	152,26	55.305
2	Израда радне карте - катастарске карте (ажурирање)	ha	0,00	47,26	0
	II - ТЕРЕНСКИ РАДОВИ				
3	Обнављање спољних граница	km	14,88	8.122,73	120.866
4	Обнављање унутрашњих граница	km	10,80	8.122,73	87.725
5	Издавајање и опис састојине-Високе шуме	ha	291,33	1.189,93	346.662
6	Издавајање и опис састојине-Изданачке састојине	ha	9,88	893,05	8.823
7	Издавајање и опис састојине-ВПС	ha	5,67	842,36	4.776
8	Издавајање и опис састојине-Шикаре и шибљаци	ha	16,67	477,44	7.959
9	Издавајање и опис састојине-Необрасле површине	ha	39,68	468,06	18.573
10	Премаер састојина (делимичан премер)-Високе шуме	ha	291,33	1.828,99	532.840
11	Премаер састојина (делимичан премер)-Изданачке састојине	ha	9,88	1.221,29	12.066
12	Премаер састојина (делимичан премер)-ВПС	ha	5,67	859,76	4.875
13	Премаер састојина (тотални премер)	ha	0,00	7.982,13	0
	III - КАНЦЕЛАРИЈСКИ РАДОВИ				
14	Унос и обрада података	ha	363,23	84,41	30.660
15	Логичка контрола, корекције унетих података и израда табеларног дела основе	ha	363,23	72,20	26.225
16	Израда планова газдовања и текстуалног дела Основе	ha	363,23	555,56	201.796
17	Израда основне карте	ha	363,23	54,70	19.869
18	Израда тематских (прегледних) карата	ha	363,23	46,95	17.054
	Укупно				1.496.075

4.2.2.8. Укупни трошкови производње

Табела 47. Укупни трошкови производње

	Укупно дин
1. Производња дрвних сортимената	12.713.250
2. Гајење шума	440.031
3. Заштита шума	250.000
4. Путеви	2.390.300
5. Уређивање шума	1.496.075
6. Средства за репродукцију шума	4.455.627
7. Накнада за коришћење шума и шумског земљишта	1.087.999
Свега:	22.833.282

4.2.3. Формирање укупног прихода

4.2.3.1. Приход од продаје дрвета

Табела 48. Приход од продаје дрвета

Врста дрвећа	УКУПНА СОРТИМЕНТНА ВРЕДНОСТ											УКУПНО
	F	L	K	I класа	II класа	III класа	Остала техника	Укупно техника	Огревно дрво	Целулоза	Укупно просторно	
	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	дин	
буква	187.677	184.862	513.464	414.411	847.099	1.403.501		3.363.337	2.455.807		2.455.807	5.819.144
Укупно лишћари	187.677	184.862	513.464	414.411	847.099	1.403.501		3.363.337	2.455.807		2.455.807	5.819.144
смрча	976.166	1.397.421		2.439.138	3.407.306	3.269.880	1.219.144	11.732.889		1.948.248	1.948.248	13.681.136
јела	1.193.445	1.708.466		2.982.053	4.165.721	3.997.706	1.490.507	14.344.453		2.381.898	2.381.898	16.726.351
Укупно четинари	2.169.611	3.105.887		5.421.191	7.573.028	7.267.586	2.709.650	26.077.342		4.330.146	4.330.146	30.407.487
Укупно ГЈ	2.357.288	3.290.749	513.464	5.835.602	8.420.127	8.671.087	2.709.650	29.440.679	2.455.807	4.330.146	6.785.952	36.226.631

Приход од продаје дрвета износи 36.226.631 динара.

Средства за репродукцију шума износе 4.455.627 динара.

Укупан приход износи 40.722.258 динара.

4.2.4. Расподела укупног прихода

Табела 49. Расподела укупног прихода

Приходи – Трошкови	Свега
	дин
Укупан приход	40.722.258
Укупни трошкови	22.833.282
Добит	17.888.976

Укупно гледано финансијски ефекат извршења планираних радова изражен је у добити у износу од 17.888.976 динара просечно годишње.

Економско - финансијска анализа је изведена према важећим елементима привређивања за 2025. годину, коју је израдила планска служба ПД "Србијашуме". Уколико се нека од ових елемената у току важења основе мења се и цела концепција финансирања.

5.0. НАЧИН ИЗРАДЕ ОСНОВЕ

5.1. Прикупљање теренских података

Прикупљање теренских података за газдинску јединицу „Драшке планине“ вршено је током лета 2025. године. Издавање састојина, премер и калкулација примерних површина за премер састојина извршили су шумарски инжењери из Бироа за планирање и пројектовање у шумарству из Београда.

5.2. Обрада података

Извршена је механографска обрада података по јединственом програму за све државне шуме којима газдује ПД "Србијашуме" Београд, у Бироу за планирање и пројектовање у шумарству.

Компјутерска обрада података извршена је у Одсеку за информатику Бироа.

Унос теренских података - унети у Бироу за планирање и пројектовање у шумарству.

5.3. Израда карата

Према утврђеном стању шума, урађене су следеће прегледне карте:

• Топографска карта	1:50.000
• Катастарска карта	1:10.000
• Катастарска карта са вертикалном представом терена	1:10.000
• Карта намене површина	1:25.000
• Карта газдинских типова	1:25.000
• Састојинска карта	1:25.000
• Привредна карта	1:25.000
• Карта таксације	1:10.000

5.4. Израда планова и текстуалног дела ОГШ

Планове за ГЈ „Драшке планине“ урадили су самостални пројектанти Бироа за планирање и пројектовање у шумарству, Ивошевић Небојша и Вуковић Чедо, дипл.инж.шумарства.

Текстуални део ОГШ за ГЈ „Драшке планине“ урадили су самостални пројектанти Бироа за планирање и пројектовање у шумарству, Ивошевић Небојша и Вуковић Чедо, дипл.инж.шумарства.

6.0. ДРУГИ ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И ПРИЛОЗИ

6.1. Списак катастарских парцела

Катастарска општина	Број парцеле	Број дела парцеле	Култура	Намена земљишта	Површина (m²)	Удео	Површина у основи (m²)	Право коришћења	Врста права	Облик својине	Напомена
Драга	47/1	1	крш	шумско земљиште	8376	1/1	8376	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	48	1	шума 7. класе	шумско земљиште	33440	1/1	33440	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	52	1	шума 7. класе	шумско земљиште	27976	1/1	27976	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	53	1	шума 7. класе	шумско земљиште	19338	1/1	19338	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	54/1	1	земљиште под зградом и другим објектом	шумско земљиште	97	1/1	97	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	54/1	2	шума 7. класе	шумско земљиште	4431	1/1	4431	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	54/3	1	шума 7. класе	шумско земљиште	1859	1/1	1859	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	56	1	шума 6. класе	шумско земљиште	3687255	1/1	3687255	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	85	1	шума 6. класе	шумско земљиште	5976	1/1	5976	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	115	1	шума 6. класе	шумско земљиште	17260	1/1	17260	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	117	1	шума 6. класе	шумско земљиште	33673	1/1	33673	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	294	1	шума 7. класе	шумско земљиште	1166	1/1	1166	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	306	1	шума 7. класе	шумско земљиште	456	1/1	456	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	309	1	шума 7. класе	шумско земљиште	3744	1/1	3744	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	310/1	1	крш	шумско земљиште	5238	1/1	5238	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	311	1	земљиште под зградом и другим објектом	шумско земљиште	70	1/1	70	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	311	2	земљиште под зградом и другим објектом	шумско земљиште	28	1/1	28	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	311	3	земљиште под зградом и другим објектом	шумско земљиште	49	1/1	49	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	311	4	шума 7. класе	шумско земљиште	4365	1/1	4365	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	329	1	шума 7. класе	шумско земљиште	136894	1/1	136894	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	331	1	шума 7. класе	шумско земљиште	1302	1/1	1302	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	334	1	шума 7. класе	шумско земљиште	3596	1/1	3596	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	336	1	шума 4. класе	шумско земљиште	14390	1/1	14390	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	336	2	шума 7. класе	шумско земљиште	822982	1/1	822982	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	340	1	шума 4. класе	шумско земљиште	9834	1/1	9834	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	341	1	шума 4. класе	шумско земљиште	988	1/1	988	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	351	1	шума 3. класе	шумско земљиште	4406	1/1	4406	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	353	1	шума 2. класе	шумско земљиште	6996	1/1	6996	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	357	1	шума 7. класе	шумско земљиште	127487	1/1	127487	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	358	1	шума 7. класе	шумско земљиште	4612	1/1	4612	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1400	1	шума 6. класе	шумско земљиште	14762	1/1	14762	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1407/1	1	остало природно неплодно земљиште	остало земљиште	1337	1/1	1337	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1494/1	1	шума 4. класе	шумско земљиште	13560	1/1	13560	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1519	1	шума 6. класе	шумско земљиште	4787	1/1	4787	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1537	1	шума 5. класе	шумско земљиште	94192	1/1	94192	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	

Катастарска општина	Број парцеле	Број дела парцеле	Култура	Намена земљишта	Површина (m²)	Удео	Површина у основи (m²)	Право коришћења	Врста права	Облик својине	Напомена
Драга	1537	2	шума 6. класе	шумско земљиште	107253	1/1	107253	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1538	1	шума 3. класе	шумско земљиште	5521	1/1	5521	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1656	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	817	1/1	817	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1657/2	1	шума 3. класе	шумско земљиште	9687	1/1	9687	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1658	1	шума 3. класе	шумско земљиште	1503	1/1	1503	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1665/2	1	шума 2. класе	шумско земљиште	9750	1/1	9750	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1678	1	шума 3. класе	шумско земљиште	3493	1/1	3493	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1679	1	шума 3. класе	шумско земљиште	1198	1/1	1198	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1687/2	1	шума 3. класе	шумско земљиште	17655	1/1	17655	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1687/2	2	шума 4. класе	шумско земљиште	9671	1/1	9671	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1703	1	шума 3. класе	шумско земљиште	9646	1/1	9646	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1704	1	шума 3. класе	шумско земљиште	7784	1/1	7784	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1710	1	шума 6. класе	шумско земљиште	109113	1/1	109113	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1712/1	1	шума 3. класе	шумско земљиште	456805	1/1	456805	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1712/1	2	шума 4. класе	шумско земљиште	12950	1/1	12950	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1712/1	3	шума 5. класе	шумско земљиште	39474	1/1	39474	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1712/2	1	шума 2. класе	шумско земљиште	15133	1/1	15133	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1718	1	остало вештачки створено неплодно земљиште	остало земљиште	2309	1/1	2309	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1719	1	шума 4. класе	шумско земљиште	686	1/1	686	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1733	1	шума 4. класе	шумско земљиште	674	1/1	674	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1768	1	шума 3. класе	шумско земљиште	2206	1/1	2206	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	1928	1	њива 5. класе	шумско земљиште	351	1/1	351	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2318/1	1	шума 4. класе	шумско земљиште	74422	1/1	74422	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2320	1	шума 2. класе	шумско земљиште	167823	1/1	167823	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2320	2	шума 4. класе	шумско земљиште	21852	1/1	21852	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2320	3	шума 7. класе	шумско земљиште	611011	1/1	611011	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2321	1	шума 4. класе	шумско земљиште	4125	1/1	4125	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2324	1	шума 6. класе	шумско земљиште	3223	1/1	3223	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2329	1	шума 7. класе	шумско земљиште	6943	1/1	6943	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2331	1	шума 7. класе	шумско земљиште	2520	1/1	2520	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2333	1	шума 7. класе	шумско земљиште	813	1/1	813	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2403	1	шума 4. класе	шумско земљиште	56670	1/1	56670	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2414	1	шума 4. класе	шумско земљиште	211951	1/1	211951	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2414	2	шума 5. класе	шумско земљиште	26004	1/1	26004	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2429/1	1	шума 3. класе	шумско земљиште	36311	1/1	36311	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2429/1	2	шума 4. класе	шумско земљиште	17588	1/1	17588	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2429/2	1	шума 5. класе	шумско земљиште	61668	1/1	61668	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2430/1	1	шума 4. класе	шумско земљиште	130811	1/1	130811	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2431	1	шума 4. класе	шумско земљиште	1208	1/1	1208	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2432	1	шума 4. класе	шумско земљиште	5731	1/1	5731	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2479	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	7596	1/1	7596	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2605	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	2040	1/1	2040	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	

Катастарска општина	Број парцеле	Број дела парцеле	Култура	Намена земљишта	Површина (m²)	Удео	Површина у основи (m²)	Право коришћења	Врста права	Облик својине	Напомена
Драга	2606	1	шума 3. класе	шумско земљиште	1436	1/1	1436	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2648	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	1804	1/1	1804	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2659	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	5598	1/1	5598	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2660	1	шума 5. класе	шумско земљиште	2337	1/1	2337	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2774	1	шума 2. класе	шумско земљиште	1566	1/1	1566	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2844	1	шума 3. класе	шумско земљиште	8863	1/1	8863	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2847	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	1033	1/1	1033	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2849	1	шума 6. класе	шумско земљиште	114628	1/1	114628	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2850	1	шума 5. класе	шумско земљиште	2050	1/1	2050	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2851	1	шума 5. класе	шумско земљиште	2469	1/1	2469	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2852	1	шума 6. класе	шумско земљиште	4923	1/1	4923	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2853	1	шума 5. класе	шумско земљиште	3005	1/1	3005	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2854	1	крш	шумско земљиште	9589	1/1	9589	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2856	1	шума 6. класе	шумско земљиште	163540	1/1	163540	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2857	1	шума 6. класе	шумско земљиште	2135	1/1	2135	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2858	1	шума 6. класе	шумско земљиште	2523	1/1	2523	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2935	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	550	1/1	550	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2936	1	шума 4. класе	шумско земљиште	1436	1/1	1436	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2937	1	шума 5. класе	шумско земљиште	1319	1/1	1319	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2951	1	шума 4. класе	шумско земљиште	92354	1/1	92354	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2952	1	шума 3. класе	шумско земљиште	48625	1/1	48625	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2953	1	крш	шумско земљиште	16680	1/1	16680	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2954	1	шума 5. класе	шумско земљиште	921532	1/1	921532	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2955	1	шума 5. класе	шумско земљиште	56357	1/1	56357	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	2956	1	шума 5. класе	шумско земљиште	9647	1/1	9647	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3130	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	866	1/1	866	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3303	1	шума 2. класе	шумско земљиште	11225	1/1	11225	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3313	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	99385	1/1	99385	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3314	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	2383	1/1	2383	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3360	1	шума 7. класе	шумско земљиште	3460	1/1	3460	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3361	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	3182	1/1	3182	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3362	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	5027	1/1	5027	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3367/2	1	шума 5. класе	шумско земљиште	2242	1/1	2242	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3387/1	1	шума 5. класе	шумско земљиште	11548	1/1	11548	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3387/2	1	шума 5. класе	шумско земљиште	140792	1/1	140792	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3390	1	шума 5. класе	шумско земљиште	9429	1/1	9429	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3392	1	шума 6. класе	шумско земљиште	152243	1/1	152243	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3393/2	1	шума 5. класе	шумско земљиште	127463	1/1	127463	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3395	1	шума 5. класе	шумско земљиште	236603	1/1	236603	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3397	1	шума 5. класе	шумско земљиште	271826	1/1	271826	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3398	1	шума 5. класе	шумско земљиште	12187	1/1	12187	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3399/1	1	шума 5. класе	шумско земљиште	839	1/1	839	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3399/2	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	870	1/1	870	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	

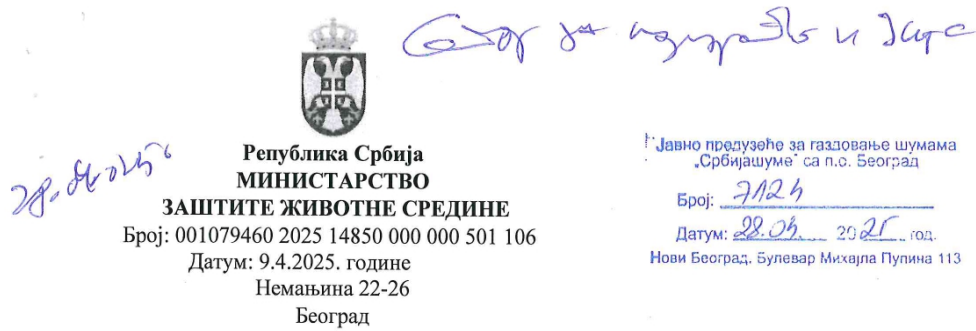
Катастарска општина	Број парцеле	Број дела парцеле	Култура	Намена земљишта	Површина (m²)	Удео	Површина у основи (m²)	Право коришћења	Врста права	Облик својине	Напомена
Драга	3401	1	шума 3. класе	шумско земљиште	99091	1/1	99091	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3403	1	остало вештачки створено неплодно земљиште	шумско земљиште	1993	1/1	1993	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3404/1	1	шума 1. класе	шумско земљиште	9739293	1/1	9739293	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3404/2	1	шума 1. класе	шумско земљиште	6811337	1/1	6811337	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3409	1	шума 4. класе	шумско земљиште	1052	1/1	1052	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3410	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	8844	1/1	8844	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3412	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	5995	1/1	5995	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3414/1	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	1464	1/1	1464	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3414/2	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	2208	1/1	2208	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3416	1	шума 6. класе	шумско земљиште	2332	1/1	2332	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3417/2	1	шума 5. класе	шумско земљиште	92213	1/1	92213	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3419	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	49816	1/1	49816	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3420	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	10618	1/1	10618	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3421	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	47983	1/1	47983	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3422	1	шума 4. класе	шумско земљиште	3721	1/1	3721	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3423	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	3792	1/1	3792	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3424	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	4972	1/1	4972	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3427	1	шума 3. класе	шумско земљиште	10591	1/1	10591	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3428/2	1	шума 3. класе	шумско земљиште	765	1/1	765	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3431	1	ливада 8. класе	шумско земљиште	1435	1/1	1435	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3433	1	шума 4. класе	шумско земљиште	9637	1/1	9637	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3434	1	шума 4. класе	шумско земљиште	3121	1/1	3121	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3444	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	104966	1/1	104966	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3446/1	1	шума 2. класе	шумско земљиште	30619	1/1	30619	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3446/2	1	шума 2. класе	шумско земљиште	45704	1/1	45704	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3448	1	шума 1. класе	шумско земљиште	46797	1/1	46797	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3452	1	шума 1. класе	шумско земљиште	149887	1/1	149887	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3457	1	шума 4. класе	шумско земљиште	20319	1/1	20319	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Драга	3458	1	шума 2. класе	шумско земљиште	24654	1/1	24654	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Укупно					27293699		27293699				
Драга	310/4	1	земљиште под зградом и другим објектом	остало земљиште	68	20/68	20	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Укупно					68		20				
Драга	2429/3	1	шума 3. класе	шумско земљиште	9119	3/5	5471	ПД Србијашуме	Право коришћења	Државна РС	
Укупно					9119		5471				
УКУПНО ПД Србијашуме					27302886		27299190				
Драга	51	1	крш	шумско земљиште	5236	1/1	5236	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	55	1	пашњак 5 класе	шумско земљиште	1457	1/1	1457	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	57	1	пашњак 6 класе	шумско земљиште	1130763	1/1	1130763	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	59	1	пашњак 5 класе	шумско земљиште	12606	1/1	12606	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	330	1	пашњак 7 класе	шумско земљиште	4143	1/1	4143	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	335	1	пашњак 5 класе	шумско земљиште	3740	1/1	3740	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	337	1	крш	шумско земљиште	45915	1/1	45915	Месна заједница	Корисник	Државна РС	

Катастарска општина	Број парцеле	Број дела парцеле	Култура	Намена земљишта	Површина (m²)	Удео	Површина у основи (m²)	Право коришћења	Врста права	Облик својине	Напомена
Драга	338	1	пашњак 6 класе	шумско земљиште	10660	1/1	10660	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	748	1	шумско земљиште	пашњак 4 класе	738	1/1	738	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	749	1	шумско земљиште	дубока бара	196	1/1	196	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1399	1	шумско земљиште	пашњак 7 класе	180579	1/1	180579	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1520	1	шумско земљиште	пашњак 6 класе	9827	1/1	9827	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1532	1	шумско земљиште	пашњак 6 класе	2666	1/1	2666	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1535	1	шумско земљиште	пашњак 7 класе	25150	1/1	25150	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1536	1	шумско земљиште	пашњак 6 класе	1601	1/1	1601	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1711	1	шумско земљиште	пашњак 5 класе	803	1/1	803	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1711	2	шумско земљиште	пашњак 7 класе	435290	1/1	435290	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1713	1	шумско земљиште	пашњак 6 класе	4895	1/1	4895	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1714	1	шумско земљиште	пашњак 6. класе	43844	1/1	43844	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1715	1	шумско земљиште	пашњак 4. класе	1937	1/1	1937	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1715	2	шумско земљиште	пашњак 5. класе	856	1/1	856	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1716	1	шумско земљиште	пашњак 5. класе	49081	1/1	49081	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1717	1	шумско земљиште	крш	2788	1/1	2788	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1769	1	шумско земљиште	пашњак 4. класе	4562	1/1	4562	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1770	1	крш	шумско земљиште	2121	1/1	2121	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1771	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	3030	1/1	3030	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1927	1	земљиште под зградом и другим објектом	грађевинско земљиште изван грађевинског подручја	163	1/1	163	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1927	2	земљиште под зградом и другим објектом	грађевинско земљиште изван грађевинског подручја	20	1/1	20	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1927	3	земљиште под зградом и другим објектом	грађевинско земљиште изван грађевинског подручја	27	1/1	27	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1927	4	земљиште уз зграду и други објекат	грађевинско земљиште изван грађевинског подручја	500	1/1	500	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	1927	5	пашњак 3. класе	грађевинско земљиште изван грађевинског подручја	2371	1/1	2371	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2319	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	162969	1/1	162969	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2322	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	72712	1/1	72712	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2323	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	7526	1/1	7526	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2327	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	8847	1/1	8847	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2328	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	12482	1/1	12482	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2330	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	1353	1/1	1353	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2332	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	1084	1/1	1084	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2335/1	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	3019	1/1	3019	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2335/3	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	9538	1/1	9538	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2373	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	1137	1/1	1137	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2404	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	2862	1/1	2862	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2411	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	4162	1/1	4162	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2415	1	пашњак 4. класе	шумско земљиште	7061	1/1	7061	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2417	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	2004	1/1	2004	Месна заједница	Корисник	Државна РС	

Катастарска општина	Број парцеле	Број дела парцеле	Култура	Намена земљишта	Површина (m ²)	Удео	Површина у основи (m ²)	Право коришћења	Врста права	Облик својине	Напомена
Драга	2427	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	1361	1/1	1361	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	2428	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	2021	1/1	2021	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3315	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	8781	1/1	8781	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3379	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	3355	1/1	3355	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3380	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	3220	1/1	3220	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3381	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	2422	1/1	2422	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3382	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	624	1/1	624	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3383	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	1015	1/1	1015	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3384	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	2604	1/1	2604	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3386	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	389236	1/1	389236	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3388	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	22287	1/1	22287	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3391	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	1516	1/1	1516	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3393/1	1	пашњак 4. класе	шумско земљиште	869	1/1	869	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3394	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	942239	1/1	942239	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3396	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	1244103	1/1	1244103	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3400	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	876557	1/1	876557	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3402	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	59027	1/1	59027	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3405	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	108100	1/1	108100	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3406	1	земљиште под зградом и другим објектом	шумско земљиште	170	1/1	170	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3406	2	земљиште под зградом и другим објектом	шумско земљиште	82	1/1	82	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3406	3	земљиште под зградом и другим објектом	шумско земљиште	30	1/1	30	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3406	4	пашњак 6. класе	шумско земљиште	21940	1/1	21940	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3407	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	19419	1/1	19419	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3408	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	394083	1/1	394083	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3411	1	крш	шумско земљиште	6690	1/1	6690	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3413	1	крш	шумско земљиште	1892	1/1	1892	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3415	1	крш	шумско земљиште	764	1/1	764	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3417/1	1	крш	шумско земљиште	1291	1/1	1291	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3418	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	2268	1/1	2268	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3425	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	6602	1/1	6602	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3426	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	9578	1/1	9578	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3428/1	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	6994	1/1	6994	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3429	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	15055	1/1	15055	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3430	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	1196	1/1	1196	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3432	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	37175	1/1	37175	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3435	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	2537	1/1	2537	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3436/1	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	393605	1/1	393605	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3437	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	21898	1/1	21898	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3438	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	60914	1/1	60914	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3439	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	66907	1/1	66907	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3440	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	24484	1/1	24484	Месна заједница	Корисник	Државна РС	

Катастарска општина	Број парцеле	Број дела парцеле	Култура	Намена земљишта	Површина (m²)	Удео	Површина у основи (m²)	Право коришћења	Врста права	Облик својине	Напомена
Драга	3441	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	15444	1/1	15444	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3442	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	11790	1/1	11790	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3443	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	69118	1/1	69118	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3445	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	1140840	1/1	1140840	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3447	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	25582	1/1	25582	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3449	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	52132	1/1	52132	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3450	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	24438	1/1	24438	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3451	1	пашњак 6. класе	шумско земљиште	5446	1/1	5446	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3453	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	21240	1/1	21240	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3454/1	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	443404	1/1	443404	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3454/2	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	31870	1/1	31870	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3455	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	5995	1/1	5995	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3456	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	12191	1/1	12191	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3459	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	15374	1/1	15374	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3460	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	39183	1/1	39183	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Драга	3461	1	пашњак 7. класе	шумско земљиште	24867	1/1	24867	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Укупно МЗ					8988146		8988146				
Укупно КО Драга					36291032		36287336				
Западни Мојстир	1832	1	пашњак 5. класе	шумско земљиште	35230	1/1	35230	Месна заједница	Корисник	Државна РС	
Укупно КО Западни Мојстир					35230		35230				
УКУПНО ГАЗДИНСКА ЈЕДИНИЦА					36326262		36322566				

6.2. Услови завода за заштиту природе

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ са п.о. Београд
Број: 7124
Датум: 22.04. 2025. год.
Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 113

На основу члана 9. став 8. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), члана 23. став 2. и 24. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18-др. закон и 47/18), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење и 2/23-УС), Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10), Уредбе о режимима заштите („Службени гласник РС”, број 31/12) и Уредбе о проглашењу СРП „Мојстирско – Драшке планине” („Службени гласник РС”, број 89/24), решавајући на основу захтева ЈП „Србијашуме” за издавање решења о условима заштите природе за израду Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Драшке планине”, Министарство заштите животне средине, државни секретар Сара Павков по Решењу о овлашћењу број 001737340 2024 14850 008 005 000 001 од 23.5.2024. године, доноси

РЕШЕЊЕ о условима заштите природе

На основу Стручне основе број 03 020-895/2 од 3.4.2025. године, а у складу са Законом о заштити природе, Уредбом о еколошкој мрежи, Уредбом о режимима заштите и Уредбом о проглашењу СРП „Мојстирско – Драшке планине”, израда Основе газдовања шумама (у даљем тексту: Основа) за газдинску јединицу „Драшке планине”, **може се извести под следећим условима:**

- 1) Основа мора бити интегралног карактера полазећи од одређења усмереног на обезбеђење одрживог развоја - принципа трајности у газдовању укупним потенцијалима шума у овој газдинској јединици;
- 2) У Основи се мора постићи виши ниво планирања који проистиче из усвојеног европског критеријума и одредница за одрживо управљање шумама, неопходних за одржавање, очување и повећање биодиверзитета у шумским екосистемима;
- 3) Планирање газдовања шумама треба да буде усмерено на очување, заштиту и повећање биодиверзитета на екосистемском, специјском и нивоу гена, а где је то адекватно и на нивоу предела;
- 4) Циљеве газдовања усмерити ка унапређењу стања састојина, што подразумева побољшање стања шума редовним газдовањем - узгојним поступцима и мерама (регулисање састава и смење, ослобађање подмлатка и др.), поправку квалитета и здравственог стања, начин неге и узгојне приоритете, начин обнављања, посебне заштите ивице шуме, превођење вештачки подигнутих састојина у квалитетне одрасле састојине и сл.;
- 5) Извршити анализу заступљености типова шума по површини, запремини и запреминском прирасту;

6) Начин газдовања дефинисати и прилагодити према свим присутним типовима шума, односно треба да буду такви да унапреде и очувају разноврсност хоризонталне и вертикалне структуре састојина;

7) У складу са Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници („Службени гласник РС”, број 18/24), потребно је додатно, у општем делу Основе газдовања шумама урадити:

- детаљни текстуални приказ станишта и састојина;
- приказ здравственог стања;
- стање заштићених природних добара;
- план унапређења стања посебних природних вредности и реткости;
- план санације оштећених земљишта, шумских путева и стаза;

8) Основа се израђује у односу на утврђено стања шума на терену (састојинску инвентуру). Приликом инвентуре шума (избрајање стабала, премер пречника и висина) изабрати метод премера састојина прописан Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници („Службеном гласнику РС”, број 18/24).

9) Природно обнављање треба да буде приоритет. Неопходно је обезбедити адекватне услове како би се осигурао квантитет и квалитет шумских састојина;

10) При обнављању и пошумљавању, тамо где је то прикладно, приоритет треба да имају домаће врсте локалне провенијенције добро прилагођене станишним условима;

11) За станишта које спадају у за заштиту приоритетне типове станишта, обележена кодом В6.11 – Шибљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), А8.13 – Шуме лишћара, јеле (*Abies alba*) и смрче (*Picea Abies*), А6.11 – Шуме смрче (*Picea Abies*) и јеле (*Abies alba*), А6.12 – Шуме смрче (*Picea Abies*), В4.21 – Вриштине боровница (*Vaccinium spp.*) и мечјег грожђа (*Arctostaphylos spp.*), В4.22 – Вриштине вресова (*Ericaceae*), В4.23 – Вриштине махунарки (*Fabaceae*), В6.11 – Шибљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), С4.21 – Алпијске и субалпијске карбонатне отворене жбунасто-травне заједнице, С4.412 – Субалпијски силикатни пашњак тврдаче (*Nardus stricta*), С5.21 – Околопоточне високе зелени, Д3.21 – Субалпијско-алпијске карбонатне суве стене и клифови, В5.12 – Шибљаци обичне клеке (*Juniperus communis*), С1.31 – Суве жбунасто-травне карбонатне заједнице и Е2.218 – Тресава бесколенке (*Molinia caerulea*), према Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта („Службени гласник РС”, број 35/10), извршити картирање и планирати примену мера заштите за њихово очување, у складу са Правилником;

12) Неопходно је евидентирати и приказати строго заштићене и заштићене врсте биљака, животиња и гљива према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, број 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16), као и врсте које спадају у категорију ретких, реликтних, ендемичних и угрожених врста;

13) При планирању газдовања шумама и инвентури са картирањем шумских ресурса, укључити еколошки значајна станишта, узимајући у обзир пределе са ендемичним врстама и стаништима угрожених врста како је то дефинисано листама у оквиру Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, број 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16);

14) Евидентирати и картирати у бази података гнезда птица грабљивица пречника од 40 cm и више на стаблима у границама подручја. У сарадњи са Заводом и другим

научним и стручним институцијама идентификовати врсте птица које се гнезде и по потреби спровести мере заштите и очувања стабала односно гнездилишта;

15) Започети програме праћења осталих група птица и других група дивљих врста животиња, а посебно врста од националног и међународног значаја, уз успостављање и вођење базе података;

16) Посебна кључна станишта у шумама као што су извори воде и крајречна вегетација, као и заштићене врсте које их настањују, потребно је максимално очувати;

17) Предвидети остављање и картирање стабала на којима су забележене природне дупље и шупљине које су значајне за гнежђење птица дупљашица (неке врсте из реда сова *Strigiformes*, детлићи *Piciformes* и неке врсте из реда певачица *Passeriformes*);

18) Стојећа или права одумрла стабла, шупља стабла, старе гајеве и посебно ретке врсте дрвећа оставити у оној количини и просторним распоредом колико је то неопходно да би се обезбедио биолошки диверзитет, узимајући у обзир потенцијалне последице на здравствено стање и стабилност шума и околне екосистеме;

19) Приликом премера идентификовати инвазивне дрвенасте врсте и кроз процес планирања газдовања омогућити њихово уклањање и/или контролу ширења на суседне површине;

20) Потребно је унети све врсте дендрофлоре које представљају реликте и ендеме, описати њихове положаје и станишта и одредити адекватне мере газдовања;

21) Потребно је приказати у поглављу „Стање шума по врстама дрвећа” и присуство „примешаних” врста дрвећа и жбуња које се не налазе у табеларном делу. У текстуалном делу Основе газдовања шумама све констатоване „примешане” врсте набројати са народним и латинским називом;

22) Геолошку подлогу, рељеф и земљиште обрадити и приказати по површини;

23) Утврдити семенске објекте и обрадити општа и посебна упутства за третман семенских објеката, састојина, група стабала или појединачних стабала (уколико су исти издвојени);

24) Санитарне сече се морају извести доследно (на време) без обзира на обим сече и не економски приход;

25) С обзиром на присуство заштићених и строго заштићених врста птица, у циљу смањења буке, одабрати адекватан период у току године намењен за шумарске радове који ће се вршити у наредним годинама важења Основе. Време повећане активности птица је од марта до јула;

26) За газдинску јединицу „Драшке планине” урадити састојинску карту и доставити је Заводу;

27) За локалитете у режиму заштите I степена – „Веља глава” (одељења 47, 48, 52, 53, 54 и 55) и „Поглед” (одељења 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 80, 81, 82, 83, 84, 99 и 100):

– уколико је могуће приликом инвентуре шума (избрајање стабала, премер пречника и висина) применити метод тоталног премера;

– сачинити опис станишта и састојина према важећем критеријуму, а на основу Каталога шифара;

– приказати шумску одељенску поделу, у односу на основну намену (приоритетну функцију), у складу са Каталогом шифара (специјални резерват природе I степена - код 55), као и у рекапитулацији по састојинској припадности, врсти дрвећа, структурном облику и пореклу, очуваности, мешовитости, склопу, обраслости, квалитету стабала, квалитету састојине, здравственом стању, угрожености од штетних утицаја, дрвној маси и запреминском прирасту;

– посебну пажњу посветити очувању следећих шума:

• шуме смрче и јеле (*Piceo – Abietetum*) које се на овом простору јављају као прелаз између шума смрче, јеле и букве и чистих шума смрче, на надморским висинама

од 1.340-1.480 m, на уједначеном нагибу и североисточној и јужној експозицији – Локалитет „Веља глава”

- чиста састојина бора кривуља (*Pinus tugo*) – реч је о чистој високој једнодобној састојини, непотпуног склопа у којој су под утицајем дуготрајног снежног покривача стабла закржљала – Локалитет „Поглед”;

- за површине обухваћене границама са режимом I степена заштите, не планирати, нити на њима изводити чисту сечу или искоришћавање дрвне масе и споредних шумских производа, као и ма којих природних извора, односно забрањено је предузимање било којих других радова који мењају спољни изглед, лепоту и укупну стабилност заштићеног предела;

28) За локалитете у режиму заштите II степена – „Сухача” (одељења 59, 60, 61, 92 и 93), „Вукове рупе” (одељења 46, 47, 49, 50, 51, 54 и 55), „Дубоки поток” (делови одељења 52 и 53) и „Раздоље” (одељења 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 96, 97, 98, 99 и 100):

- приликом инвентуре шума (избрајање стабала, премер пречника и висина) применити метод прописан Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници;

- приказати шумску одељенску поделу, у односу на основну намену (приоритетну функцију), у складу са Каталогом шифара (специјални резерват природе II степена - код 56);

- посебну пажњу посветити очувању шума смрче и јеле (*Piceo – Abietetum*) које се на овом простору јављају као прелаз између шума смрче, јеле и букве и чистих шума смрче, на надморским висинама од 1340-1480 m н.в., на уједначеном нагибу и североисточној и јужној експозицији;

- шуме реликтог карактера које настављају клисуре и кањоне и представљају трајне стадијуме вегетације са наменом заштите земљишта од ерозије, потребно је препустити спонтаном развоју;

- за површине обухваћене границама са режимом II степена заштите могу се изводити радови и активности, као и узгојне мере у виду мера неге, у мери која омогућава унапређење стања и презентацију природног добра без последица по његове примарне вредности;

29) Приказати шумску одељенску поделу газдинске јединице „Драшке планине” у режиму заштите III степена, у односу на основну намену (приоритетну функцију), у складу са Каталогом шифара;

30) У текстуалном делу Основе, у поглављу које се односи на *Стање заштићених делова природе* навести да се предметно подручје газдинске јединице „Драшке планине” налази:

- у обухвату СРП „Мојстирско-драшке планине”, у оквиру режима заштите I степена (локалитети „Веља глава” и „Поглед”), II степена (локалитети „Сухача”, „Вукове рупе”, „Дубоки поток” и „Раздоље”) и III степена, према Уредби о проглашењу СРП „Мојстирско-Драшке планине”;

- у обухвату еколошки значајног подручја „Проклетије” еколошке мреже Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи;

- у обухвату подручја значајног за птице IBA (Important Bird Areas) „Проклетије”, односно „Мокра Гора” (иста мрежа, нови назив);

- у обухвату подручја значајног за биљке IPA (Important Plant Areas) „Проклетије”;

– у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSCIs (Proposed Sites of Community Importance - предложено подручје од значаја за Заједницу) „Мојстирско-драшке планине”, према Директиви о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and wild fauna and flora). Типови станишта због којег је ово подручје одређено као потенцијално Natura2000 подручје представљени су кодом 4060 - Алпијске и бореалне вриштине, 4070 - Клековина бора *Pinus mugo* и длакаве алпске руже *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsutum*), 6170 - Алпијске и субалпијске кречњачке травне заједнице, 91K0 - Илирске шуме букве (*Aremonio-Fagion*) и 9419 - Ацидофилне шуме смрче планинског до алпијског појаса (*Vaccinio-Piceetea*), према Правилнику о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување. Врсте због којих је ово подручје одређено као потенцијално Natura2000 подручје су: *Adenophora lilifolia* (жлездасти звончић, жлездача), *Canis lupus* (вук), *Felis sylvestris* (дивља мачка), *Parnassius apollo* (аполон), *Ramonda serbica* (српска рамондија), *Tozzia alpina subsp. Carpatica* (карпатска тоџија), *Ursus arctos* (мрки медвед), *Vipera berus* (шарка) и *Vipera ursinii* (планински шарган), према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива;

– у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSPAs (Proposed Special Protection Areas - предложена Подручја посебне заштите) „Мојстир”, према Директиви о очувању дивљих птица (Council Directive of 2 April 1979 on the conservation of wild birds - 79/409/EEC). Врсте птица због којих је ово подручје одређено као потенцијално Natura2000 подручје су: *Aegolius funereus* (гањаста кукумавка), *Alectoris graeca* (камењарка), *Aquila chrysaetos* (сури орао), *Bonasa bonasia* (лештарка), *Bubo bubo* (буљина), *Caprimulgus europaeus* (легањ), *Circaetus gallicus* (змијар), *Columba oenas* (голуб дупљаш), *Coturnix coturnix* (препелица), *Crex crex* (прдавац), *Dendrocopos leucotos* (планински детлић), *Dryocopus martius* (црна жуна), *Falco peregrinus* (сиви соко), *Glaucidium passerinum* (мала сова), *Lanius collurio* (руси сврачак), *Lullula arborea* (шумска шева), *Mergus merganser* (велики ронац), *Pernis apivorus* (осичар), *Picoides tridactylus* (тропрсти детлић), *Picus canus* (сива жуна), *Tetrao urogallus* (велики тетреб), *Turdus pilaris* (дрозд боровњак) и др, према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива;

31) У текстуалном делу Основе, у истом поглављу (стање посебно заштићених елемената природе) такође навести:

– да се на простору газдинске јединице „Драшке планине” налазе станишта која спадају у за заштиту приоритетне типове станишта, обележена кодом B6.11 – Шибљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), A8.13 – Шуме лишћара, јеле (*Abies alba*) и смрче (*Picea Abies*), A6.11 – Шуме смрче (*Picea Abies*) и јеле (*Abies alba*), A6.12 – Шуме смрче (*Picea Abies*), B4.21 – Вриштине боровница (*Vaccinium spp.*) и мечјег грожђа (*Arctostaphylos spp.*), B4.22 – Вриштине вресова (*Ericaceae*), B4.23 – Вриштине махунарки (*Fabaceae*), B6.11 – Шибљаци бора кривуља (*Pinus mugo*), C4.21 – Алпијске и субалпијске карбонатне отворене жбунасто-травне заједнице, C4.412 – Субалпијски силикатни пашњак тврдаче (*Nardus stricta*), C5.21 – Околопоточне високе зелени, D3.21 – Субалпијско-алпијске карбонатне суве стене и клифови, B5.12 – Шибљаци обичне клеке (*Juniperus communis*), C1.31 – Суве жбунасто-травне карбонатне заједнице и E2.218 – Тресава бесколенке (*Molinia caerulea*), у складу са Правилником о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта;

– да се на простору газдинске јединице „Драшке планине” налазе евидентиране строго заштићене и заштићене врсте биљака, животиња и гљива, у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, као и врсте које спадају у категорију ретких, реликтних, ендемичних и угрожених врста: *Orchis morio* (салеп), *Neottia nidus-avis* (гнездовица, самоједа), *Dactylorhiza saccifera subsp. saccifera*, *Pseudorchis albida subsp. albida*, *Gymnadenia nigra* (црно смиље), *Gymnadenia conopsea* (врањак), *Orchis ustulata* (медени каћунак), *Traunsteinera globosa*, *Coeloglossum viride* (вучји језик), *Dactylorhiza cordigera subsp. cordigera* (тресавски каћун), *Paralemanea annulata* (Kütz.) Vis & Sheath, *Agapanthia kirbyi*, *Parnassius apollo* (аполон), *Maculinea arion* (велики пегавац), *Picoides tridactylus* (тропрсти детлић), *Circaetus gallicus* (змијар), *Pyrhocorax graculus* (жутокљуна галица), *Glaucidium passerinum* (мала сова), *Bonasa bonasia* (лештарка), *Turdus torquatus* (кос огрличар), *Dryocopus martius* (црна жуна), *Picus canus* (сива жуна), *Anthus spinoletta* (планинска трептељка), *Aegolius funereus* (гаћаста кукумавка), *Caprimulgus europaeus* (легањ), *Lanius collurio* (руси сврачак), *Saxicola rubetra* (обична траварка), *Dendrocopos leucotos* (планински детлић), *Tetrao urogallus* (велики тетреб), *Anthus trivialis* (шумска трептељка) и др.;

32) За шуме у обухвату еколошки значајног подручја „Проклетије” еколошке мреже Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи неопходно је применити мере заштите еколошке мреже које подразумевају следеће:

- забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (шуме, ливаде, пашњаци, тршћаци итд.);
- предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;

33) У шумским одељењима која се преклапају са потенцијалним Натура 2000 подручјима: рSCI „Мојстирско-драшке планине” и рSPA „Мојстир” предвидети мониторинг строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака и животиња због којих су ова подручја одређена као потенцијална Натура 2000 подручја;

34) Мере које треба предузети за очување приоритетних шумских станишта у потенцијалном Натура 2000 подручју:

- очувати врсте значајне за тип станишта;
- не уносити стране (алохтоне) врсте и генетски модификоване организме;
- обезбедити неопходан проценат зрелих, старих и сувих (стојећих и оборених) стабала, а нарочито стабала с дупљама;
- очувати у највећој мери рубове шума;

35) Обрађивач је дужан да посебно прикаже режиме заштите и локалитете унутар њих у текстуалном делу основе (функције шума и намена површина, стање заштићених делова природе), табеларном делу основе (у опису станишта и састојина) и графички (изради прегледну карту);

36) Основу је потребно доставити доносиоцу овог решења ради прибављања Мишљење о уграђености услова заштите природе.

37) Ови услови не ослобађају обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

Образложење

ЈП „Србијашуме” упутило је Министарству заштите животне средине захтев за издавање услова заштите природе за израду Основе газдовања шумама за газдинску

јединицу „Драшке планине””, која се налази у оквиру Горњеибарског шумског подручја и којом газдује ЈП „Србијашуме”, Шумско газдинство „Шумарство” - Рашка.

Уз Захтев су достављени shr фајлови који приказују положај предметне газдинске јединице. Основа газдовања шумама представља оперативни плански документ за газдовање шумама ове газдинске јединице за период од 2027. до 2036. године.

На основу члана 9. став 5. Закона о заштити природе, по захтеву Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије издао је Стручну основу (03 број 020-895/2 од 3.4.2025. године) по предметном захтеву.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода, констатује се да се предметно подручје газдинске јединице „Драшке планине” налази:

- у обухвату СРП „Мојстирско-драшке планине”, у оквиру режима заштите I степена (локалитети „Веља глава” и „Поглед”), II степена (локалитети „Сухача”, „Вукове рупе”, „Дубоки поток” и „Раздоље”) и III степена, према Уредби о проглашењу СРП „Мојстирско-Драшке планине”.

- Локалитет „Веља глава” (одељења 47, 48, 52, 53, 54 и 55) – режим заштите I степена
- Локалитет „Поглед” (одељења 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 80, 81, 82, 83, 84, 99 и 100) – режим заштите I степена
- Локалитет „Сухача” (одељења 59, 60, 61, 92 и 93) – режим заштите II степена: Река Сухача настаје у крајњем југозападном делу заштићеног подручја на падицама Смаилове куле (1947 m).
- Локалитет „Вукове рупе” (одељења 46, 47, 49, 50, 51, 54 и 55) – режим заштите II степена
- Локалитет „Дубоки поток” (делови одељења 52 и 53) – режим заштите II степена
- Локалитет „Раздоље” (одељења 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 96, 97, 98, 99 и 100) – режим заштите II степена
- Режим заштите III степена: обухвата одељења 38, 56, 57, 58 и 59 (део).
- Остала одељења (44, 45 и 95) не улазе у заштићено подручје;

- у обухвату еколошки значајног подручја „Проклетије” еколошке мреже Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи;

- у обухвату подручја значајног за птице ИВА (Important Bird Areas)

„Проклетије”, односно „Мокра Гора” (иста мрежа, нови назив);

- у обухвату подручја значајног за биљке IPA (Important Plant Areas) „Проклетије”;

- у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSCIs (Proposed Sites of Community Importance - предложено Подручје од значаја за Заједницу) „Мојстирско-драшке планине”, према Директиви о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and wild fauna and flora);

- у обухвату потенцијалног подручја Natura2000 pSPAs (Proposed Special Protection Areas - предложена подручја посебне заштите) „Мојстир”, према Директиви о очувању дивљих птица (Council Directive of 2 April 1979 on the conservation of wild birds - 79/409/EEC);

Према члану 35. став 3. тачка 2. Закона о заштити природе на површинама на којима је утврђен режим заштите I степена ограничавају се радови и активности на

„спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножења штеточина, уз сагласност надлежног министарства за заштиту животне средине”. Чланом 35. истог закона, дефинисано је да се у режиму заштите II и III степена дозвољавају управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја. Чланом 3. став 2. тачка 4. Уредбе о режимима заштите у режиму заштите I степена ограничавају се радови и активности на „спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, природних непогода, удеса, реконструкције, санација и одржавања постојећих објеката од посебног значаја као што су високонапонски далеководи, болести и пренамножења одређених биљних и животињских врста”. Такође, чланом 4. став 2. тачка 11. Уредбе о режимима заштите у режиму заштите II степена ограничавају се радови и активности на „мере газдовања шумама и шумским земљиштем утврђеним у плановима и основама газдовања шумама којима се обезбеђује умерено повећање површина под шумским екосистемима и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама”.

На основу члана 6. Уредбе о еколошкој мрежи, заштита еколошке мреже обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са законом којим се уређује заштита природе, и другим прописима, као и актима о проглашењу заштићених подручја и међународним уговорима. С тим у вези, неопходно је придржавати се правила дефинисаних у самој Уредби, под насловом „Мере заштите еколошке мреже”.

У складу са горе наведеним издаје се Решење о условима заштите природе за израду Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Драшке планине”.

За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.

Подносилац захтева је платио Републичку административну таксу, а ослобођен је плаћања таксе за издавање стручне основе за израду Решења о условима заштите природе, по тарифном броју 186а Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03-испр., 61/05, 101/05-др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. изн., 55/12-усклађени дин. изн., 93/12, 47/13-усклађени дин. изн., 65/13- др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21- усклађени дин. изн., 138/22, 54/23-усклађени дин. изн. и 92/23, 59/24 - усклађени дин. износ, 63/24 – измена и допуна усклађених дин. изн., 94/24).

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана његовог пријема. Жалба се предаје непосредно Министарству заштите животне средине у Београду, Немањина 22-26, 11000 Београд или путем поште са доказом о уплати републичке административне таксе у износу од 590 динара, по тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 -усклађени дин. износ, 55/12 - усклађени дин. износ, 93/12, 47/13 - усклађени дин. износ, 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. износ, 45/15 - усклађени дин. износ, 83/15, 112/15, 50/16 -

усклађени дин. износ, 61/17 - усклађени дин. износ, 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. износ, 95/18, 38/19 - усклађени дин. износ, 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. износ, 144/20, 62/21 - усклађени дин. износ, 138/22, 54/23 - усклађени дин. износ и 92/23, 59/24- усклађени дин. износ, 63/24 – измена и допуна усклађених дин. изн., 94/24).

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

 Sara Pavlov
Сара Павлов

Достављено:

- ЈП „Србија шуме”

Булевар Михајла Пупина 113,

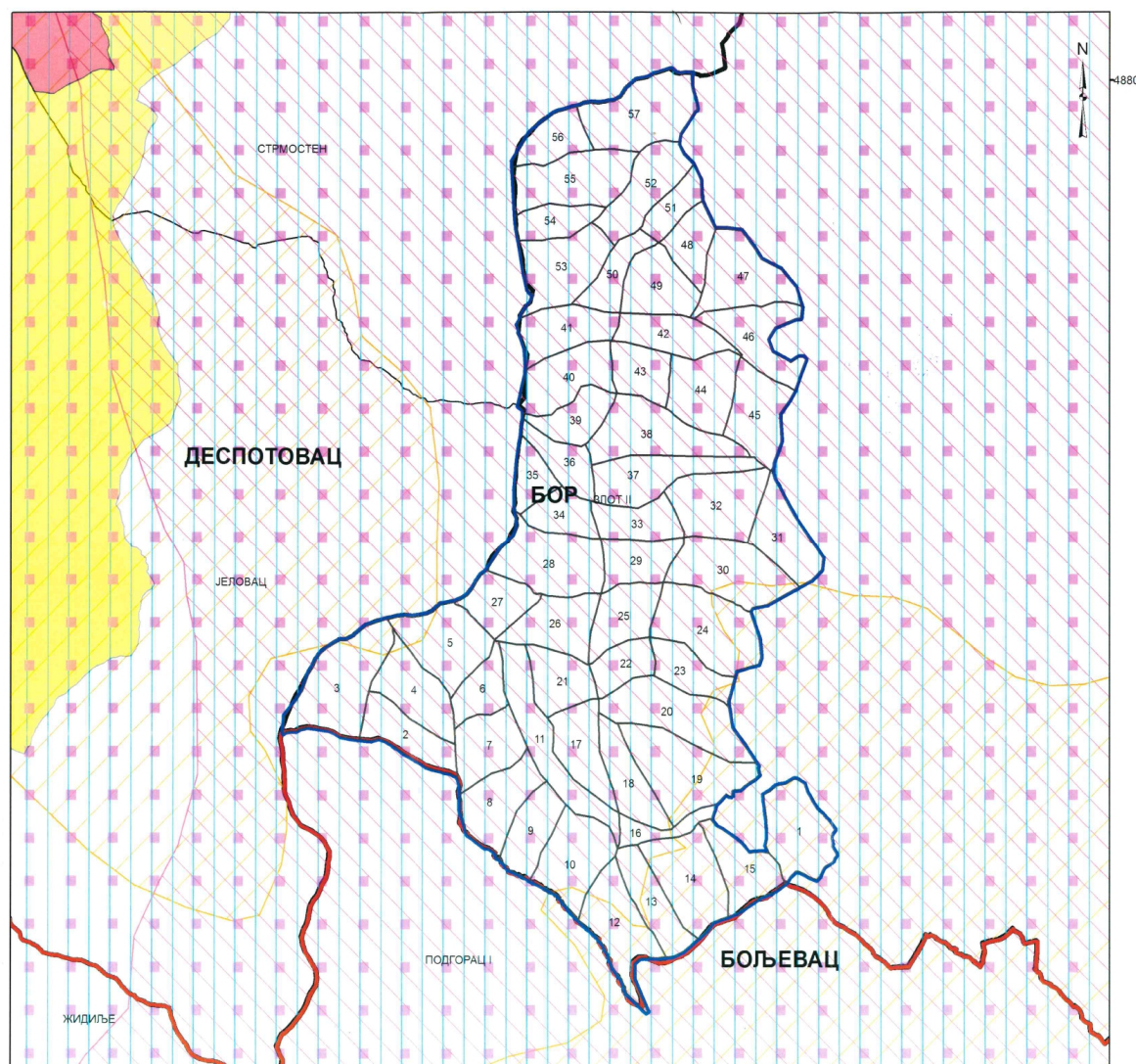
-Завод за заштиту природе Србије

Јапанска 35, 11070, Нови Београд,

-Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини,

Др. Ивана Рибара 91, 11070 Нови Београд,

-Архива.

ПОЛОЖАЈ ГЈ "БОГОВИНА II"
У ОДНОСУ НА
ЗАШТИЂЕНО ПОДРУЧЈЕ
"НП КУЧАЈ-БЕЉНИЦА"

1 : 25000

Легенда

- Граница општина
- Граница одељења
- Граница ГЈ Боговина II
- Граница НП "Куцај - Бељаница"
- Режими заштите првог степена
- Режими заштите другог степена
- Еколошка мрежа РС
- Значајно подручје за заштиту птица (IBA)
- Одабрано подручје за дневне лептире (РВА)
- РНА - значајна подручја за осоліке муве (Prime Hoverfly)

6.3. Мишљење Завода за заштиту природе

6.4. Записник са прелиминарног састанка

ПД „Србија шуме“ Д.О.О Београд
ШГ „Шумарство“ Рашка
ШУ Тутин
Број: 834
Датум: 07.08.2026.

Дана 07.08.2026. године у просторијама ШУ Тутин одржан је прелиминарни састанак у поступку усвајања основе газдовања шумама „Драшке планине“. Састанку су присуствовали

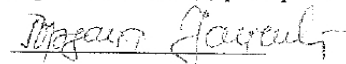
1. Гордана Јанчић – Директор сектора за шумарство и заштиту животне средине
2. Брано Вамовић – Директор Бироа за планирање и пројектовање у шумарству
3. Владимир Васић – Руководилац одељења за приватне шуме
4. Ђуро Воларац – Директор ШГ „Шумарство“ Рашка
5. Дарко Живановић – Виши Пројектант
6. Чедо Вуковић – Виши Пројектант
7. Небојша Ивошевић – Самостални Пројектант
8. Фарук Њоровић – Руководилац одељења за коришћење шума
9. Радоје Ђорђевић – Руководилац одељења за планирање и газдовање шумама
10. Смаил Алић - Шеф ШУ Тутин
11. Хако Џуцевић – Ревирни инжењер
12. Сабахудин Хачковић – Ревирни инжењер
13. Амар Хот – Референт за коришћење шума

На почетку састанка пројектант Чедо Вуковић је усмено изложио присутнима стање шума, досадашње газдовање и планове газдовања шумама за ГЈ „Драшке планине“. После детаљног излагања отворена је расправа и дошло се до следећих закључака:

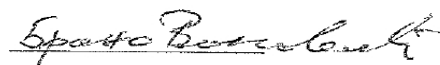
1. Сви присутни су се сложили са стањем и досадашњим газдовањем и нису имали примедбу.
2. Што се тиче планова коришћења утврђено је да је план реалан и остварив уз мање измене постојећег плана.
3. Потребно је планирати пошумљавање шумског земљишта на адекватној површини.
4. Потребно је планирати реконструкцију два путна правца као и изградњу два нова путна правца, уз редовно одржавање постојеће путне инфраструктуре.
5. Потребно је усагласити план коришћења и план гајења шума.

У Тутину, 07.08.2026. године.

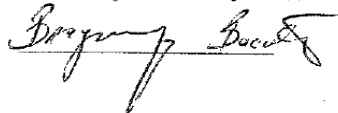
Гордана Јанчић – Директор сектора за шумарство и заштиту животне средине

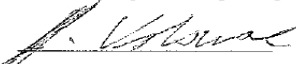
Брано Вамовић – Директор Бироа за планирање и пројектовање у шумарству

Владимир Васић – Руководилац одељења за приватне шуме

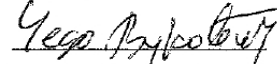
Ђуро Воларац – Директор ШГ „Шумарство“ Ранка

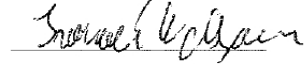
Дарко Живановић – Виши Пројектант

Чедо Вуковић – Виши Пројектант

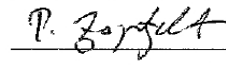
Небојша Ивошевић – Самостални Пројектант

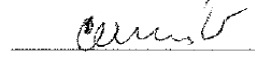
Фарук Ђоровић – Руководилац одељења за коришћење шума

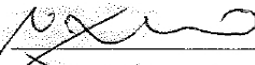
Радoje Ђорђевић – Руководилац одељења за планирање и газдовање шумама

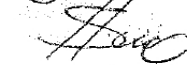
Смаил Алић - Шеф ШУ Тутин

Хако Цуцeвић – Ревирни инжењер

Сабихудин Хачковић – Ревирни инжењер

Амар Хот – Референт за коришћење шума

7.0.ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

При изради ОГШ водило се рачуна о усаглашавању ове основе са важећим законским прописима, пре свега са одредбама Закона о шумама и Правилником о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници (Сл. гл. РС, бр.18/2024). Поред тога уважене су и одредбе које се односе на газдовање шумама у ниже наведеним законима, и то:

Закон о шумама ("Сл. гл. РС" бр. 30/10, 93/12, 89/15, 95/18-др.закон);

- Правилник о основи газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници (Сл. гл. РС, бр.18/2024);
- Правилник о начину и времену вршења дознаке, додељивању, облику и садржини дозначног жига и жига за шумску кривицу, обрасцу дозначне књиге, односно књиге шумске кривице, као и о условима и начину сече у шумама ("Сл. гл. РС" бр. 65/11, 47/12, 8/17);
- Правилник о шумском реду ("Сл. гл. РС" бр. 38/11, 75/16, 94/17, 87/21);
- Правилник о облику и садржини шумског жига, обрасцу пропратнице, односно отпремнице, условима и начину жигосања посеченог дрвета, начину вођења евиденције и начину жигосања, односно обележавања четинарских стабала намењених за новогодишње и друге празнике ("Сл. гл. РС" бр. 93/16);
- Правилник о садржини средњорочног плана заштите шума од биљних болести и штеточина ("Сл. гл. РС" бр. 36/11);

Закон о заштити природе ("Сл. гл. РС" бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др.закони 71/21);

- Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување ("Сл. гл. РС" бр. 35/10);
- Правилник о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја("Сл. гл. РС", бр. 97/15);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Сл. гл. РС" бр. 5/10, 47/11,32/16, 98/16);
- Правилник о начину обележавања заштићених природних добара ("Сл. гл. РС" бр. 30/92, 24/94, 17/96);
- Уредба о еколошкој мрежи ("Сл. гл. РС" бр. 102/10);
- Уредба о режимима заштите ("Сл. гл. РС" бр. 31/12);
- Уредба о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне ("Сл. гл. РС" бр. 31/05, 45/05-исправка, 22/07, 38/08, 9/10, 69/11 и 95/18 - др. закон);
- Одлука о стављању под заштиту биљних врста као природних реткости ("Сл. гл. РС" бр. 11/90, 49/91);

Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа ("Сл. гл. РС" бр. 135/04, 8/05-исправка, 41/09);

- Правилник о квалитету репродуктивног материјала топола и врба ("Сл. гл. РС" бр. 76/09);

Закон о дивљачи и ловству ("Сл. гл. РС" бр. 18/10, 95/18-др.закон);

- Правилник о мерама за спречавање штете од дивљачи и штете на дивљачи и поступку и начину утврђивања штете ("Сл. гл. РС" бр. 2/12);
- Правилник о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња ("Сл. гл. РС", бр. 72/10);

Закон о заштити животне средине ("Сл. гл. РС" бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-Одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон);

Закон о процени утицаја на животну средину ("Сл. гл. РС" бр. 135/04, 36/09);

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл.гл. РС" бр. 135/04, 88/10);

- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гл. РС" бр. 114/08);

Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. гл. РС" бр. 135/04, 25/15);

Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности ("Сл. лист СРЈ-Међународни уговори" бр. 11/01);

Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Сл. гл РС-Међународни уговори" бр. 102/07);

Закон о водама ("Сл. гл. РС" бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18-др.закон);

- Правилник о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката, садржини мишљења у поступку издавања водних услова и садржини извештаја у поступку издавања водне дозволе ("Сл. гл. РС", бр. 72/17, 44/18-др.закон);
- Водопривредна основа Републике Србије ("Сл. гл. РС" бр. 11/2002)

Законом о пољопривредном земљишту ("Сл. гл. РС" бр. 62/06, 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17, 95/18-др.закон);

Закон о планирању и изградњи ("Сл.гл.РС" бр.72/09, 81/09-испр., 64/10-Одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-Одлука УС, 50/13-Одлука УС, 98/13 - Одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. Закон, 9/20 и 52/21);

Закон о просторном плану Републике Србије од 2010-2020 ("Сл. гл. РС" бр. 88/10);

Закон о путевима ("Сл.гл.РС" бр. 41/18, 95/18-др.закон);

Закон о заштити од пожара ("Сл. гл. РС" бр. 111/09, 20/15, 87/18, 87/18-др.закон);

Закон о државном премеру и катастру ("Сл. гл. РС" бр. 72/2009, 18/2010, 65/2013, 15/2015 –одлука УС, 96/2015, 47/2017 –аутентично тумачење, 113/2017 – др. закон, 27/2018 –др. закон, 41/2018 –др. Закон и 9/2020 –др. закон);

Закон о накнадама за коришћење јавних добара ("Сл. гл. РС" бр. 95/18);

Закон о одбрани ("Сл. гл. РС" бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закон, 104/09 – др. закон, 10/15 и 36/18);

Закон о стандардизацији ("Сл. гл. РС" бр. 36/09 и 46/15);

При спровођењу ове ОГШ шумско газдинство је обавезно да се придржава одредби напред наведених закона. У томе ће сарађивати са органима (инспекторима) који се старају о извршењу одговарајућих Закона.

Евентуална неслагања код збирова у приложеним табелама и табеларном делу ОГШ, последица је електронске обраде података и заокруживања бројева на одређени број децимала.

Важност ОГШ за газдинску јединицу „Драшке планине“ биће у времену од 01.01.2027. до 31.12.2036. године, а њено спровођење почиње од дана давања сагласности од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Пројектанти:

Чедо Вуковић, дипл. инж.
шум.
бр.лиценце 446

Небојша Ивошевић, дипл.
инж. шум.
бр.лиценце 436

Директор:

Мр Брано Вамовић, дипл.
инж. шум

Садржај:

1.0. УВОД.....	3
1.1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ГАЗДИНСКОЈ ЈЕДИНИЦИ.....	3
1.2. ОПШТИ ОПИС ПРОСТОРНОГ И ПОСЕДОВНОГ СТАЊА	3
1.2.1. <i>Топографске прилике</i>	3
1.2.1.1. Географски положај.....	3
1.2.1.2. Границе.....	3
1.2.1.3. Површина	4
1.2.2. <i>Имовинско правно стање</i>	4
1.2.2.1. Државни посед.....	4
1.2.2.2. Приватни посед.....	4
1.2.2.3. Површина катастарских општина.....	4
1.3. ЕКОЛОШКЕ ОСНОВЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА	5
1.3.1. <i>Рељеф и геоморфолошке карактеристике</i>	5
1.3.2. <i>Геолошка подлога и типови земљишта</i>	5
1.3.2.1. Геолошка подлога.....	5
1.3.2.2. Типови земљишта	5
1.3.3. <i>Хидрографске карактеристике</i>	6
1.3.4. <i>Климатски услови</i>	6
1.3.5. <i>Опште карактеристике шумских екосистема</i>	9
1.4. РАЗРАДА ОПШТИХ СМЕРНИЦА ИЗ ПЛАНА РАЗВОЈА ШУМСКЕ ОБЛАСТИ.....	12
2.0. СТАЊЕ ШУМА, АНАЛИЗА СТАЊА И СПРОВЕДЕНИХ МЕРА ГАЗДОВАЊА.....	13
2.1. СТАЊЕ ШУМА.....	13
2.1.1. <i>Стање шума по намени</i>	13
2.1.2. <i>Стање састојина по газдинским типовима и узгојним групама</i>	14
2.1.3. <i>Стање шума по пореклу и очуваности</i>	15
2.1.4. <i>Стање састојина по мешовитости</i>	18
2.1.5. <i>Стање састојина по врстама дрвећа</i>	21
2.1.6. <i>Стање шума по дебљинској структури</i>	22
2.1.7. <i>Стање састојина по старости</i>	23
2.1.8. <i>Стање вештачки подигнутих састојина</i>	25
2.1.9. <i>Степен угрожености од биљних болести, штеточина и пожара</i>	25
2.1.10. <i>Стање необраслих површина</i>	25
2.1.11. <i>Попис ловишта</i>	26
2.1.12. <i>Попис заштићених природних добара</i>	27
2.1.13. <i>Стање шумских саобраћајница</i>	32
2.1.14. <i>Стање недрвних производа</i>	32
2.1.15. <i>Семенски објекти и расадници</i>	32
2.2. АНАЛИЗА СТАЊА ШУМА.....	32
2.3. АНАЛИЗА СПРОВЕДЕНИХ МЕРА ГАЗДОВАЊА	33
2.3.1. <i>Промена шумског фонда по површини</i>	33
2.3.2. <i>Промена шумског фонда по запремини и запреминском прирасту</i>	33
2.3.3. <i>Досадашњи радови на обнови и гајењу шума</i>	35
2.3.4. <i>Досадашњи радови на коришћењу шума</i>	35
2.3.5. <i>Досадашњи радови на заштити шума</i>	36
2.3.6. <i>Општи осврт на досадашње газдовање</i>	36
3.0. ФУНКЦИЈЕ ШУМА, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ ГАЗДОВАЊА	40
3.1. ФУНКЦИЈЕ И НАМЕНА ШУМА.....	40

3.2. ДУГОРОЧНИ И КРАТКОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ГАЗДОВАЊА	41
3.3. УЗГОЈНЕ, УРЕЂАЈНЕ И СПЕЦИФИЧНЕ МЕРЕ	43
3.3.1. Узгојне мере	43
3.3.2. Уређајне мере	44
3.3.3. Специфичне мере	45
4.0. ПЛАН ГАЗДОВАЊА ШУМАМА И ПРОЦЕНА ОЧЕКИВАНИХ ЕФЕКТА	46
4.1. ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА	46
4.1.1. План гајења шума	46
4.1.1.1. План обнављања и подизања нових шума	46
4.1.1.2. Обезбеђење садног материјала	47
4.1.1.3. План неге шума	47
4.1.2. План заштите шума	48
4.1.3. План коришћења шума и калкулација приноса	48
4.1.3.1. Укупан план коришћења шума по газдинским типовима и узгојним групама	48
4.1.3.2. Укупан план коришћења по врстама дрвећа	49
4.1.4. План изградње, реконструкције и одржавања шумских саобраћајница	50
4.1.5. План уређивања шума	51
4.1.6. План коришћења недрвних производа	51
4.1.7. Очекивани ефекти планираног газдовања	51
5.0. НАЧИН ИЗРАДЕ ОСНОВЕ	57
5.1. ПРИКУПЉАЊЕ ТЕРЕНСКИХ ПОДАТАКА	57
5.2. ОБРАДА ПОДАТАКА	57
5.3. ИЗРАДА КАРАТА	57
5.4. ИЗРАДА ПЛАНОВА И ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА ОГШ	57
6.0. ДРУГИ ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И ПРИЛОЗИ	58
6.1. СПИСАК КАТАСТАРСКИХ ПАРЦЕЛА	58
6.2. УСЛОВИ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ	65
6.3. РЕШЕЊЕ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ	75
6.4. ЗАПИСНИК СА ПРЕЛИМИНАРНОГ САСТАНКА	76
7.0. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	78